
FOLKETINGET

Europaudvalget

Til: Udvalgets medlemmer

Dato: 15. oktober 2015

L 29

Forslag til lov om omdannelse af retsforbeholdet til en tilvalgsordning.
Af udenrigsministeren (Kristian Jensen).

Svar på spørgsmål med relevans for L 29

Hermed omdeles svar på spørgsmål med relevans for L 29. Spørgsmålene er stillet i Europaudvalget, Retsudvalget og Udlændinge- og Integrationsudvalget i samlingerne 2014-15 (1. og 2. samling). Derudover er medtaget svar på relevante § 20-spørgsmål. Svarene er inddelt i temaer.

Med venlig hilsen

Lotte Rickers Olesen,
EU-Specialkonsulent

Indholdsfortegnelse	Side
Spørgsmål om tilvalgsordningen.....	5
Spørgsmål om afskaffelse af retsforbeholdet.....	6
Spørgsmål om ministerens holdning til, at flere eksperter har kritiseret, at ministeren med henvisning til offentlighedslovens § 27 har afvist at give Enhedslisten, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance adgang til de oplysninger, som udveksles mellem ministre og folketingsmedlemmer i den politiske følgegruppe af EU-venlige partier, der har indgået en aftale om at omdanne det danske retsforbehold til en tilvalgsordning.....	8
Spørgsmål om oversendelse af materiale udvekslet til partierne bag europaaftalen ifm. de afholdte møder om retsforbeholdet.....	10
Spørgsmål om, hvilke muligheder der foreligger i tilfælde af en opt-in for, at Danmark efterfølgende kan trække sig fra en retsakt, Folketinget har valgt at tilslutte sig.....	13
Spørgsmål om parallelaftale.....	18
Spørgsmål om, hvad tidsperspektivet generelt er for at opnå en parallelaftale.....	19
Spørgsmål om, hvor mange gange inden for de sidste 5 år Danmark har søgt at opnå en parallelaftale med EU på retsområdet.....	21
<i>For flere svar om Europol og parallelaftaler, se under Europol</i>	
Spørgsmål om Politi- og strafferet.....	25
Spørgsmål om, hvilke regler i retsplejeloven, der skal ændres ved dansk tiltrædelse til EU-direktivet om efterforskningskendelser.....	26
Spørgsmål om der med tiltrædelse af EU-direktivet om efterforskningskendelser vil være en videre mulighed for at få oplysninger om personers telefonnumre og IP-adresser, end der er mulighed for efter dansk ret i dag.....	91
Spørgsmål om, hvilke efterforskningsforanstaltninger der vil skulle være til rådighed ved dansk tiltrædelse til EU-direktivet om efterforskningskendelser og hvilke efterforskningsforanstaltninger der allerede i dag findes i dansk ret, som andre EU-lande vil kunne få gennemført ved dansk tiltrædelse.....	93
Spørgsmål om, hvilke efterforskningsforanstaltninger de danske borgere i højere grad vil blive mødt med.....	96
Suppl. svar vedr., hvilke tredjelandsaftaler der vil gælde for Danmark for fremtiden, som ikke er gældende i dag, hvis Danmark tilslutter sig EU-direktivet om efterforskningskendelser.....	101
Spørgsmål om direktivforslaget om foreløbig retshjælp til mistænkte eller tiltalte, der frihedsberøves, og retshjælp i sager angående europæiske arrestordre i en dansk sammenhæng kan give anledning til principielle problemer.....	103
Spørgsmål om direktivforslaget om styrkelse af visse aspekter af uskyldsformodningen og retten til at være til stede under sagen i straffesager kan være i konflikt med Danmarks anvendelse af udeblivelsesdomme i straffesager.....	106
Spørgsmål om, hvor mange danske statsborgere der er udleveret til retsforfølgelse i andre EU-lande.....	109
Spørgsmål om, hvad der i dansk ret vil forandre sig på menneskehandelsområdet, hvis Danmark tiltræder aftalen "Danmark i Europol".....	113

Spørgsmål om Europol Side 116

Spørgsmål om hvilke tredjelande, private organisationer og/eller virksomheder, Europol har samarbejdsaftaler om udveksling af personoplysninger med	117
Spørgsmål om i kort form at redegøre for de senere års EU-initiativer på området vedr. terrorisme, herunder eksempler på EUROPOL-aktiviteter på området.....	119
Spørgsmål om i kort form at redegøre for de senere års EU-initiativer på området vedr. rocker- og bandekriminalitet, herunder eksempler på EUROPOL-aktiviteter på området	123
Spørgsmål om i kort form at redegøre for de senere års EU-initiativer på området vedr. omrejsende kriminelle, herunder eksempler på EUROPOL-aktiviteter på området	126
Spørgsmål om i kort form at redegøre for de senere års EU-initiativer på området vedr. cyberkriminalitet, herunder eksempler på EUROPOL-aktiviteter på området.....	129
Spørgsmål om i kort form at redegøre for de senere års EU-initiativer på området vedr. misbrug af børn, herunder eksempler på EUROPOL-aktiviteter på området	134
Spørgsmål om i kort form at redegøre for de senere års EU-initiativer på området vedr. beskyttelse af ofre for kriminalitet, herunder eksempler på EUROPOL-aktiviteter på området	138
Spørgsmål om i kort form at redegøre for de senere års EU-initiativer på området vedr. bekæmpelse af pirateri, herunder eksempler på EUROPOL-aktiviteter på området.....	141
Spørgsmål om i kort form at redegøre for de senere års EU-initiativer på området vedr. menneskehandel, herunder eksempler på EUROPOL-aktiviteter på området	146
Spørgsmål om status på forhandlinger og fremtid for deltagelse i Europol for Norge, Island, Liechtenstein og Schweiz	150
Spørgsmål om at oversende det interne notat fra Justitsministeriet, hvoraf det fremgår, at norsk politi i 2014 kun foretog 2.000 søgninger i EIS mod dansk politis 72.000 søgninger	153
Spørgsmål om opfølgning på ministerens svar på spørgsmål 2 om en evt. parallelaftale om Europol-forordningen, til justitsministeren	157
Spørgsmål om hvor mange personer der efterlyses via Europol og Interpol pga. udeblivelse fra afsoning, fra justitsministeren	159
Spørgsmål om ministeren kan bekræfte, at Danmark i en periode efter vedtagelse af forordningen vil ryge ud af Europolsamarbejdet, selvom den danske regering ønsker at forhandle en parallelaftale om deltagelse i Europol	162
Spørgsmål om, hvorvidt Danmark har anmodet om en parallelaftale, hvad angår EUROPOL.....	164
Spørgsmål om, hvilke muligheder, ud over en parallelaftale og en ændring af retsforbeholdet til en "opt-in"-model, ministeren ser for, at Danmark fortsat kan være en del af Europol-samarbejdet.....	166
Spørgsmål om Danmark kan fortsætte sit medlemskab af Europol.....	168
Spørgsmål om Justitsministeriets kendskab til tekniske aspekter af en eventuel parallelaftale i forhold til Europol.....	171
Spørgsmål om hvor lang tid det tager at få en samarbejdsaftale med Europol	173
Spørgsmål om ministerens redegørelse for, om de tekniske drøftelser med Kommissionen om parallelaftale om Europol vil fortsætte set i lyset af statsministerens udmelding om afstemning om retsforbeholdet.....	176
Spørgsmål om hvordan samarbejdet med EUROPOL fungerer i Norge og Schweiz.....	178

Spørgsmål om processen for vedtagelse af Europol-forordning KOM (2013) 0173	180
Spørgsmål om i hvilket omfang EUROPOL er involveret i bekæmpelse af menneskesmugling ind i Europa og efterforskning af smuglerringe	182
Spørgsmål om EUROPOL i fremtiden forventes at spille en større rolle i bekæmpelse af menneskesmugling i Europa	185
Spørgsmål om redegørelse for konsekvenser på det politimæssige, efterforskningsmæssige, kriminalitetsbekæmpelsesmæssige og retlige område som følge af det danske forbehold, når Europol-samarbejdet overgår til overstatsligt samarbejde	187
Spørgsmål om antallet af sager, der er blevet igangsat på baggrund af Europols strategiske analyser i henholdsvis 2008, 2009, 2010, 2011 og 2012 og antal sager, hvor Europol har udøvet operationel støtte i et medlemsland i henholdsvis 2008, 2009, 2010, 2011 og 2012	191
Spørgsmål om PNR/Terror	194
Spørgsmål om PNR-samarbejde	195
Spørgsmål om forhandlingerne om EU's PNR-forslag.....	197
Spørgsmål om udgifterne ved at indføre EU's PNR-forslag.....	199
Spørgsmål om, hvorvidt der på EU-plan er konkrete overvejelser om at etablere fælles strafferetlige rammer for "foreign fighters".....	201
Spørgsmål om asyl/indvandring	203
Spørgsmål om Danmark deltager med personel og/eller tekniske ressourcer, og om det danske retsforbehold påvirker Danmarks mulighed for en sådan deltagelse	204
Spørgsmål om, hvilke oplysninger, konsekvensvurderinger og skøn Justitsministeriet har modtaget i forbindelse med Italiens beslutning om at ville afslutte af søge- og redningsaktionen Mare Nostrum	206
Spørgsmål om, hvilke aspekter af de fælles europæiske asyldirektiver Danmark ikke er omfattet af.....	208
Spørgsmål om, hvilke EU-lande, der - absolut og relativt i forhold til indbyggertal i henholdsvis 2011, 2012 og 2013 - modtog flere asylansøgere end i Danmark.....	210
Spørgsmål om Danmark i fuld eller delvis udstrækning anvender disse EU-tilbagetagelsesaftaler til at tilbagesende afviste asylansøgere og andre udlændinge uden lovligt ophold i Danmark	213
Spørgsmål om Dublin/Eurodac	215
Spørgsmål om, hvordan proceduren er, når en asylansøger kommer til Danmark og antræffes første gang af politiet	216
Spørgsmål til artiklen "Ny dom: Flygtningefamilier kan ikke sendes retur"	219
Spørgsmål om en person, der er identificeret som offer for menneskehandel i Danmark, uanset denne identifikation returneres efter Dublin-proceduren	221
Spørgsmål om hvad der gøres fra EU's side i forhold til at påtale, at Italien ikke efterlever sine forpligtelser efter Dublinforordningen og EURODAC-forordningen til at identificere og registrere flygtninge	224
Spørgsmål om Schengen	226
Spørgsmål om det er regeringens hensigt at styrke kontrollen ved grænserne	227
Spørgsmål om, hvordan andre europæiske lande praktiserer personkontrol af rejsende, der passerer deres grænser i tog	229

Spørgsmål om den såkaldte Prüm-aftale giver mulighed for fælles dansk-tyske politipatruljer i grænseområdet i Sønderjylland og i bekræftende fald oplyse, hvornår dette træder i kraft.....	232
Spørgsmål om omfanget af den fælles dansk-tyske politipatruljering.....	235
Spørgsmål om kontrollen med busser, der i fast rutetrafik passerer den dansk-tyske grænse ved Kruså	237
Spørgsmål om fælles aktioner og patruljering i grænselandet mellem DK og Tyskland.....	239
Spørgsmål om dansk-tysk aftale om fælles grænsepatruljering	242
Spørgsmål om at grænsekontroller er "det glade vanvid"	245
Spørgsmål om, hvorvidt alle grænseovergangssteder ved Schengen-områdets ydre grænser har mulighed for elektronisk at efterprøve, om et pas er gyldigt og indehaveren ikke eftersøgt i Schengen Information System	248
Spørgsmål om de igangværende drøftelser om at ændre Schengengrænsekodekset	250
Spørgsmål om, hvorvidt det i praksis i alle tilfælde vil være muligt at stoppe en person, der forsøger at udrejse på trods af et udrejseforbud og på trods af registrering i Schengen Information System ved hjælp af et pas, som af de danske myndigheder er erklæret ugyldigt.....	252
Spørgsmål om at redegøre for effekten af de nye bestemmelser al den stund, at Danmarks deltagelse i Schengen-samarbejdet medfører, at personer i vidt omfang kan rejse ud af og ind i Danmark uden at blive kontrolleret ved den danske grænse.....	254
Spørgsmål om Grønland/Færøerne	256
Spørgsmål om, at hvis EU-retsforbeholdet ophæves ved folkeafstemningen, kan Danmark så vedtage love, som alene skal gælde for Færøerne.....	257
Spørgsmål om, hvilke konsekvenser en eventuel afskaffelse af retsforbeholdet vil have for Grønland.....	261
Spørgsmål om, hvilke konsekvenser de kommende ændringer af EUROPOL samarbejdet kan have for Færøerne, da Færøerne formelt er en del af Danmarks retsvæsen, men ikke er en del af EU	265

Spørgsmål om tilvalgsordningen

Folketingets Lovsekretariat

Bilag	Journalnummer	Kontor	Dato
1	2015 - 39492	JTEU	15. september 2015

Vedlagt fremsendes besvarelse af spørgsmål nr. S 126 af 9. september 2015 fremsat af Søren Espersen (DF).

Kristian Jensen

UDENRIGSMINISTERIET

Besvarelse af § 20-spørgsmål nr. S 126 af 9. september 2015 til udenrigsministeren stillet af Søren Espersen (DF)

§ 20-spørgsmål nr. S 126:

Vil udenrigsministeren bekræfte, at han i dagbladet Politiken den 9. september 2015 virkelig har udtalt følgende: »Retsforbeholdet skal ikke afskaffes, men omdannes til et andet forbehold - tilvalgsordningen«, og vil Udenrigsministeren bekræfte, at retsforbeholdet ikke afskaffes ved et eventuelt »ja« den 3. december 2015?

Svar:

Det er korrekt. Retsforbeholdet afskaffes ikke. Retsforbeholdet omdannes. Omdannelsen af retsforbeholdet er en mulighed, som Danmark har i medfør af den eksisterende forbeholdsprotokol (Protokol nr. 22, der er knyttet til Lissabon-traktaten). Ifølge artikel 8 i denne protokol har Danmark ret til at omdanne retsforbeholdet til den tilvalgsordning, der er beskrevet i et bilag til forbeholdsprotokollen.

Omdannelsen af det gældende retsforbehold til en tilvalgsordning ændrer ikke på udgangspunktet om, at Danmark ikke deltager i vedtagelsen af – og ikke bliver bundet af – foranstaltninger, der foreslås med hjemmel i bestemmelserne om retlige og indre anliggender, der findes i tredje del, afsnit V, i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde.

Omdannelsen til en tilvalgsordning indebærer derimod som noget nyt, at Danmark – sag for sag – får ret til at træffe beslutning om at deltage i samarbejdet om den pågældende retsakt. Gør Danmark ikke det, står Danmark som i dag fortsat uden for samarbejdet.

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 17. april 2015
Kontor: Forvaltningsretskontoret
Sagsbeh: Inge Birgitte Møberg
Sagsnr.: 2015-0030-3286
Dok.: 1560976

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 632 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 7. april 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Mette Frederiksen

/

Carsten Madsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 632 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Hvad er ministerens holdning til, at flere eksperter har kritiseret, at ministeren med henvisning til offentlighedslovens § 27 har afvist at give Enhedslisten, Dansk Folkeparti og Liberal Alliance adgang til de oplysninger, som udveksles mellem ministre og folketingsmedlemmer i den politiske følgegruppe af EU-venlige partier, der har indgået en aftale om at omdanne det danske retsforbehold til en tilvalgsordning? Der henvises til artiklerne ”EU-kritiske partier afskæres fra information om retsforbehold” bragt på www.b.dk den 11. marts 2015 og ”Eksperter: Mørklagte forhandlinger kan påvirke EU-afstemning” bragt på www.jp.dk den 10. marts 2015.”

Svar:

En minister har i en række tilfælde behov for i fortrolighed at udveksle synspunkter med repræsentanter for partierne i forbindelse med f.eks. forberedelsen af et lovforslag eller tilsvarende politiske forhandlingsforløb.

Det er de samme hensyn til fortrolighed, der ligger bag offentlighedslovens § 27, nr. 2, hvorefter retten til aktindsigt ikke omfatter dokumenter, der udarbejdes og udveksles mellem ministre og folketingsmedlemmer i forbindelse med sager om lovgivning og anden tilsvarende politisk proces.

Offentlighedsloven regulerer imidlertid ikke videregivelse af oplysninger til Folketinget og dets udvalg, og ministeriets beslutning om ikke at oversende det pågældende materiale er således ikke truffet i medfør af offentlighedsloven, men på baggrund af de nævnte hensyn til fortrolighed i forhandlingssituationen.

I forhold til offentlighedens interesse kan Justitsministeriet oplyse, at analysen af EU-lovgivningen på området for retlige og indre anliggender samt tilhørende høringssvar blev offentliggjort på ministeriets hjemmeside allerede samme dag, som aftalen blev indgået med aftalepartierne.

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 4. marts 2015
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Lene Steen
Sagsnr.: 2015-0030-3051
Dok.: 1482314

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 419 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 3. februar 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Pernille Skipper (EL).

Mette Frederiksen

/

Pernille Breinholdt Mikkelsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 419 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren oversende materiale udvekslet til partierne bag europaaftalen ifm. de afholdte møder om retsforbeholdet?”

Svar:

1. Regeringen, Venstre, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti indgik den 10. december 2014 den politiske aftale ”Danmark i Europa”. Det fremgår af aftalen, at aftalepartierne ønsker at omdanne det danske retsforbehold til en tilvalgsordning. Tilvalgsordningen betyder, at Danmark selv kan vælge, hvilke retsakter på området for retlige og indre anliggender Danmark ønsker at deltage i.

I forbindelse med aftalen besluttede aftalepartierne at nedsætte en analysegruppe om omdannelse af Danmarks retsforbehold til en tilvalgsordning. Analysegruppen har til opgave at gennemføre en analyse af EU-lovgivningen på området for retlige og indre anliggender med fokus på de retsakter, som Danmark på grund af retsforbeholdet ikke er en del af i dag.

Til analysegruppen er knyttet en politisk følgegruppe bestående af EU- og retspolitiske ordførere fra aftalepartierne. Følgegruppen drøfter løbende analysegruppens arbejde og har modtaget både mundtlig og skriftlig orientering om indholdet af og fremdriften i analysegruppens arbejde. Følgegruppen medvirker til at sikre, at der sker en løbende politisk forventningsafstemning med henblik på at fokusere analysegruppens arbejde i forhold til de centrale og relevante retsakter. Følgegruppen ledes af justitsministeren og udenrigsministeren i forening.

Det fremgår af den politiske aftale, at analysegruppen og den politiske følgegruppe præsenterer en samlet status for forligskredsen. På den baggrund træffer aftalepartierne i enighed beslutning om, hvilke af de eksisterende forbeholdsramte retsakter aftalepartierne ønsker at tilvælge.

2. Efter offentlighedslovens § 27, nr. 2 (den såkaldte folketingspolitikerregel), vil det materiale, der er udvekslet med den politiske følgegruppe til brug for aftalepartiernes beslutning om tilvalg af konkrete retsakter, i vidt omfang være undtaget fra retten til aktindsigt. Det fremgår af denne bestemmelse, at retten til aktindsigt ikke omfatter dokumenter, der udarbejdes og udveksles mellem ministre og folketingsmedlemmer i forbindelse med sager om lovgivning og anden tilsvarende politisk proces.

Som anført i bemærkningerne til § 27, nr. 2, tilsigter bestemmelsen at beskytte det behov, en minister har for i fortrolighed at udveksle synspunkter med folketingsmedlemmer, herunder ordførerne for partierne, i forbindelse med f.eks. forberedelsen af et lovforslag. Folketingsmedlemmerne modtager i praksis som led i deres virke i visse tilfælde dokumenter fra de enkelte ministre, der indeholder oplysninger og synspunkter om f.eks., hvilke politiske tiltag regeringen overvejer at tage initiativ til, og det er i den forbindelse, at der er behov for, at en minister i fortrolighed kan udveksle dokumenter.

De samme hensyn fører til, at Justitsministeriet ikke ønsker at oversende det omhandlede materiale.

Det bemærkes, at analysegruppens analyse af EU-lovgivningen på området for retlige og indre anliggender vil blive gjort offentlig tilgængelig.

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 12. november 2014
Kontor: Statsrets- og Menneske-
retskontoret
Sagsbeh.: Lasse Boje
Sagsnr.: 2014-0030-2650
Dok.: 1376206

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 58 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 20. oktober 2014. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Mette Frederiksen

/

Louise Vadheim Guldborg

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 58 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Hvilke muligheder foreligger der i tilfælde af en opt-in for, at Danmark efterfølgende kan trække sig fra en retsakt, Folketinget har valgt at tilslutte sig? Der tænkes her på både det scenarie, hvor Folketinget skifter flertal og derfor ønsker en anden retsstilling, og det scenarie, hvor EU-systemet ændrer den givne retsakt, og Folketinget derfor ønsker at træde tilbage.”

Svar:

1. Efter del I i protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Lissabon-Traktaten, deltager Danmark ikke i Rådets vedtagelse af foranstaltninger, der foreslås i henhold til tredje del, afsnit V, i traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF), ligesom ingen af de foranstaltninger, der er vedtaget i henhold til det nævnte afsnit er bindende for eller finder anvendelse i Danmark.

Efter artikel 8 i protokollen kan Danmark til enhver tid i overensstemmelse med sine forfatningsmæssige bestemmelser meddele de andre medlemsstater, at protokollens del I fra den første dag i den måned, der følger efter meddelelsen, vil bestå af bestemmelserne i bilaget til protokollen.

Bestemmelserne i bilaget, der fastsætter rammerne for en dansk tilvalgsordning, vil således erstatte protokollens del I, hvis Danmark træffer beslutning herom efter protokollens artikel 8.

2. Anvendelse af bilagets bestemmelser indebærer, at der som udgangspunkt vil gælde det samme som efter protokollens del I med hensyn til Danmarks stilling i forhold til retsakter udstedt i henhold til TEUF, tredje del, afsnit V.

Det følger således af bilagets artikel 1 og 2, at Danmark som udgangspunkt ikke deltager i vedtagelsen af retsakter med hjemmel i TEUF, tredje del, afsnit V, og at sådanne retsakter endvidere som udgangspunkt ikke er bindende for eller finder anvendelse i Danmark.

Den væsentligste forskel mellem protokollens del I og bilaget er den ordning, som er fastlagt i bilagets artikel 3 og 4, og som giver Danmark mulighed for at deltage i retsakter, der har hjemmel i TEUF, tredje del, afsnit V. Bilagets artikel 3 og 4 har følgende ordlyd:

”Artikel 3

1. Danmark kan, inden tre måneder efter at et forslag eller initiativ er blevet forelagt for Rådet i henhold til tredje del, afsnit V, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, skriftligt meddele Rådets formand, at Danmark ønsker at deltage i vedtagelsen og anvendelsen af sådanne foreslåede foranstaltninger, hvorefter det skal have ret hertil.

2. Hvis en foranstaltning som nævnt i stk. 1 ikke kan vedtages inden for en rimelig tid med deltagelse af Danmark, kan Rådet vedtage en sådan foranstaltning i henhold til artikel 1 uden deltagelse af Danmark. I så fald finder artikel 2 anvendelse.

Artikel 4

Danmark kan når som helst efter vedtagelsen af en foranstaltning i henhold til tredje del, afsnit V, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde meddele Rådet og Kommissionen, at Danmark ønsker at acceptere foranstaltningen. I så fald finder proceduren i nævnte traktats artikel 331, stk. 1, tilsvarende anvendelse.”

Som det fremgår, vil Danmark i forhold til et forslag til foranstaltning, der skal vedtages med hjemmel i TEUF tredje del, afsnit V, efter de nærmere regler i bilagets artikel 3 kunne meddele, at Danmark ønsker at deltage i behandlingen og vedtagelsen af det pågældende forslag. Med hensyn til en allerede vedtaget foranstaltning med hjemmel i TEUF, tredje del, afsnit V, kan Danmark endvidere efter de nærmere regler i bilagets artikel 4 meddele, at Danmark ønsker at acceptere den pågældende foranstaltning.

En meddelelse efter artikel 3 indebærer, at Danmark tilslutter sig, at Unionen får kompetence til at behandle og vedtage den pågældende foranstaltning med virkning for Danmark, bl.a. således at den vedtagne foranstaltning binder Danmark, jf. dog bilagets artikel 3, stk. 2. Tilsvarende vil en meddelelse efter artikel 4 betyde, at Danmark forpligter sig til at acceptere den pågældende foranstaltning, der således bliver bindende for Danmark.

Om vedtagelsen af foranstaltninger i henhold til TEUF, tredje del, afsnit V, hvorved en eksisterende foranstaltning, som Danmark er bundet af, ændres, er der fastsat følgende i bilagets artikel 5:

”Artikel 5

1. Bestemmelserne i denne protokol finder anvendelse på Danmark, også for så vidt angår foranstaltninger, der er foreslået eller vedtaget i medfør af tredje del, afsnit V, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, og som ændrer en eksisterende foranstaltning, som Danmark er bundet af.

2. I tilfælde, hvor Rådet, der træffer afgørelse på forslag af Kommissionen, beslutter, at Danmarks ikke-deltagelse i den ændrede udgave af den eksisterende foranstaltning gør denne foranstaltning uanvendelig for andre medlemsstater eller Unionen, kan det imidlertid tilskynde Danmark til at give meddelelse i henhold til artikel 3 eller 4. I forbindelse med artikel 3 begynder en ny periode på to måneder at løbe fra datoen for Rådets afgørelse.

Hvis Danmark ved udløbet af denne periode på to måneder fra Rådets afgørelse ikke har givet meddelelse i henhold til artikel 3 eller 4, ophører den eksisterende foranstaltning med at være bindende for og finde anvendelse på Danmark, medmindre Danmark har givet meddelelse i henhold til artikel 4 inden ændringsforanstaltningens ikrafttrædelse. Dette har virkning fra datoen for ændringsforanstaltningens ikrafttrædelse eller fra udløbet af perioden på to måneder, alt efter hvilken dato der er den seneste.

I forbindelse med dette stykke træffer Rådet efter en indgående drøftelse af sagen afgørelse med et kvalificeret flertal af de af dets medlemmer, som repræsenterer medlemsstater, der deltager eller har deltaget i vedtagelsen af ændringsforanstaltningen. Kvalificeret flertal i Rådet defineres som angivet i artikel 238, stk. 3, litra a), i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.

3. Rådet, der træffer afgørelse med kvalificeret flertal på forslag af Kommissionen, kan beslutte, at Danmark skal bære eventuelle direkte finansielle konsekvenser, der måtte opstå som en nødvendig og uundgåelig følge af, at Danmark ikke længere deltager i den eksisterende foranstaltning.

4. Denne artikel berører ikke artikel 4.”

Som det fremgår, vil protokollens bestemmelser også finde anvendelse i forhold til foranstaltninger i medfør af TEUF, tredje del, afsnit V, der ændrer en eksisterende foranstaltning, som Danmark er bundet af. Danmark vil i den forbindelse i medfør af artikel 5 i bilaget til protokollen kunne tilskyndes til at give meddelelse i henhold til bilagets artikel 3 eller 4 i tilfælde, hvor Danmarks ikke-deltagelse i den ændrede udgave af den eksisterende foranstaltning ellers vil gøre foranstaltningen uanvendelig for andre medlemsstater eller Unionen. Hvis Danmark i denne situation vælger ikke at give meddelelse i henhold til artikel 3 eller 4, vil den eksisterende foranstaltning ophøre med at være bindende for eller finde anvendelse på Danmark, medmindre Danmark giver meddelelse i henhold til artikel 4 inden ikrafttrædelsen af ændringsforanstaltningen.

3. Om virkningen af, at en foranstaltning er bindende for Danmark i medfør af artikel 3 eller 4, er det i bilagets artikel 8 bestemt, at de relevante bestemmelser i traktaterne i givet fald finder anvendelse for Danmark for så vidt angår den pågældende foranstaltning.

Hvis Danmark f.eks. i medfør af bilagets artikel 3 meddeler, at Danmark deltager i behandlingen og vedtagelsen af et forslag til forordning, vil den vedtagne forordning således blive bindende i alle enkeltheder og gælde umiddelbart i Danmark, jf. herved TEUF artikel 288. På samme måde vil en meddelelse efter bilagets artikel 4 om, at Danmark f.eks. vil acceptere et allerede vedtaget direktiv omfattet af TEUF tredje del, afsnit V, indebære, at Danmark bliver forpligtet til at gennemføre det pågældende direktiv i overensstemmelse med bestemmelsen i TEUF artikel 288.

I tilfælde af, at Danmark meddeler, at det omtalte bilags bestemmelser skal finde anvendelse, vil alle Schengen-regler og foranstaltninger vedtaget til udbygning af disse regler, der indtil da har været bindende for Danmark som folkeretlige forpligtelser (jf. herved protokollens artikel 4), 6 måneder efter Danmarks meddelelse blive bindende for Danmark som EU-ret, jf. protokollens artikel 8, stk. 2. Samtidig vil Danmarks særstilling med hensyn til domstolskontrol vedrørende retsakter vedtaget under den hidtidige søjle 3 bortfalde.

4. Det vil på baggrund af det anførte – bortset fra de tilfælde, der er omhandlet i artikel 5 i bilaget til protokollen – ikke være muligt for Danmark at træde ud af en retsakt, som man har valgt at tilslutte sig.

Spørgsmål om parallelaftale

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 17. februar 2015
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Lene Steen
Sagsnr.: 2015-0030-3033
Dok.: 1478258

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 407 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 30. januar 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Mette Frederiksen

/

Pernille Breinholdt Mikkelsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 407 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren i forlængelse af drøftelserne om enten at få en tilvalgsordning eller en parallelaftale ifht. Europol redegøre for, hvad tidsperspektivet generelt er for at opnå en parallelaftale?”

Svar:

En eventuel parallelaftale om Europol-forordningen vil først kunne indgås, når forhandlingerne om forordningen er afsluttet. Erfaringerne med de hidtidige parallelaftaler har vist, at forhandlingerne er ganske omfattende og ofte langsommelige og kan vare flere år.

Processen for indgåelse af en parallelaftale er ændret med Lissabon-Traktaten, idet en international aftale som noget nyt nu også kræver Europa-Parlamentets godkendelse. Siden Lissabon-Traktaten er trådt i kraft, har Danmark ikke indgået en parallelaftale. Der er således ingen fortilfælde for, hvordan Lissabon-Traktatens regler om indgåelse af internationale aftaler konkret vil finde anvendelse i forhold til en parallelaftale. Derudover vedrører ingen af de eksisterende parallelaftaler deltagelse i et EU-agentur.

Regeringen mener, at det er afgørende, at Danmark fortsat kan deltage fuldt ud i Europolis arbejde. Regeringen indgik derfor den 10. december sidste år en politisk aftale om ”Danmark i Europol” med Venstre, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti. Det følger af aftalen, at aftalepartierne ønsker at omdanne retsforbeholdet til en tilvalgsordning. Tilvalgsordningen betyder, at Danmark selv kan vælge, hvilke retsakter på området for retlige og indre anliggender Danmark ønsker at deltage i.

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 18. december 2014
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Lene Steen
Sagsnr.: 2014-0030-2762
Dok.: 1385751

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 166 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 18. november 2014. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra ikke-medlem af udvalget (MFU) Nikolaj Villumsen (EL).

Mette Frederiksen

/

Pernille Breinholdt Mikkelsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 166 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for, hvor mange gange indenfor de sidste 5 år Danmark har søgt at opnå en parallelaftale med EU på retsområdet, herunder hvilke aftaler det drejer sig om, og hvilke der er blevet afvist af EU?”

Svar:

Danmark anmodede i 2001 EU om på mellemstatsligt grundlag at blive tilknyttet følgende 6 forordninger:

- Konkursforordningen: Rådets forordning (EF) nr. 1346/2000 af 29. maj 2000 om konkurs.
- Bruxelles II-forordningen: Rådets forordning (EF) nr. 1347/2000 af 29. maj 2000 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager samt i sager vedrørende forældremyndighed over ægtefællernes fælles børn.
- Forkyndelsesforordningen: Rådets forordning (EF) nr. 1348/2000 af 29. maj 2000 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager.
- Bruxelles I-forordningen: Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område.
- Eurodac-forordningen: Rådets forordning (EF) nr. 2725/2000 af 11. december 2000 om oprettelse af ”Eurodac” til sammenligning af fingeraftryk med henblik på en effektiv anvendelse af Dublin-konventionen.
- Dublin-forordningen: Rådets forordning (EF) nr. 343/2003 af 18. februar 2003 om fastsættelsen af kriterier og procedurer til afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af en asylansøgning, der er indgivet af en tredjelandstatsborger i en af medlemsstaterne.

Kommissionen overvejede anmodningerne og fremsatte efterfølgende forslag til Rådet om at indlede forhandlinger med Danmark om såkaldte parallelaftaler vedrørende 4 af de 6 forordninger: forkyndelsesforordningen, Bruxelles I-forordningen, Dublin-forordningen og Eurodac-forordningen.

For så vidt angik konkursforordningen og Bruxelles II-forordningen vurderede Kommissionen, at EU ikke havde fornøden interesse i dansk tilknytning og afviste derfor Danmarks anmodning. Kommissionen tilkendegav i

den forbindelse, at parallelaftaler med Danmark var af ekstraordinær og midlertidig karakter, at sådanne alene kunne accepteres, hvis de var i EU's interesse, samt at løsningen på langt sigt, efter Kommissionens opfattelse, måtte være, at Danmark gav afkald på sit forbehold for retlige og indre anliggender.

For så vidt angik de øvrige 4 forordninger vedtog Rådet i maj 2003 at bemyndige Kommissionen til at indlede forhandlinger om indgåelse af mellemstatslige aftaler herom med Danmark.

Den 20. september 2005 vedtog Rådet at indgå parallelaftaler mellem EU og Danmark om forkyndelsesforordningen og Bruxelles I-forordningen. Disse to aftaler trådte i kraft i Danmark den 1. juli 2007.

Den 21. februar 2006 vedtog Rådet at indgå en parallelaftale mellem EU og Danmark om Eurodac- og Dublin-forordningerne. Denne aftale trådte i kraft i Danmark den 1. april 2006.

Eurodac-forordningen er ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 603/2013 af 26. juni 2013 om oprettelse af »Eurodac« til sammenligning af fingeraftryk med henblik på en effektiv anvendelse af forordning (EU) nr. 604/2013 (Dublin-forordningen) mv. (omarbejdning).

Ændringerne er som udgangspunkt omfattet af den eksisterende parallelaftale. Det er dog Kommissionens vurdering, at den del af den omarbejdede forordning, som omhandler videregivelse af oplysninger med henblik på retshåndhævelse, ikke kan anses som omfattet af den eksisterende parallelaftale, idet retshåndhævelseselementet udgør et nyt formål i forhold til den oprindelige Eurodac-forordning. Det betyder, at der er behov for et supplement til den gældende parallelaftale for at gennemføre denne del af forordningen. Kommissionen har dog uformelt tilkendegivet, at man anser det for en formalitet at indgå en sådan supplerende aftale.

Den 18. juni 2013 indhentede regeringen mandat i Folketingets Europaudvalg til, at Danmark efter vedtagelsen kunne give meddelelse til Kommissionen om, at man i medfør af parallelaftalen ønskede at tilslutte sig ændringerne i Eurodac-forordningen på mellemstatsligt grundlag. Regeringen indhentede samtidig mandat til at indlede forhandlinger med Kommissionen om en supplerende parallelaftale, som omfatter de bestemmelser i den omarbejdede forordning, som omhandler proceduren for sammenligning

og videregivelse af oplysninger i Eurodac med henblik på retshåndhævelse.

På den baggrund meddelte Danmark den 5. juli 2013 Kommissionen, at man vil gennemføre den omarbejdede forordning i dansk ret. Danmark oplyste samtidig, at man ønskede at indlede forhandlinger om en supplerende parallelaftale snarest.

Kommissionen har insisteret på at forhandle den supplerende parallelaftale med Danmark sammen med Norge, Island, Lichtenstein og Schweiz (de Schengen-associerede lande), hvilket har forsinket processen. Der har i foråret 2014 været afholdt indledende drøftelser mellem Danmark, de Schengen-associerede lande og Kommissionen. Kommissionen forventer i midten af januar 2015 at forelægge en indstilling om indledning af forhandlinger med Danmark og de associerede lande for Rådet.

Herudover kan det oplyses, at Kommissionen på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. marts 2013 opnåede mandat til at indlede forhandlinger om en mellemstatslig aftale om bevisoptagelse på det civil- og handelsretlige område mellem på den ene side EU og på den anden side Danmark, Island, Norge og Schweiz. Forhandlingerne er igangværende, og det er endnu usikkert, hvornår de forventes afsluttet. Der lægges op til, at en eventuel fremtidig aftale udformes som en konvention mellem EU og alle de pågældende lande, men det vides endnu ikke, om det i sidste ende måtte kræve en parallelaftale mellem EU og Danmark.

Spørgsmål om politi- og strafferet

Retsudvalget 2014-15 (2. samling)
REU Alm.del endeligt svar på spørgsmål 124
Offentligt

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 22. september 2015
Kontor: Straffuldbyrdelseskontoret
Sagsbeh: Sidsel Kathrine Møller
Sagsnr.: 2015-0030-3733
Dok.: 1710017

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 124 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 25. august 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Pernille Skipper (EL).

Søren Pind

/

Ane Røddik Christensen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 124 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ministeren bedes redegøre for, hvilke regler i retsplejeloven, der skal ændres ved dansk tiltrædelse til EU-direktivet om efterforskningskendelser, jf. analyse vedrørende samarbejdet om retlige og indre anliggender side 48.”

Svar:

Det er Justitsministeriets vurdering, at et tilvalg af direktiv 2014/41/EU af 3. april 2014 om den europæiske efterforskningskendelse i straffesager vil kræve ændring, tilpasning og ophævelse af en række bestemmelser i lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union. Det vil endvidere være nødvendigt med tilpasning og ændring af enkelte bestemmelser i retsplejeloven.

Det er således Justitsministeriets foreløbige vurdering, at der på baggrund af direktivets regler om diskrete undersøgelser, identifikation af personer, der har abonnement på et bestemt telefonnummer eller en bestemt IP-adresse, telefon- eller videoafhøring, midlertidig overførsel af en vare-tægtsfængslet person med henblik på udførelsen af en efterforskningsforanstaltning samt indhentelse af oplysninger om bl.a. bankkonti og finansielle transaktioner i givet fald vil skulle foretages justeringer af visse bestemmelser i bl.a. retsplejelovens kapitel 18 om vidner, kapitel 74 om beslaglæggelse og edition og kapitel 78 om hovedforhandling i 1. instans.

Der henvises i øvrigt til vedlagte notat om tilvalg af direktivet om den europæiske efterforskningskendelse.

En nærmere redegørelse for de nødvendige lovændringer vil fremgå af det lovforslag om gennemførelse af direktivet om den europæiske efterforskningskendelse i straffesager, der i givet fald vil blive fremsat.

Notat
om tilvalg af
direktivet om den europæiske efterforskningskendelse

1. Baggrund

Af Stockholm-programmet, som medlemsstaterne vedtog i december 2009, fremgår det, at der bør arbejdes hen imod etableringen af et samlet system for fremskaffelse af bevismateriale i straffesager baseret på princippet om gensidig anerkendelse.

På den baggrund tog Belgien, Bulgarien, Estland, Slovenien, Spanien, Sverige og Østrig initiativ til at fremsætte et forslag til direktiv om den europæiske efterforskningskendelse i straffesager.

Direktivforslaget er blevet behandlet efter den almindelige beslutningsprocedure og blev vedtaget af Europa-Parlamentet og Rådet den 3. april 2014 som direktiv 2014/41/EU om den europæiske efterforskningskendelse i straffesager.

Direktivet om den europæiske efterforskningskendelse er fremsat med hjemmel i Traktatens artikel 82, stk. 1, litra a, og direktivet er derfor omfattet af Danmarks retsforbehold.

Danmark deltog således ikke i vedtagelsen af direktivet, ligesom direktivet ikke er bindende for eller finder anvendelse i Danmark.

2. Direktivet om den europæiske efterforskningskendelse

Direktivet om den europæiske efterforskningskendelse indfører et samlet system for fremskaffelse af bevismateriale i straffesager baseret på princippet om gensidig anerkendelse. Der indføres som udgangspunkt en pligt for medlemsstaterne til at anerkende og fuldbyrde en europæisk efterforskningskendelse, medmindre staten kan påberåbe sig en af de afslagsgrunde, der er indeholdt i forslaget.

Direktivet medfører som udgangspunkt ikke nye efterforskningsforanstaltninger til politi og anklagemyndighed, ligesom det som udgangspunkt ikke indebærer nye rettigheder for mistænkte, tiltalte eller vidner. Den europæiske efterforskningskendelse vedrører derimod samarbejdet mellem de deltagende medlemsstaters myndigheder. Den europæiske efterforskningskendelse begrænser muligheden for at afslå anmodninger om retshjælp medlemsstaterne imellem, og der indføres en række processuelle regler for, hvordan samarbejdet mellem myndighederne skal foregå. Eksempelvis skal anmodninger om retshjælp som udgangspunkt fremover ske ved udfyldelse og fremsendelse af en attest, der er optrykt som bilag til direktivet, ligesom medlemsstaterne med direktivet bliver forpligtet til at overholde en række tidsfrister for deres behandling af sådanne anmodninger.

Nedenfor tilsigtes ikke en fuldstændig gennemgang af direktivets bestemmelser, men hovedtrækkene i direktivets bestemmelser er gennemgået.

2.1. Kapitel 1 – den europæiske efterforskningskendelse

I direktivets **artikel 1** beskrives den europæiske efterforskningskendelse som en retsafgørelse, som er udstedt eller godkendt af en judiciel myndighed i en medlemsstat med henblik på at fremskaffe eller indsamle bevismateriale i en anden medlemsstat. En europæisk efterforskningskendelse kan udstedes for at få en eller flere specifikke efterforskningsforanstaltninger udført i en anden medlemsstat eller for at fremskaffe bevismateriale, som de kompetente myndigheder i den modtagende medlemsstat allerede er i besiddelse af.

Efter *stk. 2* fuldbyrder medlemsstaterne en europæisk efterforskningskendelse på grundlag af princippet om gensidig anerkendelse og i overensstemmelse med reglerne i direktivet.

Efter *stk. 3* kan en mistænkt, sigtet eller tiltalt eller den pågældendes advokat anmode om udstedelse af en europæisk efterforskningskendelse inden for rammerne af retten til et forsvar i overensstemmelse med national strafferetspleje.

Endelig følger det af *stk. 4*, at direktivet ikke indebærer nogen ændring af pligten til at respektere de grundlæggende rettigheder og retsprincipper som fastsat i artikel 6 i Traktaten om den Europæiske Union, og eventuelle andre forpligtelser, der påhviler de judicielle myndigheder, påvirkes ikke.

Direktivets **artikel 2** definerer, hvad der forstås ved udstedelsesstat, fuldbyrdelsesstat, udstedelsesmyndighed og fuldbyrdelsesmyndighed. Det fremgår bl.a. af bestemmelsen, at en europæisk efterforskningskendelse altid skal udstedes eller godkendes af en dommer, domstol, undersøgelsesdommer eller offentlig anklager. Det fremgår endvidere, at fuldbyrdelsesmyndigheden skal sikre fuldbyrdelse af den europæiske efterforskningskendelse i overensstemmelse med direktivet og de procedurer, der finder anvendelse i en lignende national sag. Sådanne procedurer kan kræve en tilladelse fra en domstol i fuldbyrdelsesstaten, når det er foreskrevet i dens nationale ret.

Anvendelsesområdet for den europæiske efterforskningskendelse følger af direktivets **artikel 3** og **artikel 4**. Det fremgår bl.a. heraf, at den europæiske efterforskningskendelse som udgangspunkt omfatter alle efterforskningsforanstaltninger undtagen oprettelsen af et fælles efterforskningshold og indsamling af bevismateriale inden for et sådant efterforskningshold, og at europæiske efterforskningskendelser kan udstedes i straffesager, der anlægges af eller for en judiciel myndighed eller kan indbringes for en domstol med kompetence i straffesager. Det fremgår af præambelbetragtning nummer 9, at direktivet ikke bør finde anvendelse på grænseoverskridende observationer som nævnt i konventionen om gennemførelse af Schengenaf-talen.

Der kan eksempelvis udstedes en europæisk efterforskningskendelse med anmodning om afhøring, aflytning eller beslaglæggelse.

Direktivets **artikel 5** vedrører den europæiske efterforskningskendelses indhold og form. Det følger af bestemmelsen, at en europæisk efterforskningskendelse skal udstedes ved udfyldelse af den attest, der er optrykt som bilag A til direktivet, hvorefter indholdet skal bekræftes af udstedelsesmyndigheden. Den europæiske efterforskningskendelse skal navnlig indeholde oplysninger om udstedelsesmyndigheden og eventuelt godkendelsesmyndigheden (*stk. 1, litra a*), genstanden for og årsagen til den europæiske efterforskningskendelse (*stk. 1, litra b*), de nødvendige oplysninger om den eller de pågældende personer (*stk. 1, litra c*), en beskrivelse af den

strafbare handling, der er genstand for efterforskning eller retssag og de gældende bestemmelser i strafferetten i den udstedende stat (*stk. 1, litra d*), og en beskrivelse af den eller de efterforskningsforanstaltninger, der anmodes om, og det bevismateriale, som skal indsamles (*stk. 1, litra e*).

Efter *stk. 2* og *stk. 3* angiver alle medlemsstater minimum ét andet sprog blandt EU-institutionernes officielle sprog, der accepteres ud over det eller de officielle sprog i medlemsstaten. Den kompetente myndighed i udstedelsesstaten oversætter derefter den europæiske efterforskningskendelse til et sprog, der accepteres i fuldbyrdesstaten, inden fremsendelsen.

2.2. Kapitel 2 – procedurer og garantier i udstedelsesstaten

Det følger af direktivets **artikel 6**, at en europæisk efterforskningskendelse først kan udstedes, når udstedelsesmyndigheden i den konkrete sag anser det for godtgjort, at udstedelsen af den europæiske efterforskningskendelse er nødvendig og står i et rimeligt forhold til formålet med retssagen under hensyn til den mistænkte eller tiltaltes rettigheder (*stk. 1, litra a*), og der kunne være blevet udstedt en kendelse om de efterforskningsforanstaltninger, der er anført i den europæiske efterforskningskendelse, under samme omstændigheder i en lignende national sag (*stk. 1, litra b*). Udstedelsesmyndigheden er altså forpligtet til i hvert enkelt sag at vurdere proportionalitet og overensstemmelse med national ret inden udstedelse af en europæisk efterforskningskendelse.

Fuldbyrdesmyndigheden i den modtagne medlemsstat kan, hvis den har grund til at tro, at ovennævnte betingelser ikke er opfyldt, høre udstedelsesmyndigheden om betydningen af fuldbyrdelsen af den europæiske efterforskningskendelse. Udstedelsesmyndigheden har derefter mulighed for at trække efterforskningskendelsen tilbage.

Direktivets **artikel 7** vedrører fremsendelsen af den europæiske efterforskningskendelse. Det fremgår bl.a. heraf, at den udfyldte efterforskningskendelse fremsendes ved hjælp af ethvert middel, som kan efterlade et skriftligt spor, og som giver fuldbyrdesstaten mulighed for at fastslå efterforskningskendelsens ægthed. Enhver yderligere kommunikation foregår som udgangspunkt direkte mellem den udstedende og den fuldbyrdende myndighed. Hvis den myndighed, der

modtager en europæisk efterforskningskendelse, ikke har kompetence til at anerkende efterforskningskendelsen eller træffe de nødvendige foranstaltninger med henblik på dens fuldbyrdelse, skal myndigheden på eget initiativ fremsende den europæiske efterforskningskendelse til rette fuldbyrdelsesmyndighed og underrette udstedelsesmyndigheden herom.

Efter *stk. 3* har hver medlemsstat mulighed for at udpege en eller flere centrale myndigheder til at bistå de kompetente myndigheder. En medlemsstat kan endvidere overdrage den administrative fremsendelse og modtagelse af europæiske efterforskningskendelser til sine centrale myndigheder, hvis det er nødvendigt på grund af medlemsstatens interne retssystem.

Direktivets **artikel 8** vedrører udstedelsen af supplerende europæiske efterforskningskendelser.

2.3. Kapitel 3 – procedurer og garantier i fuldbyrdelsesstaten

Artikel 9 vedrører anerkendelse og fuldbyrdelse af europæiske efterforskningskendelser. Bestemmelsen indfører som udgangspunkt en pligt for fuldbyrdelsesmyndigheden til at anerkende en europæisk efterforskningskendelse, der er fremsendt i overensstemmelse med direktivet, uden yderligere formaliteter og sikre fuldbyrdelsen på samme måde og på de samme betingelser, som hvis en myndighed i fuldbyrdelsesstaten havde anmodet om samme efterforskningsforanstaltning, medmindre myndigheden beslutter at påberåbe sig f.eks. en af afslagsgrundene i direktivet. Hvis den europæiske efterforskningskendelse ikke er udstedt af en udstedelsesmyndighed som beskrevet i direktivet, skal den endvidere sendes retur til udstedelsesstaten.

Efter *stk. 2* skal fuldbyrdelsesmyndigheden opfylde de formkrav og procedurer, som udstedelsesmyndigheden udtrykkeligt har angivet, medmindre andet er fastsat i direktivet, eller det vil være i modstrid med de grundlæggende retsprincipper i fuldbyrdelsesstaten.

Efter *stk. 4* kan udstedelsesmyndigheden anmode om, at en eller flere myndigheder i udstedelsesstaten bistår med fuldbyrdelsen af den europæiske efterforskningskendelse til støtte for de kompetente myndigheder i fuldbyrdelsesstaten i det omfang, de udpegede myndigheder i udstedelsesstaten ville kunne bistå med fuldbyrdelsen af de efterforskningsforanstaltninger, der er anført i den europæiske efterforskningskendelse, i en lignende national sag.

Fuldbyrdelesmyndigheden skal efterkomme denne anmodning, forudsat at en sådan bistand ikke er i modstrid med de grundlæggende retsprincipper i fuldbyrdelesstaten og ikke skader dens væsentlige nationale sikkerhedsinteresser.

Efter *stk. 5* er de myndigheder fra udstedelsesstaten, der befinder sig i fuldbyrdelesstaten, bundet af fuldbyrdelesstatens lovgivning under fuldbyrdeles af den europæiske efterforskningskendelse. De har ikke nogen retshåndhævelsesbeføjelser på fuldbyrdelesstatens område, medmindre udøvelsen af disse beføjelser på fuldbyrdelesstatens område er i overensstemmelse med fuldbyrdelesstatens lovgivning, og i det omfang det er aftalt mellem udstedelses- og fuldbyrdelesmyndighederne.

Efter direktivets **artikel 10** kan alternative efterforskningsforanstaltninger i visse tilfælde benyttes. Fuldbyrdelesmyndigheden skal så vidt muligt benytte en anden efterforskningsforanstaltning end den, der er anmodet om i den europæiske efterforskningskendelse, når efterforskningsforanstaltningen anført i den europæiske efterforskningskendelse ikke findes i henhold til lovgivningen i fuldbyrdelesstaten (*stk. 1, litra a*), eller efterforskningsforanstaltningen i den europæiske efterforskningskendelse ikke ville være tilgængelig i en lignende national sag (*stk. 1, litra b*).

Tilgængelighed efter artikel 10, *stk. 1, litra b*, henviser efter præambelbetragtning nummer 10 til tilfælde, hvor den anførte efterforskningsforanstaltning findes i fuldbyrdelesstatens lovgivning, men hvor den kun er lovligt tilgængelig i visse situationer, f.eks. når efterforskningsforanstaltningen kun kan udføres ved lovovertrædelser af en vis grovhed, mod personer, hvor der allerede er en vis grad af mistanke, eller med samtykke fra den pågældende person.

Medmindre der er grund til at afslå den europæiske efterforskningskendelse efter afslagsgrundene oplyst i direktivets artikel 11, skal visse efterforskningsforanstaltninger altid være til rådighed i henhold til fuldbyrdelesstatens lovgivning. Det drejer sig om fremskaffelse af oplysninger eller bevismateriale, der allerede er i fuldbyrdelesmyndighedens besiddelse, og som i henhold til lovgivningen i fuldbyrdelesstaten kunne være fremskaffet inden for rammerne af straffesager eller med henblik på den europæiske efterforskningskendelse (*stk. 2, litra a*), fremskaffelse af oplysninger fra politiets eller de judicielle myndigheders databaser, som fuldbyrdelesmyndigheden har direkte adgang til inden for rammerne af straffesager (*stk. 2, litra b*), afhøring af vidner,

mistænkte eller tiltalte på fuldbyrdelsesstatens område (*stk. 2, litra c*), enhver ikkeindgribende efterforskningsforanstaltning som defineret i fuldbyrdelsesstatens lovgivning (*stk. 2, litra d*) og identificering af personer, der har abonnement på et bestemt telefonnummer eller en bestemt IP-adresse (*stk. 2, litra e*).

Ikkeindgribende foranstaltninger som anført i artikel 10, stk. 2, litra d, kan efter præambelbetragtning nummer 16 f.eks. være foranstaltninger, der ikke krænker retten til privatlivets fred eller ejendomsretten, afhængigt af national ret.

Efter *stk. 3* kan fuldbyrdelsesmyndigheden også benytte sig af en alternativ efterforskningsforanstaltning, hvis den alternative efterforskningsforanstaltning vil opnå samme resultat med mindre indgribende midler.

Efter *stk. 4* er fuldbyrdelsesmyndigheden forpligtet til først at underrette udstedelsesmyndigheden, hvis den beslutter at anvende en alternativ efterforskningsforanstaltning, hvorefter udstedelsesmyndigheden kan beslutte at trække den europæiske efterforskningskendelse tilbage eller supplere den.

Det følger af *stk. 5*, at når efterforskningsforanstaltningen, der anføres i den europæiske efterforskningskendelse, i overensstemmelse med *stk. 1*, ikke findes i henhold til lovgivningen i fuldbyrdelsesstaten eller ikke ville være tilgængelig i en lignende national sag, og når der ikke findes nogen anden efterforskningsforanstaltning, der kan give samme resultat som den ønskede efterforskningsforanstaltning, skal fuldbyrdelsesmyndigheden meddele, at det ikke har været muligt at yde den ønskede bistand.

I direktivets **artikel 11** oplistes en række nærmere afslagsgrunde. Det fremgår af direktivets præambelbetragtninger, at fuldbyrdelse af en europæisk efterforskningskendelse ikke bør afslås af andre grunde end dem, der er anført i direktivet, hvorfor listen må anses som udtømmende for de efterforskningsforanstaltninger, hvor der ikke er indført supplerende afslagsgrunde.

Eksempelvis kan en europæisk efterforskningskendelse afslås, hvis fuldbyrdelsen i et specifikt tilfælde vil skade vigtige nationale sikkerhedsinteresser, bringe informationskilden i fare eller

medføre anvendelse af klassificerede informationer vedrørende specifikke efterretningsaktiviteter (*stk. 1, litra b*), hvis den europæiske efterforskningskendelse vedrører en strafbar handling, der påstås at være begået uden for udstedelsesstatens område og helt eller delvis på fuldbyrdelsesstatens område, og den handling, for hvilken den europæiske efterforskningskendelse er udstedt, ikke udgør en lovovertrædelse i fuldbyrdelsesstaten (*stk. 1, litra e*), hvis der er vægtige grunde til at tro, at gennemførelsen af den efterforskningsforanstaltning, der er anført i den europæiske efterforskningskendelse, ville være uforenelig med fuldbyrdelsesstatens pligter i henhold til artikel 6 i Traktaten om den Europæiske Union og chartret om grundlæggende rettigheder (*stk. 1, litra f*), eller hvis anvendelsen af den efterforskningsforanstaltning, der er anført i efterforskningskendelsen, i henhold til lovgivningen i fuldbyrdelsesstaten er begrænset til visse typer af lovovertrædelser eller til lovovertrædelser, som kan straffes med en vis strafferamme, der ikke omfatter den lovovertrædelse, der er omfattet af den europæiske efterforskningskendelse (*stk. 1, litra h*).

Efter *stk. 2* finder ikke alle afslagsgrundene anvendelse på de efterforskningsforanstaltninger, som altid skal være til rådighed i henhold til fuldbyrdelsesstatens lovgivning, jf. ovenfor vedrørende artikel 10, stk. 2. Det gælder blandt andet den netop nævnte afslagsgrund om strafferamme (*stk. 1, litra h*). Det gælder således efter denne bestemmelse, at Danmark ikke kan begrænse imødekommelse af efterforskningsforanstaltninger beskrevet i artikel 10, stk. 2, fra andre medlemsstater til en særlig kategori af lovovertrædelser (positivliste) eller til lovovertrædelser, som kan straffes med en vis strafferamme. Danmark kan endvidere ikke stille krav om dobbelt strafbarhed i forhold til de efterforskningsforanstaltninger, der er nævnt i artikel 10, stk. 2.

Det følger af *stk. 3*, at fuldbyrdelsesmyndigheden ikke kan afslå anerkendelse eller fuldbyrdelse af en europæisk efterforskningskendelse, der vedrører en lovovertrædelse i forbindelse med skatter eller afgifter, told og valutahandel, med den begrundelse, at dens nationale ret ikke foreskriver opkrævning af samme type skatter og afgifter eller ikke indeholder en retsakt om skat, afgifter, told og valuta af lignende art som i udstedelsesstaten.

I **artikel 12** fastsættes frister for anerkendelse og fuldbyrdelse. Det fremgår bl.a. af bestemmelsen, at en efterforskningsforanstaltning skal gennemføres med samme hurtighed og prioritet som i en lignende national sag, og at fuldbyrdelsesmyndigheden så vidt muligt skal tage hensyn til, hvis det

på grund af særlige omstændigheder er nødvendigt med kortere frister end dem, der er fastsat i direktivet.

Efter *stk. 3* og *stk. 4* skal fuldbyrdelsesmyndigheden, senest 30 dage efter at den kompetente fuldbyrdelsesmyndighed har modtaget den europæiske efterforskningskendelse, træffe afgørelse om anerkendelse eller fuldbyrdelse af den europæiske efterforskningskendelse, ligesom fuldbyrdelsesmyndigheden skal udføre efterforskningsforanstaltningen, senest 90 dage efter at der er truffet en sådan afgørelse.

Hvis det i en konkret sag ikke er muligt at overholde tidsfristerne, er der mulighed for forlængelse. Fuldbyrdelsesmyndigheden er i så fald forpligtet til at underrette den kompetente myndighed i udstedelsesstaten om grundene til forsinkelsen.

Direktivets **artikel 13** vedrører overførsel af bevismateriale. Det fremgår bl.a., at fuldbyrdelsesmyndigheden uden unødigt forsinkelse overfører det fremskaffede bevismateriale til udstedelsesstaten. Overførslen kan dog i visse tilfælde udsættes, f.eks. mens en afgørelse indbringes for retten. Hvis overførslen vil forvolde alvorlig og uoprettelig skade for den berørte person, skal overførslen udsættes.

Endelig regulerer bestemmelsens *stk. 3* og *stk. 4* tilbagelevering af bevismaterialet til fuldbyrdelsesstaten og midlertidig overførsel af bevismaterialet til udstedelsesstaten.

Direktivets **artikel 14** vedrører muligheden for prøvelse af den europæiske efterforskningskendelse og de efterforskningsforanstaltninger, der er anført deri. Det fremgår bl.a. af bestemmelsen, at medlemsstaterne er forpligtet til at sikre, at de retsmidler, der er tilgængelige i lignende nationale sager, også finder anvendelse på de efterforskningsforanstaltninger, der er anført i en europæisk efterforskningskendelse.

Efter *stk. 2* kan de materielle grunde for udstedelse af en europæisk efterforskningskendelse kun anfægtes ved en sag anlagt i udstedelsesstaten, uden at dette anfægter garantiene for de grundlæggende rettigheder i fuldbyrdelsesstaten. Bestemmelsen er uklar, men må sammen med

artikel 2, litra d, og artikel 14, stk. 1, antages ikke at afskære almindelig domstolsprøvelse i fuldbyrdelsesstaten.

Efter *stk. 6* suspenderer en juridisk anfægtelse ikke fuldbyrdelse af efterforskningsforanstaltningen, medmindre en anfægtelse har denne virkning i lignende nationale sager.

Derudover indeholder bestemmelsen bl.a. orientering om mulighederne for i henhold til national ret at søge de retsmidler, der kan gøres gældende, tidsfrister for anmodning om retsmidler, myndighedernes forpligtelse til at underrette hinanden om de retsmidler, der er søgt i konkrete sager, samt vurderingen af bevismateriale i straffesager, når bevismaterialet er fremskaffet gennem en europæisk efterforskningskendelse.

Artikel 15 vedrører grunde til at udsætte anerkendelsen eller fuldbyrdelsen. Det fremgår bl.a., at anerkendelse eller fuldbyrdelse af en europæisk efterforskningskendelse kan udsættes, såfremt fuldbyrdelsen vil kunne påvirke en igangværende strafferetlig efterforskning, så længe fuldbyrdelsesstaten finder det rimeligt (*stk. 1, litra a*) eller de omhandlede genstande, dokumenter eller data allerede anvendes i forbindelse med andre sager, indtil de ikke længere er nødvendige til dette formål (*stk. 1, litra b*). Fuldbyrdelsesmyndigheden er forpligtet til at fuldbyrde den europæiske efterforskningskendelse og underrette udstedelsesmyndigheden, så snart grunden til udsættelse ikke længere er til stede.

Artikel 16 vedrører fuldbyrdelsesmyndighedens pligt til underretning af udstedelsesmyndigheden og forpligter bl.a. den kompetente myndighed i fuldbyrdelsesstaten, der modtager en europæisk efterforskningskendelse, til senest en uge efter modtagelsen at anerkende modtagelsen ved at udfylde og sende den attest, der er optrykt som bilag B til direktivet.

Derudover skal fuldbyrdelsesmyndigheden bl.a. underrette udstedelsesmyndigheden, hvis det er umuligt for fuldbyrdelsesmyndigheden at træffe afgørelse om anerkendelse eller fuldbyrdelse, fordi attesten i direktivets bilag A er ufuldstændig eller åbenlyst ukorrekt (*stk. 2, litra a*), hvis fuldbyrdelsesmyndigheden fastslår, at den i den pågældende sag ikke kan opfylde de formkrav og procedurer, som udstedelsesmyndigheden udtrykkeligt har angivet i overensstemmelse med artikel

9 (stk. 2, litra c), og om de afgørelser, der træffes af fuldbyrdelsesmyndigheden om alternative efterforskningsforanstaltninger, afslag eller udsættelse (stk. 3, litra a og b).

Det følger af **artikel 17**, at når embedsmænd fra udstedelsesstaten er til stede på fuldbyrdelsesstatens område inden for rammerne af anvendelsen af direktivet, sidestilles de med embedsmænd fra fuldbyrdelsesstaten for så vidt angår strafbare handlinger, der begås mod eller af dem.

Det følger endvidere af **artikel 18**, at hvis embedsmænd fra en medlemsstat inden for rammerne af anvendelsen af direktivet er til stede på en anden medlemsstats område, er den første medlemsstat ansvarlig for den skade, de måtte forvolde under udførelsen af deres opgaver, i overensstemmelse med reglerne i den medlemsstat, på hvis område de opererer.

Efter *stk. 2* erstatter den medlemsstat, på hvis område den i *stk. 1* nævnte skade forvoldes, disse skader på samme måde som skader forvoldt af dens egne embedsmænd.

Efter *stk. 3* skal den medlemsstat, hvis embedsmænd har forvoldt skade på en person på en anden medlemsstats område, fuldt ud godtgøre alle de beløb, som sidstnævnte medlemsstat har udbetalt i skadeserstatning til de skadelidte eller personer, der er berettiget på disses vegne.

Det følger af *stk. 4*, at bortset fra tilfælde omfattet af *stk. 3* giver den enkelte medlemsstat i de tilfælde, der er nævnt i *stk. 1*, afkald på at kræve skadeserstatninger godtgjort af en anden medlemsstat, dog med forbehold af eventuelle rettigheder over for tredjemand.

Det er på denne baggrund udgangspunktet, at der alene kræves refusion for erstatningsbeløb, der er udbetalt som følge af personskade.

Efter **artikel 19** skal staterne sikre, at der tages passende hensyn til efterforskningens fortrolige karakter. Fuldbyrdelsesmyndigheden skal som udgangspunkt sikre fortrolighed vedrørende den europæiske efterforskningskendelses resultater og indhold, ligesom udstedelsesmyndigheden som udgangspunkt skal sikre fortrolighed vedrørende bevismateriale og oplysninger fra

fuldbyrdsmyndigheden. Derudover forpligtes medlemsstaterne til at sikre, at banker, hvorfra der er indhentet oplysninger i straffesagerne, ikke orienterer kunder eller tredjemænd om dette.

I direktivets **artikel 20** reguleres beskyttelsen af personoplysninger, og det følger bl.a. af bestemmelsen, at oplysningerne alene må behandles efter de relevante internationale databeskyttelsesregler¹, og at kun autoriserede personer bør have adgang til sådanne oplysninger.

Direktivets **artikel 21** vedrører fordelingen af omkostninger. Det er udgangspunktet, at fuldbyrdsstaten afholder alle omkostninger, der opstår på fuldbyrdsstatens område i forbindelse med fuldbyrdelse af en europæisk efterforskningskendelse, medmindre andet er fastsat i direktivet.

Det følger af *stk. 2*, at hvis fuldbyrdsmyndigheden mener, at omkostningerne i forbindelse med fuldbyrdelsen af den europæiske efterforskningskendelse kan betragtes som uforholdsmæssigt store, kan den høre udstedelsesmyndigheden om, hvorvidt og hvordan omkostningerne kan deles, eller om den europæiske efterforskningskendelse kan ændres. Fuldbyrdsmyndigheden underretter detaljeret udstedelsesmyndigheden på forhånd om de af omkostningerne, der anses for at være ekstraordinært høje.

Det fremgår af *stk. 3*, at i ekstraordinære situationer, hvor der ikke kan opnås enighed om de i *stk. 2* omhandlede omkostninger, kan udstedelsesmyndigheden beslutte at trække den europæiske efterforskningskendelse helt eller delvis tilbage (*litra a*), eller opretholde den europæiske efterforskningskendelse og at bære den del af omkostningerne, der anses for at være ekstraordinært høje (*litra b*).

Denne bestemmelse erstatter tidligere retsakters bestemmelser om fordeling af omkostninger.

2.4. Kapitel 4 – særlige bestemmelser om visse efterforskningsforanstaltninger

¹ Jf. bl.a. Rådets rammeafgørelse 2008/977/RIA af 27. november 2008 om beskyttelse af personoplysninger i forbindelse med politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager og Europarådets konvention om beskyttelse af det enkelte menneske i forbindelse med elektronisk databehandling af personoplysninger af 28. januar 1981 og dens tillægsprotokol.

Direktivets kapitel 4 (artikel 22-29) indeholder supplerende regler om visse typer af efterforskningsforanstaltninger. Der indføres bl.a. nye forpligtelser og en række yderligere afslagsgrunde for disse efterforskningskridt, der supplerer de almindelige afslagsgrunde i direktivets artikel 11. Der henvises i øvrigt til den mere uddybende gennemgang nedenfor i afsnit 4.1.3.

Artikel 22 og artikel 23 vedrører, at der kan udstedes en europæisk efterforskningskendelse for midlertidigt at få overført varetægtsfængslede personer fra fuldbyrdesstaten til udstedelsesstaten og omvendt med henblik på at udføre en efterforskningsforanstaltning, f.eks. afhøring eller vidnekonfrontation. En sådan anmodning kan – ud over de almindelige afslagsgrunde – afslås, hvis den pågældende f.eks. ikke giver sit samtykke til overførsel (*artikel 22, stk. 2, litra a, og artikel 23, stk. 2, jf. artikel 22, stk. 2, litra a*).

Der er endvidere oplyst en række særlige bestemmelser om midlertidig overførsel af en varetægtsfængslet person, f.eks. må den pågældende som udgangspunkt ikke blive retsforfulgt eller lignende i den stat, han er overført til, for handlinger, der er begået, eller domme, der er afsagt forud for hans afrejse fra den overførende stats område (*artikel 22, stk. 8, og artikel 23, stk. 2, jf. artikel 22, stk. 8*).

Det bemærkes, at der bør udstedes en europæisk arrestordre i medfør af rammeafgørelse 2002/584/RIA² i stedet for en europæisk efterforskningskendelse, hvis den pågældende overføres til en anden medlemsstat med henblik på strafferetlig forfølgelse, jf. præambelbetragtning nummer 25.

Direktivets **artikel 24 og artikel 25** indeholder regler om afhøring via video- eller telefonkonference. Efter artikel 24 kan vidner, mistænkte og tiltalte afhøres via en videokonference. En anmodning om afhøring via videokonference eller anden audiovisuel transmission kan udover de generelle afslagsgrunde også afslås, hvis en mistænkt eller tiltalt ikke samtykker heri (*stk. 2, litra a*), eller hvis afhøringen i en bestemt sag vil være i strid med grundlæggende principper i lovgivningen (*stk. 2, litra b*).

² Rådets rammeafgørelse 2002/584/RIA af 13. juni 2002 om den europæiske arrestordre og om procedurene for overgivelse mellem medlemsstaterne.

Artikel 25 indebærer, at den europæiske efterforskningskendelse kan anvendes for at afhøre vidner eller sagkyndige (ej mistænkte eller tiltalte) via telefonkonference.

Artiklerne indeholder endvidere en række særlige bestemmelser om den praktiske tilrettelæggelse af sådanne afhøringer, sikring af den pågældendes identitet og de proceduremæssige rettigheder mv.

Efter **artikel 26** kan en europæisk efterforskningskendelse udstedes med henblik på at fastslå, om en fysisk eller juridisk person har eller kontrollerer en eller flere konti i banker eller finansielle institutioner i fuldbyrdesstaten. Det fremgår bl.a. af artiklen, at medlemsstaterne er forpligtet til at sikre, at oplysninger kan gives om den pågældendes bankkonti på de nærmere betingelser, der er fastsat i artiklen. En anmodning om oplysninger om konti i andre finansielle institutioner end banker kan afslås, hvis efterforskningsforanstaltningen ikke ville blive godkendt i en tilsvarende national sag.

Det fremgår af præambelbetragtning nummer 27, at muligheden for at indhente sådanne oplysninger skal forstås bredt som omfattende ikke kun mistænkte eller tiltalte, men også enhver anden person, om hvem de kompetente myndigheder under straffesagen finder sådanne oplysninger påkrævede.

Efter **artikel 27** kan en europæisk efterforskningskendelse også udstedes for at få oplysninger om nærmere angivne bankkonti, banktransaktioner og finansielle transaktioner. Medlemsstaterne er også i denne forbindelse forpligtet til at give de nævnte oplysninger i overensstemmelse med betingelserne fastsat i artiklen, når anmodningen vedrører bankkonti eller banktransaktioner. Vedrører anmodningen derimod finansielle transaktioner, der er foretaget af andre finansielle institutioner end banker, kan anmodningen afslås, hvis efterforskningsforanstaltningen ikke ville blive godkendt i en tilsvarende national sag.

I direktivets **artikel 28** er indsat en særlig bestemmelse vedrørende bevismateriale, der indsamles i realtid, løbende og over en vis periode. Det følger bl.a. af bestemmelsen, at en europæisk efterforskningskendelse, der vedrører en sådan indsamling af bevismateriale, f.eks. kontrollerede leverancer på fuldbyrdesstatens område, udover de almindelige afslagsgrunde også kan afslås,

hvis den pågældende efterforskningsforanstaltning ikke ville være tilladt i en tilsvarende national sag.

Direktivets artikel 29 behandler såkaldte diskrete undersøgelser, hvor embedsmænd arbejder under dække eller falsk identitet. Det fremgår bl.a. af bestemmelsen, at sådanne undersøgelser gennemføres i overensstemmelse med national ret og de nationale procedurer i den medlemsstat, hvor undersøgelsen foregår. En europæisk efterforskningskendelse, der vedrører sådanne diskrete undersøgelser, kan ud over de almindelige afslagsgrunde også afslås, hvis fuldbyrdelsen af den diskrete undersøgelse ikke ville være tilladt i en tilsvarende national sag (*stk. 3, litra a*), eller når det ikke har været muligt for staterne at nå til enighed om, hvilke nærmere vilkår, der skal gælde for den diskrete undersøgelse mv. (*stk. 3, litra b*).

2.5. Kapitel 5 – aflytning af telekommunikation

Der sondres i dette kapitel mellem situationer, hvor en aflytning kræver teknisk assistance fra en anden medlemsstat, og situationer, hvor teknisk assistance ikke er nødvendigt, men hvor den person, der er genstand for aflytningen, befinder sig på en anden medlemsstats område.

Efter artikel 30 kan en europæisk efterforskningskendelse udstedes med henblik på aflytning af telekommunikation i en medlemsstat, hvis tekniske assistance der er behov for. Det fremgår bl.a. af bestemmelsen, hvilke oplysninger den europæiske efterforskningskendelse skal indeholde, f.eks. oplysninger til identificering af den aflyttede person, den ønskede varighed af aflytningen, og hvorfor udstedelsesmyndigheden finder aflytningen relevant i den pågældende straffesag. En sådan anmodning om aflytning kan ud over de almindelige afslagsgrunde afslås, hvis efterforskningsforanstaltningen ikke ville være tilladt i en tilsvarende national sag.

Efter artikel 31 skal en medlemsstat, der påbegynder eller foretager en godkendt aflytning, underrette andre medlemsstater om aflytningen, hvis den person, der er genstand for aflytningen, befinder sig på de andre medlemsstaters område. Dette gælder, uanset at den aflyttende medlemsstat ikke har brug for teknisk assistance.

Det følger bl.a. af bestemmelsen, at den aflyttende medlemsstat skal underrette en anden medlemsstat inden aflytningen i de tilfælde, hvor den kompetente myndighed i den aflyttende medlemsstat på tidspunktet for beordringen af aflytningen er bekendt med, at den person, der er genstand for aflytningen, befinder sig eller vil befinde sig på den underrettede medlemsstats område (*stk. 1, litra a*), og under aflytningen, eller efter at aflytningen er blevet udført, umiddelbart efter, at medlemsstaten bliver klar over, at den person, der er genstand for aflytningen, befinder sig på den underrettede medlemsstats område eller har befundet sig der under aflytningen (*stk. 1, litra b*). Denne underretning sker ved anvendelse af den attest, der er optrykt som bilag C til direktivet.

Den kompetente myndighed i den underrettede medlemsstat kan, hvis aflytningen ikke ville være tilladt i en tilsvarende national sag, hurtigst muligt og senest 96 timer efter modtagelsen af underretningen, meddele den kompetente myndighed i den aflyttende medlemsstat, at aflytningen ikke må udføres eller skal afsluttes (*stk. 3, litra a*) og om nødvendigt, at det materiale, der er blevet aflyttet, mens den person, der er genstand for aflytningen, befandt sig på den pågældende stats område, ikke må anvendes, eller kun må anvendes på betingelser, som den underrettede medlemsstat fastsætter. Den kompetente myndighed i den underrettede medlemsstat meddeler den kompetente myndighed i den aflyttende medlemsstat begrundelsen for disse betingelser (*stk. 3, litra b*).

Efter præambelbetragtning nummer 30 bør en europæisk efterforskningskendelse vedrørende indhentelse af historiske trafik- og lokaliseringsdata vedrørende telekommunikation behandles efter direktivets almindelige regler. Afhængigt af fuldbyrdelsesstatens lovgivning kan det dog betragtes som en indgribende efterforskningsforanstaltning.

2.6. Kapitel 6 – foreløbige foranstaltninger

Efter artikel 32 kan der udstedes en europæisk efterforskningskendelse for at træffe foranstaltninger, eksempelvis beslaglæggelse, med henblik på foreløbigt at forhindre, at en genstand, der kan anvendes som bevismateriale, destrueres, omdannes, fjernes, overføres eller bortskaffes. Bestemmelsen vedrører alene genstande, der kan anvendes som bevismateriale. Fuldbyrdelsesmyndigheden skal så vidt muligt i sådanne situationer træffe afgørelse om

foranstaltningen senest 24 timer efter modtagelsen. Det skal ved en anmodning om en foreløbig foranstaltning endvidere angives, om bevismaterialet skal overføres til udstedelsesstaten.

2.7. Kapitel 7 – afsluttende bestemmelser

Det kan i denne forbindelse fremhæves, at direktivet finder anvendelse fra den 22. maj 2017, hvor medlemsstaterne senest skal have truffet de nødvendige foranstaltninger til at efterkomme direktivet.

Efter **artikel 33** skal medlemsstaterne senest den 22. maj 2017 oplyse Kommissionen om, hvilke myndigheder der i overensstemmelse med national ret er kompetente som udstedelsesmyndigheder og fuldbyrdelsesmyndigheder, hvilket sprog der accepteres af medlemsstaten, og om medlemsstaten ønsker at benytte sig af muligheden for at udpege en eller flere centrale myndigheder.

Artikel 34 indeholder bestemmelse om direktivets forbindelse med andre retlige instrumenter mv. Det fremgår bl.a. heraf, at direktivet om den europæiske efterforskningskendelse fra den 22. maj 2017 træder i stedet for tilsvarende bestemmelser i Europarådets europæiske konvention om gensidig retshjælp i straffesager af 20. april 1959 samt dens to tillægsprotokoller og de bilaterale aftaler, der er indgået i henhold til artikel 26 i denne konvention, jf. nedenfor under punkt 3.3, konvention om gennemførelse af Schengen-aftalen, jf. nedenfor under punkt 3.4, og konvention om gensidig retshjælp i straffesager mellem Den Europæiske Unions medlemsstater og protokollen, jf. nedenfor under punkt 3.5. Dette gælder dog alene mellem de deltagende medlemsstater og berører ikke bestemmelseernes anvendelse mellem f.eks. medlemsstater og tredjelande.

Efter *stk. 2* træder direktivet om den europæiske efterforskningskendelse endvidere i stedet for rammeafgørelse 2008/978/RIA om den europæiske bevissikringskendelse, jf. nedenfor under punkt 3.5, samt bestemmelserne om indefrysning af bevismateriale i rammeafgørelse 2003/577/RIA om indefrysning af formuegoder og bevismateriale for de medlemsstater, der er bundet af direktivet, jf. nedenfor under punkt 3.4.

Efter *stk. 3* og *stk. 4* kan medlemsstaterne kun indgå eller fortsat anvende bilaterale eller multilaterale aftaler eller ordninger med andre medlemsstater efter den 22. maj 2017, hvis aftalerne

gør det muligt yderligere at styrke målene for direktivet og bidrager til at forenkle eller yderligere lette procedurene for indsamling af bevismateriale. Derudover er det et krav, at sikkerhedsniveauet i direktivet overholdes. Medlemsstaterne skal meddele Kommissionen om sådanne aftaler, der indgås eller ønskes bevaret.

Efter artikel 35, der indeholder overgangsbestemmelser, vil anmodninger modtaget inden den 22. maj 2017 være reguleret af de eksisterende instrumenter om gensidig retshjælp i straffesager mv.

Direktivets artikel 36 – artikel 39 indeholder bestemmelser om direktivets gennemførelse i national ret, en opfølgende evalueringsrapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om direktivets anvendelse, ikrafttrædelsesbestemmelser og direktivets adressater.

3. Dansk ret

Anmodninger om gensidig retshjælp i straffesager i Danmark behandles som udgangspunkt på grundlag af en analog anvendelse af de relevante bestemmelser i retsplejeloven.

Danmark har endvidere gennemført en række konventioner og rammeafgørelser, der regulerer, hvordan samarbejdet mellem danske og udenlandske myndigheder foregår, herunder mellem myndigheder i EU, jf. nedenfor.

3.1. Retsplejeloven

Udgangspunktet for behandlingen af anmodninger om gensidig retshjælp i straffesager er, at efterforskningskridt, der gennemføres i Danmark på baggrund af en udenlandsk anmodning, foretages på grundlag af en analog anvendelse af de relevante bestemmelser i retsplejeloven. En udenlandsk anmodning om efterforskning, herunder ransagning, beslaglæggelse og edition, kan således imødekommes, hvis det pågældende efterforskningskridt ville kunne gennemføres i forbindelse med en tilsvarende national strafferetlig efterforskning. Dette indebærer bl.a., at anmodninger fra udenlandske myndigheder om gennemførelse af efterforskningskridt, der kræver rettens medvirken, alene vil kunne imødekommes, hvis det forhold, der ligger til grund for den udenlandske anmodning om bistand, er strafbart efter dansk lovgivning (krav om dobbelt

strafbarhed). Derimod stilles der ikke et sådant krav om dobbelt strafbarhed for så vidt angår foranstaltninger, som ikke har karakter af tvangsindgreb (f.eks. en anmodning fra en udenlandsk myndighed om, at der sker forkyndelse af en indkaldelse til en udenlandsk retssag for en person, der er bosiddende i Danmark).

Det forhold, at retsplejeloven anvendes analogt i forbindelse med behandlingen af anmodninger om gensidig retshjælp i straffesager, indebærer endvidere, at anmodninger fra Danmark til udenlandske myndigheder om gennemførelse af efterforskningskridt, der ville kræve rettens medvirken, hvis det pågældende efterforskningskridt skulle gennemføres her i landet, tillige skal forelægges for en dansk domstol, forinden der fremsættes anmodning over for de udenlandske myndigheder.

Retsplejeloven indeholder enkelte bestemmelser, der direkte tager sigte på sager om gensidig retshjælp. Det drejer sig bl.a. om retsplejelovens § 190, hvorefter lovens regler også finder anvendelse på vidneafhøringer, der gennemføres efter begæring af en udenlandsk myndighed. Det fremgår af bestemmelsen, at en anmodning om iagttagelse af en særlig form eller fremgangsmåde så vidt muligt bør imødekommes, medmindre dette vil være åbenbart uforeneligt med landets retsorden. Bestemmelsen indeholder også mulighed for afhøringer fra udlandet ved anvendelse af telekommunikation (f.eks. videoafhøring).

Retsplejelovens § 191 giver endvidere mulighed for, at en person, der er frihedsberøvet i udlandet, og som har meddelt samtykke til overførsel, kan overføres til Danmark for at afgive forklaring eller medvirke ved andre efterforskningskridt i en straffesag her i landet eller til brug for en straffesag i udlandet. Det fremgår bl.a. af bestemmelsen, at den pågældende ikke under opholdet her i landet må drages til ansvar eller udleveres videre til tredjeland for strafbare handling begået før overførslen her til landet.

Bestemmelsen er ikke begrænset til afgivelse af vidneforklaring, men omfatter også afgivelse af forklaring hos politiet. Der kan imidlertid også være tale om deltagelse i andet efterforskningskridt, der kræver den frihedsberøvede persons tilstedeværelse, herunder f.eks. i rekonstruktioner, identifikation af gerningssteder m.m.

Der stilles ikke bestemte formkrav til samtykket. Efter omstændighederne vil f.eks. en erklæring herom til en politirapport eller lignende, der er optaget af den fremmede stats myndigheder, kunne accepteres.

Det følger endvidere af retsplejelovens § 192, stk. 6, at retten kan tillade, at et vidne, der befinder sig i udlandet, afgiver forklaring ved anvendelse af telekommunikation med billede, hvis forklaringen skønnes at kunne afgives under lige så betryggende former som en forklaring, der afgives her i landet efter retsplejelovens regler.

Det følger af retsplejelovens § 783, stk. 5, at politiet i sager om indgreb i meddelelshemmeligheden ved modtagelse af underretning i medfør af artikel 20 i konventionen af 29. maj 2000 om gensidig retshjælp i straffesager mellem Den Europæiske Unions medlemsstater skal forelægge sagen for retten senest 48 timer fra modtagelsen af underretningen. Retten afgør ved kendelse, om indgreb i meddelelshemmeligheden må finde sted, eller, hvis indgrebet allerede er iværksat, om indgrebet kan godkendes, og om det kan opretholdes. Bestemmelserne i retsplejelovens kapitel om indgreb i meddelelshemmeligheden finder tilsvarende anvendelse.

Retsplejelovens anfører endvidere i § 806, stk. 7, at udgangspunktet om, at den, der har rådighed over en genstand, skal have lejlighed til at udtale sig inden retten træffer afgørelse om pålæg om edition efter § 804 (udlevering af oplysninger eller genstande fra ikke mistænkte), ikke finder anvendelse, hvis rettens afgørelse skal danne grundlag for en international retsanmodning om edition.

3.2. Lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union, jf. lovbekendtgørelse nr. 213 af den 22. februar 2013

Lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union har gennemført de nødvendige ændringer i dansk ret for at opfylde bl.a. rammeafgørelse 2003/577/RIA om indefrysning af formuegoder og bevismateriale og rammeafgørelse 2008/978/RIA om den europæiske bevissikringskendelse, der begge berøres af direktivet om den europæiske efterforskningskendelse, jf. ovenfor under direktivets artikel 34. De bestemmelser, der skønnes af relevans for direktivet, er derfor gennemgået nedenfor.

Det fremgår af § 1, stk. 1, at loven bl.a. finder anvendelse på beslaglæggelses- og bevissikringskendelser, og at sådanne afgørelser truffet i andre medlemsstater i Den Europæiske Union, kan fuldbyrdes her i landet efter loven, jf. § 1, stk. 2.

I § 2 fremgår det, at ”udstedelsesstat” skal forstås som den stat, i hvilken en afgørelse er truffet, og at ”fuldbyrdesstat” skal forstås som den stat, der anmodes om at fuldbyrde den pågældende afgørelse.

3.2.1. Fuldbyrdelse af beslaglæggelseskendelser

Kapitel 2 og 3 (§§ 3-13) vedrører behandlingen af beslaglæggelses- og bevissikringskendelser, der er udstedt i henhold til rammeafgørelsen om fuldbyrdelse i Den Europæiske Union af kendelser om indefrysning af bevismateriale. Rammeafgørelsen om indefrysning af formuegoder eller bevismateriale anvender begrebet ”indefrysning”. Loven anvender begrebet beslaglæggelse, da begrebet ”indefrysning” må antages at svare til begrebet ”beslaglæggelse”, således som dette anvendes i retsplejeloven.

Det fremgår af § 4, at loven finder anvendelse på beslaglæggelseskendelser, der afsiges med henblik på sikring af bevismateriale, der kan fremlægges ved strafferetlig forfølgning af en lovovertrædelse, eller efterfølgende konfiskation af enhver art.

Efter § 5 skal en beslaglæggelseskendelse som udgangspunkt fuldbyrdes her i landet, medmindre der er grund til at afslå efter bestemmelserne, der er oplyst i lovens §§ 6-8. Efter § 9 kan der endvidere ske udsættelse af fuldbyrdelsen i en passende periode, hvis fuldbyrdelsen vil skade en igangværende strafferetlig efterforskning. Det fremgår umiddelbart ikke, at udsættelse også kan ske, hvis de omhandlede genstande mv. anvendes i forbindelse med andre sager.

§ 10 indeholder en pligt til underretning af den kompetente myndighed i udstedelsesstaten i en række nærmere oplyste tilfælde.

Bestemmelserne i §§ 11-13 indeholder reglerne om den efterfølgende behandling af formuegoder, der er beslaglagt for at fuldbyrde beslaglæggelseskendelser. Det fremgår bl.a. heraf, at beslaglæggelsen kan opretholdes, indtil en anmodning om overførsel er endeligt afgjort, jf. § 11, stk. 1, og at beslaglæggelseskendelsen foruden den foreskrevne attest skal være ledsaget af f.eks. en separat anmodning om overførsel af bevismaterialet til udstedelsesstaten, jf. § 13, stk. 1, nr. 1.

3.2.2. Fuldbyrdelse af bevissikringskendelser

Kapitel 3 a (§§ 13a-13k) vedrører fuldbyrdelsen af bevissikringskendelser, der er udstedt i en anden medlemsstat i Den Europæiske Union.

Der forstås ved en bevissikringskendelse en afgørelse, der er truffet af en kompetent myndighed i en anden medlemsstat med henblik på fremskaffelse af bevismateriale i straffesager, jf. § 13 a.

Efter § 13 b kan der ikke foretages en række nærmere oplyste efterforskningskridt, f.eks. afhøring, observation, dataaflysning og indgreb i meddelelshemmeligheden. En person, der er til stede ved fuldbyrdelsen af bevissikringskendelsen vil dog i visse tilfælde kunne afhøres. En bevissikringskendelse kan kun omhandle bevismateriale, der allerede eksisterer, og ved fuldbyrdelse af en bevissikringskendelse kan der som udgangspunkt kun indsamles det bevismateriale, som udtrykkeligt er anført i kendelsen, jf. § 13 c.

Der gælder efter § 13 d en forpligtelse til at fuldbyrde en bevissikringskendelse, medmindre der er grundlag for at afslå fuldbyrdelse efter regler i § 13 e - § 13 h, hvor afslagsgrundene er oplyst.

3.2.2.1. Afslagsgrunde

Det følger af § 13 e, at der ved fuldbyrdelse af en bevissikringskendelse som udgangspunkt gælder et krav om dobbelt strafbarhed, medmindre handlingen, bevissikringskendelsen er udstedt på baggrund af, er omfattet af de overtrædelser, der er oplyst i § 13, stk. 1, nr. 1-32. Ved indgrebene ransagning, beslaglæggelse og edition kræves dog altid dobbelt strafbarhed, jf. § 13 e, stk. 2.

Fuldbyrdelse af en bevissikringskendelse kan endvidere efter § 13 f afslås, hvis den formular, som er omhandlet i § 48, stk. 2, er ufuldstændig eller åbenlyst ukorrekt og ikke er blevet suppleret eller rettet inden for en rimelig frist (*nr. 1*), fuldbyrdelse forudsætter tvangsindgreb over for personer, som efter retsplejelovens vidnefritagelsesregler ville være udelukket eller fritaget for at afgive forklaring som vidne i sagen, f.eks. præster, læger eller en af den pågældendes nærmeste, og det pågældende tvangsindgreb derfor ikke kan foretages (*nr. 2*), efterforskningen angår en person, der ikke kan retsforfølges på grund af immunitet (*nr. 3*), der er grund til at formode, at kendelsen er udstedt med det formål at retsforfølge eller straffe en person på grund af den pågældendes køn, race, religion, etniske baggrund, nationalitet, sprog, politiske overbevisning eller seksuelle orientering (*nr. 4*), fuldbyrdelse vil indebære efterforskningsskridt, der ikke ville kunne gennemføres i en tilsvarende dansk straffesag, medmindre der er tale om fuldbyrdelse af en kendelse, som er omfattet af § 13 e, stk. 1, og fuldbyrdelsen vil indebære ransagning, beslaglæggelse eller edition (*nr. 5*), eller kendelsen ikke er udstedt eller bekræftet af en dommer, domstol, undersøgelsesdommer eller offentlig anklager i udstedelsesstaten og fuldbyrdelse af kendelsen vil indebære ransagning, beslaglæggelse eller edition (*nr. 6*).

Fuldbyrdelse kan endvidere afslås, hvis fuldbyrdelsen vil være i strid med forbuddet mod dobbelt strafforfølgning (*ne bis in idem*), f.eks. hvis den pågældende tidligere er dømt eller frifundet for samme forhold, jf. § 13 g, eller hvis kendelsen vedrører en lovovertrædelse, som helt eller for en stor eller væsentlig dels vedkommende er begået her i landet, eller en lovovertrædelse, som er begået uden for udstedelsesstatens territorium, og en tilsvarende lovovertrædelse begået uden for dansk territorium ikke ville være omfattet af dansk straffemyndighed, jf. § 13 h, nr. 1, eller fuldbyrdelse vil skade vigtige nationale sikkerhedsinteresser, bringe kilder i fare eller indebære videregivelse af fortrolige oplysninger om specifikke efterretningsaktiviteter, jf. § 13 h, nr. 2.

3.2.2.2. Bestemmelser om horing, udsættelse og underretning

Efter § 13 i er der en forpligtelse til i visse tilfælde at høre den kompetente myndighed i udstedelsesstaten eller Eurojust, forinden der træffes beslutning om afslag.

Bestemmelsen i § 13 j anfører, at fuldbyrdelsen af en bevissikringskendelse kan udsættes, hvis den formular, som er omhandlet i § 48, stk. 2, er ufuldstændig eller åbenlyst ukorrekt (*stk. 1, nr. 1*),

kendelsen ikke er udstedt eller bekræftet af en dommer, domstol, undersøgelsesdommer eller offentlig anklager i udstedelsesstaten og fuldbyrdelse vil indebære ransagning, beslaglæggelse eller edition (*stk. 1, nr. 2*), fuldbyrdelse vil kunne påvirke en igangværende strafferetlig efterforskning (*stk. 1, nr. 3*) eller kendelsen vedrører bevismateriale, der allerede anvendes i forbindelse med andre sager (*stk. 1, nr. 4*). Bevissikringskendelsen skal fuldbyrdes, når grunden til udsættelsen er ophørt, medmindre der på dette tidspunkt er grundlag for at afslå.

Efter § 13 k skal den kompetente myndighed i udstedelsesstaten underrettes uden unødigt ophold om afslag på fuldbyrdelse samt begrundelsen herfor (*stk. 1, nr. 1*), hvis det viser sig umuligt at fuldbyrde bevissikringskendelsen, fordi det omhandlede bevismateriale er forsvundet, er blevet destrueret eller ikke findes på det sted, der er anført i kendelsen, eller fordi det ikke er angivet tilstrækkelig præcist, hvor bevismaterialet befinder sig (*stk. 1, nr. 2*), om udsættelse af fuldbyrdelse og begrundelsen herfor samt om muligt udsættelsens forventede varighed (*stk. 1, nr. 3*), om ophør af grunden til udsættelse (*stk. 1, nr. 4*), hvis politiet i forbindelse med fuldbyrdelsen og uden yderligere efterforskning finder, at der kan være behov for at iværksætte efterforskningsskridt, der ikke var forudsat fra begyndelsen, eller som ikke kunne præciseres, da kendelsen blev udstedt (*stk. 1, nr. 5*), hvis kendelsen viser sig ikke at være blevet fuldbyrdet i overensstemmelse med lovgivningen (*stk. 1, nr. 6*), og hvis en anmodning fra den kompetente myndighed om iagttagelse af særlige formelle krav eller en særlig procedure ikke kan imødekommes (*stk. 1, nr. 7*). Efter stk. 2 stilles visse formkrav til underretningen.

3.2.3. Refusion

Det følger af § 14, at krav om refusion af erstatningsbeløb, som er udbetalt i henhold til retsplejelovens kapitel 93 a i forbindelse med fuldbyrdelse af en beslaglæggelseskendelse eller bevissikringskendelse udstedt i en anden medlemsstat, fremsættes over for udstedelsesstaten af justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, medmindre skaden eller en del heraf udelukkende skyldes danske myndigheders handlemåde.

Efter § 15 refunderer staten erstatningsbeløb, der er udbetalt af fuldbyrdelsesstaten som følge af skade forvoldt ved fuldbyrdelse af en dansk beslaglæggelseskendelse eller bevissikringskendelse, i

det omfang fuldbyrdelsesstaten efter sin egen lovgivning er ansvarlig for skaden og skaden eller en del af skaden ikke udelukkende skyldes fuldbyrdelsesstatens myndigheds handlemåde.

3.2.4. Behandlingen af anmodninger om fuldbyrdelse af strafferetlige afgørelser

I lovens afsnit 5 (kapitel 10 – kapitel 15) reguleres behandlingen af anmodninger om fuldbyrdelse af strafferetlige afgørelser.

3.2.4.1. Formelle krav mv.

Det følger bl.a. af § 48, at strafferetlige afgørelser, der er omfattet af loven, for at kunne danne grundlag for en afgørelse om fuldbyrdelse her i landet, skal være ledsaget af den relevante attest i udfyldt stand. Attesten skal være affattet på dansk og attesteret af den kompetente myndighed i udstedelsesstaten.

Efter *stk. 2* skal bevissikringskendelser, der er omfattet af lovens kapitel 3 a, være udformet i overensstemmelse med den relevante formular. Formularen skal være affattet på dansk og attesteret af den kompetente myndighed i udstedelsesstaten.

3.2.4.2. Behandlingen af anmodninger om fuldbyrdelse af strafferetlige afgørelser om beslaglæggelses- og bevissikringskendelser

Kapitel 11 vedrører behandling af anmodninger om fuldbyrdelse af strafferetlige afgørelser om beslaglæggelses- og bevissikringskendelser

Det følger af § 49, at afgørelser om fuldbyrdelse af beslaglæggelseskendelser og bevissikringskendelser, der er omfattet af loven, træffes af retten på begæring af anklagemyndigheden, medmindre anklagemyndigheden finder, at fuldbyrdelse bør afslås.

Efter *stk. 2* træffes afgørelser om fuldbyrdelse af bevissikringskendelse dog af anklagemyndigheden, i det omfang bevissikringskendelsen vedrører bevismateriale, som anklagemyndigheden allerede er i besiddelse af eller ville kunne tilvejebringe uden retskendelse til

brug for en tilsvarende dansk straffesag. Afgørelsen træffes snarest og inden 30 dage efter anklagemyndighedens modtagelse af kendelsen. Udstedelsesmyndigheden underrettes, hvis det ikke er muligt at overholde fristen.

Der er i stk. 3 og 4 endvidere fastsat tidsfrister for afgørelser om afslag på fuldbyrdelse. Efter *stk. 3* skal afgørelse om afslag på fuldbyrdelse af beslaglæggelseskendelser efter *stk. 1* træffes af justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, snarest og så vidt muligt inden 24 timer efter anklagemyndighedens modtagelse af beslaglæggelseskendelsen. Efter *stk. 4* skal afgørelser om afslag på fuldbyrdelse af bevissikringskendelser efter *stk. 1* træffes af justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, snarest og inden 30 dage efter anklagemyndighedens modtagelse af kendelsen. Udstedelsesmyndigheden underrettes, hvis det ikke er muligt at overholde fristen.

Skal afgørelsen om fuldbyrdelse af en beslaglæggelseskendelse eller bevissikringskendelse træffes af retten efter § 49, stk. 1, som beskrevet ovenfor, indbringes sagen af anklagemyndigheden for byretten på det sted, hvortil sagen har tilknytning, jf. § 49 a.

Efter § 50 skal indbringelse for retten ske snarest muligt. Indbringelse for retten af en anmodning om fuldbyrdelse af en beslaglæggelseskendelse skal så vidt muligt ske inden 24 timer efter anklagemyndighedens modtagelse af anmodningen.

Efter *stk. 2* finder reglerne i retsplejeloven om indbringelse for retten forud for foretagelse af visse efterforskningskridt og om behandlingen i retten tilsvarende anvendelse i fornødent omfang. Retten træffer afgørelse ved kendelse, der kan kæres efter retsplejelovens regler.

Efter *stk. 3* kan der beskikkes en forsvarer i det omfang, der ville være adgang til at beskikke en forsvarer efter retsplejelovens §§ 730-732 (retsplejelovens regler om forsvarerbeskikkelse). Forsvareren har samme beføjelser som en forsvarer i en dansk straffesag. Der gælder endvidere samme regler om salær og godtgørelse for udlæg, som gælder for beskikkede forsvarere, der findes i retsplejelovens § 741.

Der er i *stk. 4* og *5* fastsat tidsfrister for afgørelser om fuldbyrdelse af beslaglæggelses- og bevissikringskendelser. Efter *stk. 4* skal rettens afgørelse om, hvorvidt en beslaglæggelseskendelse

skal fuldbyrdes, så vidt muligt træffes inden for fristen på 24 timer, der er nævnt i stk. 1, 2. pkt. Efter *stk. 5* skal rettens afgørelse om, hvorvidt en bevissikringskendelse skal fuldbyrdes, så vidt muligt træffes inden 30 dage efter anklagemyndighedens modtagelse af kendelsen. Træffer retten afgørelse om fuldbyrdelse, skal bevissikringskendelsen gennemføres hurtigst muligt og inden 60 dage efter modtagelsen af kendelsen fra udstedelsesstaten. Udstedelsesstaten underrettes, hvis det ikke er muligt at overholde fristerne.

Det følger af § 51, at hvis rettens afgørelse kæres, eller der indgives begæring efter retsplejelovens § 807 c (begæring om hel eller delvis ophævelse af beslaglæggelse), underretter anklagemyndigheden den kompetente myndighed i udstedelsesstaten herom, herunder om grundlaget for anmodningen, således at den pågældende myndighed kan fremkomme med sine bemærkninger. Anklagemyndigheden orienterer endvidere den pågældende myndighed om kæremålets udfald.

Det følger endvidere af § 52, at når der er truffet endelig afgørelse om fuldbyrdelse af en beslaglæggelseskendelse eller en bevissikringskendelse, gennemføres kendelsen af politiet i overensstemmelse med retsplejelovens almindelige regler om fremgangsmåden ved foretagelsen af de pågældende indgreb. Efter *stk. 2* overføres bevismateriale, der er indsamlet på grundlag af en bevissikringskendelse, hurtigst muligt til udstedelsesstaten.

Efter § 53 skal en anmodning fra den kompetente judicielle myndighed i udstedelsesstaten om iagttagelse af særlige formelle krav eller en særlig procedure i forbindelse med fuldbyrdelse af en beslaglæggelseskendelse imødekommes, når det er nødvendigt, for at det indsamlede bevismateriale kan anvendes som bevis i udstedelsesstaten, i det omfang sådanne krav og procedurer ikke er i modstrid med grundlæggende principper i dansk ret.

Det følger af *stk. 2*, at hvis fuldbyrdelse af beslaglæggelseskendelsen nødvendiggør det, kan de retsmidler, der er omtalt i retsplejelovens kapitel 72 om legemsindgreb, kapitel 73 om ransagning og kapitel 74, for så vidt angår edition, anvendes, i det omfang den lovovertrædelse, der ligger til grund for kendelsen, opfylder betingelserne for fuldbyrdelse i § 6 (at der er dobbelt strafbarhed eller tale om en overtrædelse omfattet af positivlisten).

Efter § 53 a skal en anmodning fra den kompetente judicielle myndighed i udstedelsesstaten om iagttagelse af særlige formelle krav eller en særlig procedure i forbindelse med fuldbyrdelse af en bevissikringskendelse imødekommes, i det omfang sådanne krav og procedurer ikke er i modstrid med grundlæggende principper i dansk ret.

3.2.4.3. Fremsendelse af anmodninger om fuldbyrdelse af strafferetlige afgørelser til en anden medlemsstat

Det følger af § 59, at attester eller formularer, der i medfør af denne lov fremsendes til en anden medlemsstat med henblik på fuldbyrdelse af en beslaglæggelseskendelse eller en bevissikringskendelse, skal attesteres af den myndighed, der har truffet afgørelsen.

Det følger af § 60, at hvis en udenlandsk myndighed har truffet afgørelse om fuldbyrdelse af en dansk beslaglæggelseskendelse eller en dansk kendelse om ransagning, beslaglæggelse eller edition, kan kendelsen indbringes for retten af enhver, der er part i sagen, uanset at kærefristen i retsplejelovens § 969, stk. 1 (som udgangspunkt 14 dage), er udløbet.

Dette giver mulighed for, at enhver, der er part i sagen, men som f.eks. ikke kendte til den danske afgørelse og derfor ikke kunne kære denne, efterfølgende kan indbringe kendelsen, uanset at fristen er overskredet.

3.3. Den europæiske konvention af 20. april 1959 om gensidig retshjælp (retshjælpskonventionen)

Danmark deltager i den europæiske konvention af 20. april 1959 om gensidig retshjælp i straffesager og tillægsprotokollerne til konventionen af henholdsvis 17. marts 1978 og 8. november 2001. Konventionen indeholder bl.a. regler om indsamling og fremskaffelse af bevismateriale, der befinder sig i en anden medlemsstat, i forbindelse med straffesager. Efter konventionen forpligter staterne sig til i videst muligt omfang at yde hinanden bistand med henblik på retsforfølgning af forbrydelser, men konventionen indeholder tillige en række afvisningsgrunde, herunder en generel afvisningsgrund med henvisning til den anmodede stats almindelige retsprincipper. Konventionen indeholder ingen tidsfrister for behandlingen af anmodninger i medfør af konventionen.

Danmark har i forbindelse med ratifikation af konventionen bl.a. angivet, at Justitsministeriet er den centrale myndighed, og at domstolene samt anklagemyndigheden, der omfatter Justitsministeriet, Rigsadvokaten, statsadvokaterne og politidirektørerne (tidligere politimestrene) er de myndigheder, der er kompetente til at udfærdige retsanmodninger (judicielle myndigheder).

Direktivet om den europæiske efterforskningskendelse træder fra den 22. maj 2017 i stedet for konventionens tilsvarende bestemmelser for de medlemsstater, der er bundet af direktivet.

3.4. Schengen-konventionen af 19. juni 1990

Schengen-konventionen af 19. juni 1990 indeholder regler, der viderefører og udvider anvendelsesområdet for gensidig retshjælp i forhold til retshjælpskonventionen fra 1959 til bl.a. også at omfatte sager om straffelovsovertrædelser, der kan afgøres af administrative myndigheder. Schengen-konventionen indeholder endvidere bl.a. regler om fremsendelse af retsdokumenter, hvorefter dokumenter som hovedregel skal fremsendes direkte mellem de kompetente myndigheder. Danmark har ved lov nr. 418 af 10. juni 1997, som senest ændret ved lov nr. 521 af 6. juni 2007, gennemført Schengen-konventionen i dansk ret.

Direktivet om den europæiske efterforskningskendelse træder fra den 22. maj 2017 i stedet for konventionens tilsvarende bestemmelser for de medlemsstater, der er bundet af direktivet.

3.5. Den europæiske konvention om gensidig retshjælp fra 2000 (EU-retshjælpskonventionen)

EU-medlemsstaterne har vedtaget den europæiske konvention af 29. maj 2000 om gensidig retshjælp i straffesager mellem medlemsstaterne og en tillægsprotokol hertil, der dels supplerer bestemmelserne i retshjælpskonventionen og Schengen-konventionen, dels letter anvendelsen af disse konventioner. EU-retshjælpskonventionen indeholder bl.a. regler om midlertidig overførsel af fængslede personer med henblik på efterforskning, video- og telekonference, kontrollerede leverancer, fælles efterforskningshold, diskrete undersøgelser og aflytning af telekommunikation. Danmark har ved lov nr. 258 af 8. maj 2002 gennemført EU-retshjælpskonventionen i dansk ret.

Direktivet om den europæiske efterforskningskendelse træder fra den 22. maj 2017 i stedet for konventionens tilsvarende bestemmelser for de medlemsstater, der er bundet af direktivet.

3.6. Rammeafgørelse 2003/577/RIA om indefrysning af formuegoder og bevismateriale

Danmark har ved lov nr. 1434 af 22. december 2004 om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union gennemført rammeafgørelse 2003/577/RIA om indefrysning af formuegoder og bevismateriale.

Rammeafgørelsen bygger på princippet om gensidig anerkendelse, hvilket indebærer pligt for en medlemsstat til at anerkende og gennemføre afgørelsen uden yderligere formaliteter og på samme måde, som hvis der havde været tale om en national afgørelse, medmindre fuldbyrdelsesstaten kan påberåbe sig en af de angivne afslagsgrunde.

Rammeafgørelsen vedrører foreløbige retsskridt, der skal forhindre destruktion, ændring, flytning, overførsel eller afhændelse af et bevismiddel. En anmodning om beslaglæggelse i henhold til rammeafgørelsen skal således suppleres af en anmodning i medfør af de almindelige regler om gensidig retshjælp, såfremt bevismaterialet efterfølgende ønskes overført til udstedelsesstaten.

Direktivet om den europæiske efterforskningskendelse træder fra den 22. maj 2017 i stedet for bestemmelserne i denne rammeafgørelse vedrørende indefrysning af bevismateriale.

3.7. Rammeafgørelse 2008/978/RIA om den europæiske bevissikringskendelse

Danmark har ved lov nr. 347 af 14. maj 2008 gennemført rammeafgørelse om den europæiske bevissikringskendelse (2008/978/RIA).

Rammeafgørelsen vedrører fremskaffelse og overførsel af bevismateriale, som allerede eksisterer på tidspunktet for anmodningens fremsendelse.

Rammeafgørelsen bygger også på princippet om gensidig anerkendelse, hvilket indebærer pligt for en medlemsstat til at anerkende og gennemføre afgørelsen uden yderligere formaliteter og på

samme måde, som hvis der havde været tale om en national afgørelse, medmindre fuldbyrdelsesstaten kan påberåbe sig en af de angivne afslagsgrunde.

Direktivet om den europæiske efterforskningskendelse træder fra den 22. maj 2017 i stedet for denne rammeafgørelse for de medlemsstater, der er bundet af direktivet.

3.8. Øvrige internationale konventioner

Danmark deltager endvidere i en række andre konventioner, der indeholder bestemmelser om gensidig retshjælp i straffesager. Det drejer sig bl.a. om den europæiske konvention af 8. november 1990 om hvidvaskning, efterforskning samt beslaglæggelse og konfiskation af udbyttet fra strafbart forhold og FN's konvention af 20. december 1988 om ulovlig handel med narkotika og psykotrope stoffer. Det følger af konventionerne, at anmodninger om retshjælp som hovedregel skal fremsendes mellem de centrale myndigheder, men at anmodninger i hastende tilfælde vil kunne fremsendes mellem de judicielle myndigheder (f.eks. den danske anklagemyndighed).

4. Lovgivningsmæssige konsekvenser

4.1. Lovgivningsmæssige konsekvenser

Et dansk tilvalg af direktivet om den europæiske efterforskningskendelse vil kræve en række ændringer af det eksisterende system og regelsæt for behandling af anmodninger om retshjælp i straffesager inden for EU.

Idet en vedtagelse af direktivet om den europæiske efterforskningskendelse indebærer et nyt og samlet system, der helt eller delvist erstatter en række af de tidligere instrumenter vedrørende retshjælp i straffesager mellem medlemsstaterne i EU, vil det formentligt være mest hensigtsmæssigt at gennemføre direktivet i sin helhed ved ændring, tilpasning og ophævelse af en række bestemmelser i lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union.

Det vil endvidere være nødvendigt med tilpasning og ændring af enkelte bestemmelser i retsplejeloven.

4.1.1. Form og indhold

Et tilvalg af direktivet vil kræve, at der indføres bestemmelser om, hvornår og på hvilken måde en europæisk efterforskningskendelse kan udstedes. Det bør bl.a. fremgå, at en europæisk efterforskningskendelse alene kan udstedes på den attest, der er optrykt som bilag A til direktivet, og at den alene kan udstedes af en myndighed som beskrevet i direktivets artikel 2.

Det bør endvidere præciseres, hvilke myndigheder der kan anses som kompetente i forhold til udstedelse og fuldbyrdelse af en europæisk efterforskningskendelse.

Derudover kan der være et behov for tilpasning af reglerne i forhold til de indholdsmæssige krav, der stilles til fuldbyrdelse af efterforskningskendelser her i landet. Det bør fremgå, at der som udgangspunkt er pligt til anerkendelse og fuldbyrdelse af en europæisk efterforskningskendelse, og at der i visse situationer er mulighed for at gennemføre andre efterforskningsforanstaltninger end dem, der er anmodet om i den europæiske efterforskningskendelse. Ikke mindst bør det tydeligt fremgå, hvilke tidsfrister der bliver indført med direktivet om den europæiske efterforskningskendelse. Det bør være helt klart, hvilke tidsfrister der gælder for de forskellige sagsbehandlingsskridt, herunder f.eks. bekræftelse af modtagelse af en europæisk efterforskningskendelse, fristen for anerkendelse og fuldbyrdelse af efterforskningskendelsen og fristen for at træffe afgørelse i forbindelse med anmodning om foreløbige foranstaltninger. Det bør endvidere være klart, hvilke frister der gælder i forhold til udsættelse, hvis de oprindelige frister ikke kan overholdes.

4.1.2. Afslagsgrunde og dobbelt strafbarhed

Der findes allerede i dag mulighed for at imødekomme anmodninger om gensidig retshjælp i straffesager, uden at dette kræver dobbelt strafbarhed. Sådanne bestemmelser ses f.eks. i lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union § 6, stk. 1, og § 13 e, stk. 1, vedrørende beslaglæggelseskendelser og bevissikringskendelser. Efter disse regler kan fuldbyrdelse

ikke afslås, selv om en tilsvarende handling ikke ville være strafbar efter dansk ret, hvis handlingen i den anmodende medlemsstat kan straffes med fængsel i mindst 3 år, og handlingen er omfattet af bestemmelse-ernes liste over lovovertrædelser (positivliste). Der vil i øvrige tilfælde efter gældende ret kunne stilles krav om dobbelt strafbarhed, jf. § 6, stk. 2, og § 13 e, stk. 2.

Disse bestemmelser svarer umiddelbart til direktivets artikel 11, stk. 1, litra g.

Det er Justitsministeriets vurdering, at et tilvalg af direktivet som udgangspunkt ikke vil ændre på det grundlæggende princip, at tvangsindgreb efter retsplejeloven i Danmark alene vil kunne finde sted, når betingelserne, herunder strafferammebetingelserne, i retsplejeloven er opfyldt. Det vil som udgangspunkt indebære, at kravet om dobbelt strafbarhed vil kunne opretholdes ved fuldbyrdelse af efterforskningskendelser efter direktivet, der kræver straffeprocessuelle tvangsindgreb, jf. dog nedenfor. Der henvises til direktivets artikel 10, stk. 1, 2 og 5, sammenholdt med artikel 11, stk. 1, litra h. Dette skal endvidere ses i sammenhæng med artikel 1, stk. 4, og artikel 2, litra d.

De efterforskningsforanstaltninger, der er omfattet af artikel 10, stk. 2, litra e, og som vedrører identificering af personer, der har abonnement på et bestemt telefonnummer eller en bestemt IP-adresse, udgør efter dansk ret tvangsindgreb, der kræver en retskendelse (såkaldte editionskendelser). Det er umiddelbart Justitsministeriets opfattelse, at der som udgangspunkt i forhold til fuldbyrdelse af en europæisk efterforskningskendelse efter denne bestemmelse ikke kan ske afslag alene med henvisning til, at den handling, der ligger til grund for kendelsen, ikke er strafbar her i landet, eller at en editionskendelse ikke ville kunne indhentes i en lignende national sag. I direktivet sidestilles sådanne efterforskningsforanstaltninger med mindre indgribende foranstaltninger, der ikke har karakter af tvangsindgreb.

Det er på denne baggrund umiddelbart Justitsministeriets vurdering, at det i forbindelse med gennemførelsen i national ret vil være nødvendigt at indsætte en bestemmelse om, at identificering af personer, der har abonnement på et bestemt telefonnummer eller en bestemt IP-adresse, som beskrevet i direktivets artikel 10, stk. 2, litra e, altid vil være mulig, når det er nødvendigt for at fuldbyrde en europæisk efterforskningskendelse, medmindre der er grund til at afslå efter bestemmelserne i artikel 11, stk. 1, litra a-f.

4.1.3. Særlige efterforskningsforanstaltninger i direktivets kapitel IV og V

4.1.3.1. Midlertidig overførsel til en anden medlemsstat af en varetægtsfængslet person

Overførsel til udstedelsesstaten

Direktivets bestemmelser

Det fremgår af direktivets artikel 22, som beskrevet ovenfor, at en europæisk efterforskningskendelse kan udstedes med henblik på, at en varetægtsfængslet person midlertidigt kan overføres til udstedelsesstaten for at udføre en efterforskningsforanstaltning.

Fuldbyrdelse af en sådan europæisk efterforskningskendelse kan – ud over de afslagsgrunde, der er nævnt i direktivets artikel 11 – afslås af fuldbyrdelsesstaten, hvis den pågældende person ikke samtykker, eller hvis overførslen kan tænkes at forlænge den varetægtsfængslede tilbageholdelse.

Der er i artikel 22 fastsat en række nærmere bestemmelser om midlertidige overførsler af varetægtsfængslede. Det fremgår bl.a. heraf, at fuldbyrdelsesstaten, hvis den finder det nødvendigt på grund af personens alder eller fysiske eller mentale tilstand, skal give den varetægtsfængslede retlige repræsentant lejlighed til at udtrykke sin holdning til den midlertidige overførsel (*stk. 3*), at de praktiske ordninger vedrørende midlertidig overførsel af personen, herunder de nærmere oplysninger vedrørende hans varetægtsfængsling i udstedelsesstaten, og de datoer, hvor han skal overføres fra og vende tilbage til fuldbyrdelsesstatens område, aftales mellem udstedelsesstaten og fuldbyrdelsesstaten, som sørger for, at der tages hensyn til den pågældendes fysiske og mentale tilstand samt det påkrævede sikkerhedsniveau i udstedelsesstaten (*stk. 5*), at den overførte person forbliver varetægtsfængslet på udstedelsesstatens område og eventuelt på transitmedlemsstatens område, for de handlinger og domme, der er årsag til hans varetægtsfængsling i fuldbyrdelsesstaten, medmindre fuldbyrdelsesstaten anmoder om hans løsladelse (*stk. 6*), at varetægtsfængslingen i udstedelsesstaten fratrækkes den periode, i hvilken den pågældende skal eller vil skulle frihedsberøves i fuldbyrdelsesstaten (*stk. 7*), at en overført person som udgangspunkt ikke bliver retsforfulgt eller tilbageholdt eller underlagt nogen andre begrænsninger i sin personlige frihed i udstedelsesstaten for handlinger, der er begået, eller domme, der er afsagt forud for hans afgang fra fuldbyrdelsesstatens område, og som ikke er specificeret i den europæiske efterforskningskendelse

(stk. 8), at den immunitet, der henvises til i stk. 8, ophører, når den overførte person i en periode på 15 dage i træk fra den dato, hvor hans tilstedeværelse ikke længere er ønsket af udstedelsesmyndighederne, har haft mulighed for at rejse, men enten er forblevet på området eller efter at have forladt området er vendt tilbage (stk. 9), og at omkostninger, der hidrører fra anvendelsen af denne artikel, afholdes i overensstemmelse med artikel 21, bortset fra omkostninger i forbindelse med overførslen af personen til og fra udstedelsesstaten, som afholdes af denne stat (stk. 10).

Det er endvidere anført i artikel 22, stk. 4, at der tillades transit for en varetægtsfængslet gennem en tredje medlemsstats område (transitmedlemsstaten) efter ansøgning ledsaget af alle nødvendige dokumenter.

Gældende ret

Retsplejelovens § 191 giver, som beskrevet ovenfor, mulighed for, at en person, der er frihedsberøvet i udlandet, kan overføres til Danmark med henblik på at afgive forklaring eller medvirke til et andet efterforskningskridt i en straffesag her i landet eller til brug for en straffesag i udlandet. Det fremgår bl.a. af bestemmelsen, at den varetægtsfængslede person skal meddele samtykke til den midlertidige overførsel, at den pågældende under overførslen skal være frihedsberøvet og tilbageføres til den fremmede stat, uanset om den pågældende senere tilbagekalder sit samtykke til overførslen, at afgørelse om frihedsberøvelse træffes af retten ved kendelse, at den pågældende under opholdet her i landet ikke må drages til ansvar eller udleveres videre til tredjeland for nogen strafbar handling begået før overførslen her til landet, og at den pågældende under frihedsberøvelsen alene er undergivet de indskrænkninger, som er nødvendige til sikring af frihedsberøvelsens øjemed og opretholdelse af orden og sikkerhed på anbringelsesstedet.

Artikel 11 i retshjælpskonventionen fra 1959 – som ændret med artikel 3 i tillægsprotokollen fra 2001 – giver mulighed for, at en frihedsberøvet person midlertidigt overføres til en anden medlemsstats territorium.

Det følger af artikel 3 i tillægsprotokollen fra 2001, at hvis den begærende stat fremsætter anmodning om, at en person, der er undergivet frihedsberøvelse, giver personligt fremmøde til andre bevisformål end som tiltalt i en straffesag, skal den pågældende midlertidigt overføres til den

begærende stats territorium, på betingelse af at den pågældende tilbageføres inden for en af den anmodede stat fastsat tidsfrist. Den overførte person skal forblive i forvaring på den begærende stats territorium og i givet fald også i den stat, gennem hvilken der er anmodet om overførelse, medmindre den anmodede stat fremsætter begæring om, at den pågældende sættes på fri fod. Den pågældende må endvidere ikke tiltales, fængsles eller underkastes andre indskrænkninger i sin personlige frihed for handlinger eller på grundlag af straffedomme fra tiden før hans afrejse fra den anmodede stats territorium, medmindre den pågældende, uanset at han inden for et tidsrum af femten sammenhængende dage fra den dato, da hans tilstedeværelse ikke længere var påkrævet af de judicielle myndigheder, har haft mulighed for at forlade landet, alligevel er forblevet i dette, eller hvis han efter at have forladt landet er vendt tilbage, som dette er nærmere beskrevet i retshjælpskonventionens artikel 12.

Overførelsen kan nægtes, hvis den frihedsberøvede person ikke samtykker (*stk. 1, litra a*), såfremt den pågældendes tilstedeværelse er påkrævet i forbindelse med en straffesag, som verserer på den anmodede stats territorium (*stk. 1, litra b*), såfremt den pågældendes overførelse vil kunne medføre, at forvaringstiden forlænges (*stk. 1, litra c*), og såfremt der er andre afgørende grunde til ikke at overføre den pågældende til den begærende stats territorium (*stk. 1, litra d*).

Det følger af artikel 11, stk. 2, som denne er ændret med artikel 3 i tillægsprotokollen fra 2001, at en tredje part – med forbehold af bestemmelserne i konventionens artikel 2 – i tilfælde, som falder ind under stk. 1, skal tillade, at en frihedsberøvet person føres gennem dens territorium, når der fremsættes anmodning herom, ledsaget af alle fornødne dokumenter fra den begærende stats justitsministerium til justitsministeriet i den stat, gennem hvis territorium den pågældende ønskes overført. En part kan nægte at tillade, at dens egne statsborgere føres gennem dens territorium.

Justitsministeriets overvejelser

Direktivets generelle bestemmelser om midlertidig overførsel af varetægtsfængslede personer vurderes umiddelbart i det væsentligste at være overensstemmende med de betingelser, der er fastsat i de eksisterende instrumenter om retshjælp, herunder at den pågældende i perioden som udgangspunkt skal forblive frihedsberøvet, at den pågældende skal tilbageføres inden for en bestemt tidsfrist mv. Bestemmelserne er dog ikke helt enslydende, og et tilvalg af direktivet vil gøre det nødvendigt at gennemføre direktivets bestemmelser i national ret.

Direktivets afslagsgrunde er dog begrænset i forhold til de gældende regler om midlertidig overførsel af varetægtsfængslede personer. Et tilvalg af direktivet vil derfor indebære, at afslag kun kan gives, hvis den pågældende person ikke samtykker, hvis overførslen kan tænkes at forlænge den varetægtsfængslede tilbageholdelse eller hvis de almindelige afslagsgrunde efter direktivets artikel 11 finder anvendelse. Følgende udtrykkelige afslagsgrunde efter de eksisterende instrumenter om retshjælp vil efter tilvalg af direktivet ikke kunne gøres gældende over for andre medlemsstater; at den pågældendes tilstedeværelse er påkrævet i forbindelse med en straffesag, som verserer på den anmodede stats territorium, eller at der er andre afgørende grunde til ikke at overføre den pågældende til den begærende stats territorium.

Direktivet vil give mulighed for at udsætte fuldbyrdelsen af den europæiske efterforskningskendelse, hvis den pågældendes tilstedeværelse er påkrævet i forbindelse med en straffesag, som verserer på den anmodede stats territorium, jf. direktivets artikel 15, men et tilvalg af direktivet vil betyde, at der ikke fremover vil være en generel afslagsgrund om, at fuldbyrdelse vil kunne afslås, "*...såfremt der er andre afgørende grunde til ikke at overføre den pågældende til den begærende stats territorium*", som det fremgår af retshjælpskonventionen og tillægsprotokollen fra 2001.

Danmark har i forbindelse med ratifikation af retshjælpskonvention taget forbehold over for bestemmelsen i artikel 11, stk. 2, der indebærer en forpligtelse for medlemsstaterne til at tillade transit af varetægtsfængslede personer, der midlertidigt overføres til en anden medlemsstat. Bestemmelsen giver mulighed for at nægte, at medlemsstatens egne statsborgere føres gennem dens territorium.

Tillægsprotokollen fra 2001 har en umiddelbart enslydende bestemmelse i artikel 3, stk. 2, der erstatter retshjælpskonventionens artikel 11, og efter tillægsprotokollens artikel 33, stk. 1, finder allerede tagne forbehold over for bestemmelser i bl.a. retshjælpskonventionen også anvendelse på tillægsprotokollens bestemmelser, medmindre medlemsstaten i forbindelse med ratifikation af tillægsprotokollen anfører andet. Danmark har ikke i forbindelse med ratifikation af tillægsprotokollen afgivet erklæring vedrørende bestemmelsen, hvorfor Danmark fortsat har dette

forbehold i forhold til at være transitland i forbindelse med midlertidig overførsel af varetægtsfængslede personer til en anden medlemsstat.

På baggrund af direktivets artikel 22, stk. 4, hvorefter der tillades transit for en varetægtsfængslet gennem en tredje medlemsstats område (transitmedlemsstaten) efter ansøgning ledsaget af alle nødvendige dokumenter, vurderes dette transitforbehold ikke at kunne opretholdes ved et tilvalg af direktivet om den europæiske efterforskningskendelse.

Det bør i forbindelse med ovenstående bemærkes, at der siden retshjælpskonventionens bestemmelser er indført bestemmelser om transit i Danmark, herunder af danske statsborgere, eksempelvis i forbindelse med udlevering, jf. udleveringslovens § 21.

Overførsel til fuldbyrdesstaten

Direktivets bestemmelser

Det fremgår af direktivets artikel 23, at en europæisk efterforskningskendelse kan udstedes med henblik på, at en varetægtsfængslet person midlertidigt kan overføres til fuldbyrdesstaten for at udføre en efterforskningsforanstaltning, hvor den pågældendes tilstedeværelse i fuldbyrdesstaten er nødvendig.

Fuldbyrdelse af en sådan europæisk efterforskningskendelse kan – ud over de afslagsgrunde, der er nævnt i direktivets artikel 11 – afslås af fuldbyrdesstaten, hvis den pågældende person ikke samtykker.

De nærmere bestemmelser, der er fastsat i artikel 22, stk. 3-9, jf. umiddelbart ovenfor, finder tilsvarende anvendelse. Efter artikel 23, stk. 3, afholdes omkostninger, der hidrører fra anvendelsen af denne artikel, i overensstemmelse med artikel 21, bortset fra omkostninger i forbindelse med overførslen af den pågældende til og fra fuldbyrdesstaten, som afholdes af udstedelsesstaten.

Gældende ret

Retsplejelovens § 191, jf. ovenfor, giver også mulighed for midlertidig overførsel til Danmark af en person, der er frihedsberøvet i udlandet, med henblik på at afgive forklaring eller medvirke til et andet efterforskningskridt til brug for en straffesag i udlandet.

Der er i artikel 9 i den europæiske konvention om gensidig retshjælp fra 2000 (EU-retshjælpskonventionen) og i artikel 13 i den anden tillægsprotokol til retshjælpskonventionen fra 1959 (retshjælpskonventionen) næsten enslydende bestemmelser, der giver mulighed for, at en frihedsberøvet person kan overføres til den anmodede stat, hvor efterforskningsforanstaltningen skal udføres (fuldbyrdsstaten efter direktivets terminologi).

Det følger af artikel 9 i EU-retshjælpskonventionen, at hvis de berørte medlemsstaters kompetente myndigheder indgår aftale herom, kan en medlemsstat, som har anmodet om en efterforskningsmæssig foranstaltning, der kræver tilstedeværelsen af en person, der er frihedsberøvet på dens eget område, midlertidigt overføre denne person til den medlemsstats område, hvor efterforskningen skal finde sted. Efter *stk. 2* skal der i aftalen fastsættes de nærmere vilkår for den midlertidige overførelse af personen og fristen for, hvornår vedkommende skal sendes tilbage til den anmodende medlemsstats område.

Efter *stk. 3, jf. stk. 6*, kan medlemsstaterne kræve, at den frihedsberøvede person samtykker i overførslen, og en samtykkeerklæring eller en genpart heraf fremlægges omgående for den anmodede medlemsstat (fuldbyrdsstaten). Danmark har ved ratifikation af konventionen erklæret, at et samtykke fra den pågældende vil blive krævet af Danmark forud for indgåelsen af en aftale om midlertidig overførsel.

Efter *stk. 4* fratrækkes den periode, personen tilbringer i forvaring på den anmodede medlemsstats område, i den periode, den pågældende skal være i forvaring på den anmodende medlemsstats område. Efter *stk. 5* finder artikel 11, stk. 2 og 3, samt artikel 12 og 20 i retshjælpskonventionen tilsvarende anvendelse.

Justitsministeriets overvejelser

Direktivets bestemmelser om midlertidig overførsel af varetægtsfængslede personer til fuldbyrdsstaten vurderes i det væsentligste at være overensstemmende med de bestemmelser,

der er gældende i dag. Bestemmelserne er ikke enslydende, og et tilvalg af direktivet vil gøre det nødvendigt at gennemføre direktivets bestemmelser i national ret. Dette vurderes dog ikke umiddelbart at have væsentlige indholdsmæssige konsekvenser.

Det er i den forbindelse særlig vigtigt at bemærke, at direktivet om den europæiske efterforskningskendelse stiller krav om samtykke fra den pågældende, hvilket stemmer overens med det forhold, Danmark har taget i forbindelse med ratifikation af både EU-retshjælpskonventionen og tillægsprotokollen fra 2001.

Det fremgår ikke direkte af direktivets artikel 23, at en midlertidig overførsel forudsætter samtykke fra den medlemsstat, hvortil den pågældende skal overføres. Det fremgår dog i artikel 23, stk. 2, jf. artikel 22, stk. 5, at bl.a. den praktiske overførsel aftales mellem medlemsstaterne, hvor der tages hensyn til den pågældendes fysiske og mentale tilstand samt det påkrævede sikkerhedsniveau i den stat, hvortil den pågældende overføres.

Bemærkningerne ovenfor i forhold til transitforbeholdet gør sig tilsvarende gældende i forhold til denne bestemmelse. Det antages således, at transitforbeholdet i dag kan gøres gældende i relation til EU-retshjælpskonventionens artikel 9, stk. 5, om bl.a. transit i forbindelse med midlertidig overførsel af frihedsberøvede personer. Det har dog ikke stor praktisk betydning.

4.1.3.2. Afhøring via video- eller telekonference

Afhøring via videokonference eller anden audiovisuel transmission

Direktivets bestemmelser

Det fremgår af direktivets artikel 24, at udstedelsesmyndigheden kan udstede en europæisk efterforskningskendelse for at afhøre et vidne eller en sagkyndig, der befinder sig på fuldbyrdelsesstatens område og skal afhøres som vidne eller sagkyndig af de kompetente myndigheder i udstedelsesstaten, ved hjælp af videokonference eller anden audiovisuel transmission. Udstedelsesmyndigheden kan også udstede en europæisk efterforskningskendelse med henblik på at afhøre en mistænkt eller tiltalt via videokonference eller anden audiovisuel transmission.

Efter *stk. 2* kan fuldbyrdelse af en sådan europæisk efterforskningskendelse – ud over de afslagsgrunde, der er nævnt i direktivets artikel 11 – afslås, hvis en mistænkt eller tiltalt ikke giver sit samtykke, eller hvis fuldbyrdelsen af en sådan efterforskningsforanstaltning i en bestemt sag vil være i modstrid med de grundlæggende principper i lovgivningen i fuldbyrdelsesstaten.

I direktivets *stk. 3-7* er gennemgået de nærmere bestemmelser om afhøring via videokonference eller anden audiovisuel transmission. Det følger bl.a. af *stk. 3*, at fuldbyrdelsesmyndigheden sørger for indkaldelse af den pågældende og sikring af den pågældendes identitet. Efter *stk. 4* kan fuldbyrdelsesmyndighederne i særlige sager stille tekniske hjælpemidler til rådighed, og i *stk. 5* fremgår de nærmere regler for foretagelse af f.eks. en videokonference. Det følger bl.a. af denne bestemmelse, at den kompetente myndighed fra fuldbyrdelsesstaten skal være til stede under afhøringen og påse, at grundlæggende principper i fuldbyrdelsesstatens lovgivning overholdes (*stk. 5, litra a*), at afhøringen foretages direkte af eller under ledelse af udstedelsesstatens kompetente myndighed i overensstemmelse med udstedelsesstatens nationale lovgivning (*stk. 5, litra c*), og at de mistænkte eller tiltalte oplyses forud for afhøringen om deres proceduremæssige rettigheder, herunder retten til at nægte at afgive forklaring, som måtte være hjemlet i fuldbyrdelsesstatens og udstedelsesstatens lovgivning (*stk. 5, litra e*). Vidner og sagkyndige kan påberåbe sig den ret til at nægte at afgive forklaring, som de måtte være have i henhold til enten fuldbyrdelsesstatens eller udstedelsesstatens lovgivning, og skal informeres om denne ret forud for afhøringen (*stk. 5, litra e*).

Hvis fuldbyrdelsesmyndigheden mener, at grundlæggende principper i fuldbyrdelsesstatens lovgivning overtrædes under afhøringen, træffer den omgående de nødvendige foranstaltninger til sikring af, at afhøringen videreføres i overensstemmelse med disse principper (*stk. 5, litra a*), ligesom fuldbyrdelsesstaten sørger for, at den person, der skal afhøres om nødvendigt bistås af en tolk (*stk. 5, litra d*).

I *stk. 6* er fastsat bestemmelser om udarbejdelse af rapport omkring afhøringen, og i *stk. 7* bestemmes, at medlemsstaterne skal sikre, at national ret kan finde anvendelse, såfremt den pågældende f.eks. afgiver falsk forklaring eller nægter at udtale sig, selvom der er en forpligtelse dertil.

Gældende ret

I retsplejelovens § 174, stk. 2 og 3, findes nogle generelle regler om afhøring af vidner ved anvendelse af telekommunikation, ligesom det følger bl.a. af retsplejelovens § 190, at reglerne i retsplejeloven også finder anvendelse på vidneafhøring efter begæring af udenlandske myndigheder. En anmodning om iagttagelse af en særlig form eller fremgangsmåde, herunder afhøring fra udlandet ved anvendelse af telekommunikation, skal så vidt muligt imødekommes, medmindre dette vil være åbenbart uforeneligt med landets retsorden.

Formuleringen ”afhøring fra udlandet ved anvendelse af telekommunikation” indebærer, at der er klar hjemmel til at foretage afhøringer i overensstemmelse med artikel 10 (om videokonference) og artikel 11 (om telefonkonference) i EU-retshjælpskonventionen (og artikel 9 og artikel 10 i 2001-tillægsprotokollen). Det fremgår endvidere, at udtrykket ”telekommunikation” omfatter både afhøring ved hjælp af videokonference og telefonkonferencer. Udtrykket svarer til begrebet ”fjernkommunikation” i betænkning nr. 1401 fra 2001 om reform af den civile retspleje I. Der kan i denne forbindelse henvises til punkt 3.2.3.2. i lovforslag nr. 141 fra 2001 om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet og lov om international fuldbyrdelse af straf m.v. (Gennemførelse af EU-retshjælpskonventionen, den 2. tillægsprotokol til Europarådets retshjælpskonvention og EU-rammeafgørelse om fælles efterforskningshold) som fremsat den 27. februar 2002, samt til bemærkningerne til lovforslagets § 2, stk. 1.

Det er nærmere beskrevet i retsplejelovens § 192, hvilke regler der gælder for telekommunikation med billede.

EU-retshjælpskonventionens artikel 10 og 2001-tillægsprotokollens artikel 9 indeholder næsten enslydende bestemmelser om afhøring ved hjælp af videokonference. Disse bestemmelser er en nyskabelse i forhold til retshjælpskonventionen fra 1959 og Schengen-konventionen.

Det følger af EU-retshjælpskonventionens artikel 10, at hvis en person befinder sig på én medlemsstats område og skal afhøres som vidne eller sagkyndig af de judicielle myndigheder i en anden medlemsstat, kan denne anden medlemsstat, såfremt det ikke er hensigtsmæssigt eller muligt, at den pågældende møder personligt frem på dens område, anmode om, at afhøringen foretages ved

hjælp af videokonference. Efter *stk. 3* skal det bl.a. begrundes, hvorfor det ikke er hensigtsmæssigt eller muligt, at vidnet eller den sagkyndige møder personligt frem.

Det er eksempelvis ikke hensigtsmæssigt, at den pågældende møder personligt frem ved retten på en anden medlemsstats område, hvis vidnet er særlig ungt eller svækket af sygdom, ligesom det ikke er muligt, at vidnet møder personligt frem for retten, hvis vidnet vil blive bragt i alvorlig fare ved at møde personligt frem i den begærende medlemsstat, jf. punkt 3.2.3.1. i lovforslag nr. 141 fra 2001 om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet og lov om international fuldbyrdelse af straf m.v. (Gennemførelse af EU-retshjælpskonventionen, den 2. tillægsprotokol til Europarådets retshjælpskonvention og EU-rammeafgørelse om fælles efterforskningshold) som fremsat den 27. februar 2002.

Efter *stk. 2* giver den anmodede medlemsstat sin tilladelse til afhøring ved hjælp af videokonference, forudsat at anvendelse af videokonference ikke strider mod dens grundlæggende retsprincipper, og forudsat at den råder over de tekniske hjælpemidler, der er nødvendige for at gennemføre en sådan afhøring. Råder den anmodede medlemsstat ikke over de tekniske hjælpemidler, der er nødvendige for en videokonference, kan den anmodende medlemsstat stille dem til rådighed efter aftale med den anmodede medlemsstat.

Efter *stk. 4* indkalder den anmodede medlemsstats judicielle myndighed den person, der skal afhøres, til at give møde i overensstemmelse med formkravene i national ret, og i *stk. 5* fastsættes en række regler for gennemførelsen af afhøring ved hjælp af videokonference. Disse regler er umiddelbart enslydende med de betingelser, der oplystes i direktivets artikel 24, stk. 5, litra a-e, dog således at artikel 9, stk. 5, litra e, er formuleret anderledes, uden at dette vurderes at indebære indholdsmæssige forskelle.

Stk. 6 vedrører udarbejdelsen af referat fra afhøringen, der kan fremsendes til den kompetente myndighed i den anmodede stat, mens *stk. 8* vedrører, at medlemsstaterne skal sikre, at national ret kan finde anvendelse, såfremt vidner eller sagkyndige f.eks. afgiver falsk forklaring eller nægter at udtale sig, selvom der er en forpligtelse dertil, på samme måde som hvis afhøringen fandt sted i en national sag.

Efter *stk. 7* refunderes visse af de afholdte udgifter som udgangspunkt af den anmodende medlemsstat, medmindre den anmodede medlemsstat giver afkald herpå.

Efter *stk. 9* kan medlemsstaterne efter eget skøn, hvor det er hensigtsmæssigt og med de kompetente judicielle myndigheders samtykke, også anvende bestemmelsen til afhøring af en tiltalt ved hjælp af videokonference. I sådanne tilfælde skal benyttelsen af videokonference og den måde, hvorpå videokonferencen gennemføres, aftales mellem de berørte medlemsstater i overensstemmelse med deres nationale ret og med relevante internationale instrumenter, herunder den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder fra 1950. Den tiltaltes samtykke er en forudsætning for afhøring via videokonference.

Danmark har ved ratifikation af EU-retshjælpskonventionen (og ved ratifikation af tillægsprotokollen fra 2001) erklæret, at Danmark ikke imødekommer anmodninger om afhøring af en tiltalt ved hjælp af videokonference. Det henvises i lovforslaget, der gennemfører bl.a. EU-retshjælpskonventionen i dansk ret, til Retsplejerådets betænkning 1401/2000 om reform af den civile retspleje 1, jf. nedenfor.

Justitsministeriets overvejelser

Indledningsvist bemærkes, at der i dansk ret gælder et almindeligt princip om bevisumiddelbarhed, der indebærer, at beviser som udgangspunkt skal føres direkte for den ret, hvor sagen behandles. Begrundelsen for bevisumiddelbarhedsprincippet er, at retten bedst danner sig det rette indtryk af sagens sammenhæng, når beviserne føres umiddelbart for den dømmende ret. Det følger af bl.a. af retsplejelovens § 174, at vidneforklaringer som udgangspunkt afgives for den ret, hvor sagen behandles.

Ved en straffesags behandling i retten gælder der et princip om bevisumiddelbarhed og mundtlighed, jf. herved retsplejelovens § 880, hvorefter der ved afgørelsen af, om noget er bevist, alene skal tages hensyn til de beviser, som er ført under hovedforhandlingen.

Til disse beviser hører de forklaringer, som tiltalte og eventuelle vidner afgiver under hovedforhandlingen. Den altovervejende hovedregel er således, at tiltalte og vidner afgiver

forklaring i retten, og at det er den forklaring, der afgives i retten, der indgår i rettens bevisbedømmelse.

Direktivets artikel 24, stk. 1, sidste pkt., giver mulighed for, at en europæisk efterforskningskendelse også kan udstedes for at afhøre en mistænkt eller tiltalt via videokonference. Det vurderes på denne baggrund, at et tilvalg af direktivet vil betyde, at Danmarks erklæring(er) om ikke at imødekomme anmodninger om afhøring af tiltalte ved hjælp af videokonference, ikke kan opretholdes ved modtagelse af en europæisk efterforskningskendelse fra en anden medlemsstat.

At direktivet giver mulighed for afhøring af mistænkte eller tiltalte via videokonference er dog ikke ensbetydende med, at sådanne anmodninger altid skal imødekommes. Som beskrevet ovenfor følger det af artikel 24, stk. 2, at fuldbyrdelse af en sådan europæisk efterforskningskendelse – ud over de afslagsgrunde der er nævnt i direktivets artikel 11 – kan afslås, hvis en mistænkt eller tiltalt ikke giver sit samtykke, eller hvis fuldbyrdelsen i en bestemt sag vil være i modstrid med de grundlæggende principper i lovgivningen i fuldbyrdesstaten.

Retsplejerådet behandler i betænkning 1401/2000 om reform af den civile retspleje i spørgsmålet om bl.a. afhøring af vidner, sagkyndige, sigtede og tiltalte via videokonference. Der tilsigtes ikke her en fuldstændig gennemgang af Retsplejerådets bemærkninger, men nogle hovedpunkter er trukket frem.

Det fremgår bl.a. af betænkningen, at sigtedes eller tiltalte personlige tilstedeværelse i retten i forbindelse med straffesager normalt vil have større betydning end parternes tilstedeværelse i en civil sag. Deltagelse i et retsmøde via en videoforbindelse bør efter Retsplejerådets opfattelse som udgangspunkt altid være frivillig for en sigtet eller tiltalt. Deltagelse via en videoforbindelse kan dog være et tilbud til den sigtede eller tiltalte, hvis sigtede eller tiltaltes tilstedeværelse i retten i øvrigt ikke skønnes nødvendig.

Retsplejerådet anfører, at dette tilbud kan gælde for en sigtet eller tiltalt ved visse typer af retsmøder, f.eks. retsmøder under efterforskningen, eksempelvis fristforlængelser, ved forberedelse af domsforhandlingen og ved domsforhandlinger og tilståelsessager, hvor der ikke bliver spørgsmål

om at idømme en højere straf end fængsel i 1 år. Som nævnt ovenfor forudsætter dette, at retten ikke skønner tiltaltes fysiske tilstedeværelse nødvendig.

Omvendt finder Retsplejerrådet, at den sigtede eller tiltalte som udgangspunkt ikke bør kunne deltage i visse typer af retsmøder via en videoforbindelse, f.eks. i forbindelse med grundlovsforhør, hvor der første gang træffes afgørelse om den pågældendes varetægtsfængsling, eller i forbindelse med domsforhandlinger og tilståelsessager, hvor der bliver spørgsmål om at idømme højere straf end fængsel i 1 år.

Retsplejerrådet foreslår endvidere i betænkningen, at i alle tilfælde, hvor en sigtet eller tiltalt afgiver forklaring via en videoforbindelse, skal det ske under de samme kontrolforanstaltninger, som i øvrigt foreslås for vidneforklaringer.

I dansk ret er der siden Retsplejerrådets betænkning givet mulighed for, at en tiltalt kan deltage i f.eks. en hovedforhandling ved anvendelse af telekommunikation med billede, hvis tiltaltes tilstedeværelse i retten ikke er nødvendig, og der alene bliver spørgsmål om bøde eller fængsel i indtil 1 år, jf. retsplejelovens § 854. I sådanne tilfælde finder retsplejelovens § 192 reglerne for telekommunikation med billede endvidere anvendelse, jf. retsplejelovens § 854, stk. 2.

Bevisumiddelbarhedsprincippet og dets udmøntning i dansk retspleje er efter Justitsministeriets opfattelse et grundlæggende princip. Et tilvalg af direktivet indebærer efter Justitsministeriets opfattelse, at der fortsat vil kunne stilles krav om, at afhøring af tiltalte og vidner via videokonference skal ske inden for rammerne af retsplejelovens bestemmelser om bevisumiddelbarhed.

Justitsministeriet bemærker, at et tilvalg af direktivet indebærer, at Danmarks erklæring(er) om ikke at imødekomme anmodninger om afhøring af tiltalte ved hjælp af videokonference ikke kan opretholdes ved modtagelse af en europæisk efterforskningskendelse fra en anden medlemsstat.

Justitsministeriet kan til bestemmelsen endvidere generelt bemærke, at der ikke i direktivets artikel 24 stilles krav om, at det ikke er hensigtsmæssigt eller muligt for den pågældende at møde

personligt frem på medlemsstatens område. Dette er en betingelse for afhøring af vidner og sagkyndige efter EU-retshjælpskonventionen.

Afhøring via telefonkonference

Direktivets bestemmelser

Det følger af direktivets artikel 25, at hvis en person befinder sig på en medlemsstats område og skal afhøres som vidne eller sagkyndig af en anden medlemsstats kompetente myndigheder, kan udstedelsesmyndigheden i sidstnævnte, såfremt det ikke er hensigtsmæssigt eller muligt for den person, der skal afhøres, at møde personligt frem på dens område, og efter at have undersøgt andre passende midler, udstede en europæisk efterforskningskendelse for at afhøre et vidne eller en sagkyndig ved hjælp af telefonkonference, som omhandlet. Medmindre andet er aftalt, finder bestemmelserne i artikel 24, stk. 3, 5, 6 og 7, tilsvarende anvendelse på afhøringer ved hjælp af telefonkonference.

Gældende ret

Det følger bl.a. af retsplejelovens § 190, at reglerne i retsplejeloven også finder anvendelse på vidneafhøring efter begæring af udenlandske myndigheder. En anmodning om iagttagelse af en særlig form eller fremgangsmåde, herunder afhøring fra udlandet ved anvendelse af telekommunikation, skal så vidt muligt imødekommes, medmindre dette vil være åbenbart uforeneligt med landets retsorden.

Efter § 190, *stk. 2*, kan afhøring fra udlandet ved anvendelse af telekommunikation uden billede kun foretages, hvis vidnet har meddelt samtykke til, at afhøringen foregår på denne måde. Retsplejelovens § 178, der bl.a. vedrører tvangsmidler mod vidner, finder ikke anvendelse.

EU-retshjælpskonventionens artikel 11 og 2001-tillægsprotokollens artikel 10 indeholder i det væsentligste enslydende bestemmelser om afhøring ved hjælp af telefonkonference.

Det følger af EU-retshjælpskonventionens artikel 11, at hvis en person befinder sig på én medlemsstats område og skal afhøres som vidne eller sagkyndig af de judicielle myndigheder i en anden medlemsstat, kan denne anden medlemsstat, hvis der er hjemmel herfor i national ret,

anmode om bistand fra den første medlemsstat med henblik på at foretage afhøringen ved hjælp af telefonkonference.

Efter *stk. 2* kan afhøring kun foretages ved hjælp af telefonkonference, hvis vidnet eller den sagkyndige indvilliger i, at afhøringen foregår på denne måde.

Efter *stk. 3* giver den anmodede medlemsstat sin tilladelse til afhøring ved hjælp af telefonkonference, hvis dette ikke strider mod dens grundlæggende retsprincipper.

Stk. 4 indeholder bestemmelse om de oplysninger, en anmodning skal indeholde, herunder at vidnet eller den sagkyndige er rede til at medvirke ved en afhøring ved hjælp af telefonkonference, og *stk. 5* indeholder bl.a. bestemmelser om den praktiske tilrettelæggelse af afhøringen, der aftales mellem de berørte medlemsstater.

Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet kan indledningsvist bemærke, at direktivets artikel 25 kræver, at det ikke er hensigtsmæssigt eller muligt for den person, der skal afhøres, at møde personligt frem på udstedelsesstatens område, ligesom der med formuleringen af bestemmelsen lægges op til, at udstedelsesstaten forinden udstedelse af en europæisk efterforskningskendelse skal have undersøgt "andre passende midler".

Det fremgår ikke umiddelbart, hvad der skal forstås ved "andre passende midler".

Et tilvalg af direktivet vil betyde, at det ikke længere kræves, at vidnet eller den sagkyndige giver samtykke til, at afhøringen foregår telefonisk.

Det fremgår klart af EU-retshjælpskonventionens artikel 11 (og 2001-tillægsprotokollens artikel 10), at vidnet eller den sagkyndige skal give samtykke til afhøring via telefonkonference, hvilket også fremgår klart af retsplejelovens § 190, stk. 2. Et tilsvarende krav fremgår ikke af direktivets artikel 25.

Som retstilstanden er i dag, er det ikke muligt at anvende tvangsforanstaltninger efter retsplejelovens § 178 over for et vidne, der afhøres via telefonkonference, jf. retsplejelovens § 190, stk. 2, da denne afhøring netop baserer sig på frivillighed. Det betyder, at der f.eks. ikke kan pålægges vidnet en bøde, hvis vidnet udebliver fra afhøringen eller nægter at svare. Et vidne eller en sagkyndig kan dog straffes, hvis de afgiver falsk forklaring, jf. straffelovens § 158.

Det er umiddelbart Justitsministeriets vurdering, at et tilvalg af direktivet vil indebære, at kravet i retsplejelovens § 190, stk. 2, om den pågældendes samtykke ikke kan gøres gældende i forhold til fuldbyrdelse af en europæisk efterforskningskendelse, og tvangsforanstaltninger efter retsplejelovens § 178 vil skulle kunne anvendes over for vidner, der afgiver forklaring via telefonkonference. Dermed vil direktivets artikel 24, stk. 7, hvorefter medlemsstaterne skal sikre, at national ret kan finde anvendelse, såfremt den pågældende f.eks. nægter at udtale sig på trods af en forpligtelse dertil, også kunne finde anvendelse, jf. artikel 25, stk. 2.

4.1.3.3. Oplysninger om bl.a. bankkonti og finansielle transaktioner

Direktivets bestemmelser

Direktivet har i artikel 26 og artikel 27 bestemmelser om indhentelse af en række oplysninger om bl.a. bankkonti og forskellige finansielle transaktioner.

Det følger af bl.a. direktivets artikel 26, at en europæisk efterforskningskendelse kan udstedes for at fastslå, om en fysisk eller juridisk person, der er genstand for den pågældende straffesag, har eller kontrollerer en eller flere konti, uanset arten, i en bank på fuldbyrdelsesstatens område, og hvis dette er tilfældet, for at opnå alle oplysninger om de identificerede konti. Efter *stk. 3* skal disse oplysninger også, hvis der er anmodet herom i den europæiske efterforskningskendelse, omfatte konti, til hvilke personen, der er genstand for den pågældende straffesag, har fuldmagt.

Efter *stk. 2* skal hver medlemsstat træffe de nødvendige foranstaltninger for at kunne meddele de nævnte oplysninger i overensstemmelse med betingelserne fastsat i artiklen.

Efter *stk. 4* finder de forpligtelser, der er fastsat i artiklen, kun anvendelse, i det omfang den kontoførende bank ligger inde med oplysningerne.

Efter *stk. 5* anfører udstedelsesmyndigheden i den europæiske efterforskningskendelse årsagerne til, hvorfor den mener, at de ønskede oplysninger sandsynligvis vil være af væsentlig betydning for den pågældende straffesag, hvad der ligger til grund for dens formodning om, at banker i fuldbyrdelsesstaten fører kontiene, og så vidt muligt hvilke banker der kan være tale om. Den skal ligeledes medtage alle oplysninger i efterforskningskendelsen, der kan gøre det lettere at fuldbyrde den.

Endelig følger det af *stk. 6*, at en europæisk efterforskningskendelse også kan udstedes for at fastslå, om en fysisk eller juridisk person, der er genstand for den pågældende straffesag, har en eller flere konti i en finansiell institution, bortset fra banker, på fuldbyrdelsesstatens område. Betingelserne i *stk. 3-5* finder tilsvarende anvendelse på en sådan efterforskningskendelse. Fuldbyrdelse af en sådan europæisk efterforskningskendelse kan – ud over de i artikel 11 omhandlede årsager til at afslå anerkendelse og fuldbyrdelse – også afslås, hvis fuldbyrdelsen af efterforskningsforanstaltningen ikke ville blive godkendt i en tilsvarende national sag.

Det følger af direktivets artikel 27, at en europæisk efterforskningskendelse kan udstedes for at få oplysninger om nærmere angivne bankkonti og om banktransaktioner, der er blevet foretaget i et defineret tidsrum via en eller flere konti, der er angivet i kendelsen, herunder oplysninger om afsender- eller modtagerkonti.

Efter *stk. 2 og 3* skal medlemsstaterne træffe de nødvendige foranstaltninger for at gøre dem i stand til at give de nævnte oplysninger i overensstemmelse med betingelserne fastsat i artiklen, og forpligtelsen gælder kun i det omfang, den kontoførende bank ligger inde med oplysningerne.

Efter *stk. 4* anfører udstedelsesmyndigheden i den europæiske efterforskningskendelse årsagerne til, hvorfor den mener, at de ønskede oplysninger er relevante for den pågældende straffesag.

Efter *stk. 5* kan en europæisk efterforskningskendelse også udstedes med henblik på oplysninger som nævnt i *stk. 1* vedrørende finansielle transaktioner, som udføres af andre finansielle institutioner end banker. Betingelserne i *stk. 3-5* finder tilsvarende anvendelse på en sådan efterforskningskendelse. Fuldbyrdelse af en sådan europæisk efterforskningskendelse kan – ud over

de i artikel 11 omhandlede årsager til at afslå anerkendelse og fuldbyrdelse – også afslås, hvis fuldbyrdelsen af efterforskningsforanstaltningen ikke ville blive godkendt i en tilsvarende national sag.

Gældende ret

Der er med protokol af 16. oktober 2001 til EU-retshjælpskonventionen af 29. maj 2000 indført en række supplerende bestemmelser til EU-retshjælpskonventionen, der skal knyttes som bilag til konventionen og udgøre en integreret del heraf. Der er heri bl.a. indført bestemmelser om retshjælp, der vedrører oplysninger om bankkonti og banktransaktioner.

Det følger af protokollens artikel 1, at hver medlemsstat på de i artiklen fastsatte betingelser skal træffe de nødvendige foranstaltninger til som svar på en anmodning fremsat af en anden medlemsstat at afgøre, hvorvidt en fysisk eller juridisk person, der er genstand for en strafferetlig efterforskning, indehaver eller kontrollerer en eller flere bankkonti af enhver art i banker på dens område, og hvis dette er tilfældet, at meddele alle enkeltheder om de identificerede konti. Dette omfatter også, hvis det ønskes, og i det omfang der kan fremskaffes oplysninger inden for en rimelig tid, konti, som den person, der er part i en sag, har fuldmagt til.

Efter *stk. 2* finder forpligtelsen i artiklen kun anvendelse i det omfang, den kontoførende bank ligger inde med oplysningerne.

Det følger af *stk. 3*, at forpligtelsen endvidere finder kun anvendelse, hvis efterforskningen angår en lovovertrædelse, der straffes med en frihedsstraf eller sikkerhedsforanstaltning af en varighed på mindst 4 år i den anmodende stat og mindst 2 år i den anmodede stat, eller en lovovertrædelse der er nævnt i artikel 2 i 1995-konventionen om oprettelse af en europæisk politienhed (Europol-konventionen) med ændringer, eller i det omfang den ikke kan omfattes af Europol-konventionen, en lovovertrædelse der er nævnt i 1995-konventionen om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser, herunder 1996-protokollen og anden protokol (1997) hertil.

Efter *stk. 4* skal den anmodende myndighed i sin anmodning oplyse, hvorfor den finder, at de ønskede oplysninger sandsynligvis vil være af væsentlig værdi for efterforskningen af lovovertrædelsen, hvad der ligger til grund for dens formodning om, at banker i den anmodede

medlemsstat fører kontiene, og, så vidt det lader sig gøre, hvilke banker der er tale om, samt medtage enhver tilgængelig oplysning, der kan lette udførelsen af anmodningen.

I *stk. 5* og *stk. 6* fremgår det, at medlemsstaterne i øvrigt kan stille de samme betingelser for at efterkomme en anmodning i henhold til artiklen som i forbindelse med anmodninger om ransagning eller beslaglæggelse, og at Rådet kan træffe senere afgørelse om at udvide anvendelsesområdet for bestemmelsen.

Det følger af protokollens artikel 2, at efter anmodning fra den anmodende medlemsstat skal den anmodede medlemsstat udlevere udførlige oplysninger om nærmere angivne bankkonti og om banktransaktioner, der er blevet foretaget i et nærmere angivet tidsrum via en eller flere konti, der er angivet i anmodningen, herunder udførlige oplysninger om afsender- eller modtagerkonti.

Efter *stk. 2* finder forpligtelsen, der er fastsat i artiklen, kun anvendelse, i det omfang den kontoførende bank ligger inde med oplysningerne.

Efter *stk. 3* skal den anmodende medlemsstat i sin anmodning oplyse, hvorfor den finder de ønskede oplysninger relevante for efterforskningen af lovovertrædelsen.

Efter *stk. 4* kan medlemsstaterne stille de samme betingelser for at efterkomme anmodningen i henhold til denne artikel som i forbindelse med anmodninger om ransagning eller beslaglæggelse.

Protokollens artikel 1 og 2 er efter Justitsministeriets umiddelbare vurdering de mest relevante bestemmelser i forhold til indhentning af bankoplysninger. Det bemærkes dog, at oplysningerne også i visse situationer kan behandles efter andre instrumenter, f.eks. rammeafgørelse 2008/978/RIA om den europæiske bevissikringskendelse, der er implementeret i dansk lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union som beskrevet ovenfor, og som direktivet om den europæiske efterforskningskendelse træder i stedet for. Denne rammeafgørelse eksisterer desuden ved siden af de eksisterende instrumenter og procedurer vedrørende gensidig retshjælp, der også kan anvendes på bevismateriale, der ligger inden for rammeafgørelsens anvendelsesområde.

Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK) har i forbindelse med dette notat oplyst, at anmodning om oplysninger som beskrevet i direktivets artikel 26 og 27 i Danmark indhentes efter reglerne om edition i retsplejelovens § 804. Det er muligt med en editionskendelse at bede Finansrådet oplyse, om en person har en konto i en dansk bank, hvilket vil være en såkaldt "bred" edition. Hvis der findes en konto, skal der herefter indhentes en ny editionskendelse på den konkrete bank.

Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet har endvidere bl.a. oplyst, at en sædvanlig kendelse om bred edition også omfatter oplysninger om konti, hvortil personen har fuldmagt, og det er umiddelbart vurderingen, at der ikke synes at være noget til hinder for, at bred edition tillige ville kunne anvendes overfor eksempelvis Realkreditrådet, der er brancheorganisation for realkreditinstitutter i Danmark.

Generelt er det Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitets vurdering, at det i dag er muligt at indhente oplysninger som beskrevet i artiklerne, herunder som retshjælp til brug for straffesager i udlandet.

Endelig har Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet bemærket, at betingelserne i artikel 26, stk. 5 ("...sandsynligvis vil være af væsentlig betydning for den pågældende straffesag...") synes strengere end betingelserne i retsplejelovens § 804 ("...som led i efterforskningen af en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, hvis der er grund til at antage, at genstanden kan tjene som bevis").

Justitsministeriets overvejelser

I forhold til protokollens artikel 1 og 2 (protokollen til EU-retshjælpskonventionen) indebærer et tilvalg af direktivet, at der ikke længere opstilles bestemte strafferammekrav eller krav om, at straffesagen skal vedrøre en bestemt lovovertrædelse. Det fremgår endvidere af direktivets bestemmelser, at der også kan indhentes oplysninger om konti mv. i andre finansieringsinstitutioner end banker. Dermed udvides anvendelsesområdet for indhentelse af sådanne oplysninger i forhold til protokollens artikel 1 og 2, i forhold til hvad Danmark er forpligtet til på mellemstatsligt grundlag at efterleve efter den nævnte EU-retsakt.

Det er samtidig Justitsministeriets vurdering, at et tilvalg af direktivet ikke vil medføre, at man fra dansk side vil blive forpligtet til at indhente de omhandlede bankoplysninger i videre omfang, end man kan gøre efter retsplejeloven i dag. Det bør i den forbindelse særligt bemærkes, at retsplejelovens § 804 alene stiller krav om, at forholdet er undergivet offentlig påtale, og der er dermed ikke særlige strafferammekrav eller lignende.

Derudover bemærkes det – som ligeledes anført af Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet – at direktivets ordlyd umiddelbart synes at stille strengere betingelser for indhentelse af sådanne oplysninger, end der gøres efter retsplejeloven.

4.1.3.4. Efterforskningsforanstaltninger, der indsamler bevismateriale i realtid, løbende og over en vis periode

Direktivets bestemmelser

Det følger af direktivets artikel 28, at når den europæiske efterforskningskendelse udstedes med henblik på fuldbyrdelse af en efterforskningsforanstaltning, der kræver indsamling af bevismateriale i realtid, løbende og over en vis periode, såsom efterforskningsforanstaltninger, der kræver overvågning af banktransaktioner eller andre finansielle transaktioner, der foretages via en eller flere nærmere angivne konti (*litra a*) og kontrollerede leverancer på fuldbyrdelsesstatens område (*litra b*), kan fuldbyrdelsen afslås ud over de grunde til afslag på anerkendelse og fuldbyrdelse, der er omhandlet i artikel 11, hvis fuldbyrdelsen af den pågældende efterforskningsforanstaltning ikke ville være tilladt i en tilsvarende national sag.

Efter *stk. 2* aftaler udstedelsesstaten og fuldbyrdelsesstaten de praktiske ordninger vedrørende efterforskningsforanstaltningen, der er omhandlet i *stk. 1, litra b*, og i andre relevante tilfælde.

Efter *stk. 3* skal udstedelsesmyndigheden i den europæiske efterforskningskendelse oplyse, hvorfor den mener, at de ønskede oplysninger er relevante for den pågældende straffesag.

Efter *stk. 4* tilkommer retten til at handle og til at lede og kontrollere operationer vedrørende fuldbyrdelsen af en europæisk efterforskningskendelse som nævnt i *stk. 1* fuldbyrdelsesstatens kompetente myndigheder.

Justitsministeriets overvejelser

Bestemmelsen i direktivets artikel 28 vedrører generelt efterforskningsforanstaltninger, der medfører indsamling af bevismateriale over en vis periode, og bestemmelsen kan derfor omfatte flere efterforskningsforanstaltninger end dem, der udtrykkeligt er nævnt.

Et eksempel på en sådan efterforskningsforanstaltning er kontrollerede leverancer. Det kan f.eks. være en forsendelse af narkotika, der, på trods af politiets viden om forsendelsens indhold, får lov til at fortsætte under politiets overvågning med henblik på, at politiet herved kan afsløre forsendelsens bagmænd.

Der findes bestemmelser om kontrollerede leverancer i f.eks. 2001-tillægsprotokollens artikel 18 og i EU-retshjælpskonventionens artikel 12. Bestemmelserne er i det væsentligste enslydende. Danmark har i forbindelse med ratifikation af 2001-tillægsprotokollen erklæret, at de kompetente myndigheder i Danmark er domstolene samt anklagemyndigheden, der omfatter Justitsministeriet, rigsadvokaten, statsadvokaterne, politidirektøren i København og politimestrene.

Der stilles i de gældende regler krav om, at den strafbare handling skal kunne medføre udlevering. Dette krav opretholdes ikke i direktivets artikel 28, men der indføres til gengæld en yderligere afslagsgrund, der supplerer afslagsgrundene nævnt i direktivets artikel 11, og som betyder, at fuldbyrdelse af sådanne europæiske efterforskningskendelser kan afslås, hvis foranstaltningen ikke ville være tilladt i en lignende national sag.

I øvrigt stemmer bestemmelserne i det væsentligste overens.

Det er på denne baggrund Justitsministeriets vurdering, at man fra dansk side ikke ved et tilvalg af direktivet vil blive forpligtet til at yde bistand i sådanne sager i videre omfang, end hvad der er muligt efter dansk ret i en tilsvarende dansk straffesag.

4.1.3.5. Diskrete undersøgelser

Direktivets bestemmelser

Efter direktivets *artikel 29* kan en europæisk efterforskningskendelse udstedes for at anmode fuldbyrdsstaten om at bistå udstedelsesstaten med efterforskning i straffesager, som foretages af embedsmænd, der arbejder under dække eller falsk identitet ("diskrete undersøgelser").

Efter *stk. 2* anfører udstedelsesmyndigheden i den europæiske efterforskningskendelse, hvorfor den finder det sandsynligt, at den diskrete undersøgelse er relevant for den pågældende straffesag. Afgørelsen om anerkendelse og fuldbyrdelse af en europæisk efterforskningskendelse, der er udstedt i henhold til denne artikel, træffes i hver enkelt sag af de kompetente myndigheder i fuldbyrdsstaten under behørigt hensyn til dennes nationale ret og procedurer.

Efter *stk. 3* kan fuldbyrdelse – ud over afslagsgrundene i artikel 11 – afslås, når fuldbyrdelsen af den diskrete undersøgelse ikke ville være tilladt i en tilsvarende national sag (*litra a*), eller det ikke var muligt at nå til enighed om ordningerne vedrørende de diskrete undersøgelser, som det er beskrevet i *stk. 4 (litra b)*.

Efter *stk. 4* gennemføres diskrete undersøgelser i overensstemmelse med den nationale ret og de nationale procedurer i den medlemsstat, på hvis område undersøgelsen foregår. Retten til at handle og til at lede og kontrollere operationer vedrørende den diskrete undersøgelse tilkommer alene fuldbyrdsstatens kompetente myndigheder. Udstedelsesstaten og fuldbyrdsstaten aftaler indbyrdes under hensyntagen til deres nationale ret og procedurer, hvor længe den diskrete undersøgelse skal vare, hvilke nærmere vilkår der skal gælde herfor, og hvilken retsstilling de embedsmænd, der er involveret i diskrete undersøgelser, skal have.

Justitsministeriets overvejelser

Der findes i EU-retshjælpskonventionens artikel 14 og i 2001-tillægsprotokollens artikel 19 bestemmelser om diskrete undersøgelser. Bestemmelserne er i det væsentligste identiske.

Danmark har i forbindelse med ratifikation af EU-retshjælpskonventionen og 2001-tillægsprotokollen til retshjælpskonventionen fra 1959 erklæret ikke at være bundet af bestemmelserne om diskrete undersøgelser.

Ved et tilvalg af direktivet vil det derfor være nyt, at Danmark bliver forpligtet til at yde bistand i forbindelse med diskrete undersøgelser. Det er dog i denne forbindelse samtidig vigtigt at bemærke, at der er mulighed for at afslå fuldbyrdelse – ud over de generelle afslagsgrunde i direktivets artikel 11 – hvis foranstaltningen ikke ville være tilladt i en tilsvarende national sag, eller hvis det ikke er muligt for medlemsstaternes myndigheder at nå til enighed om betingelserne for bistanden.

Direktivets bestemmelse om diskrete undersøgelser svarer i vidt omfang til bestemmelserne om diskrete undersøgelser i EU-retshjælpskonventionen og 2001-tillægsprotokollen. Det er dog nyt, at der er indført egentlige afslagsgrunde, ligesom det er nyt, at det direkte fremgår af bestemmelsen, at retten til at handle og til at lede og kontrollere operationer vedrørende den diskrete undersøgelse alene tilkommer fuldbyrdesstatens kompetente myndigheder.

Danmark vil ved et tilvalg af direktivet ikke kunne opretholde de erklæringer, Danmark afgav i forbindelse med ratifikation af EU-retshjælpskonventionen og 2001-tillægsprotokollen til retshjælpskonventionen fra 1959 om ikke at være bundet af bestemmelserne om diskrete undersøgelser.

Justitsministeriet bemærker dog, at et tilvalg af direktivet ikke vil indebære forpligtelser til at yde bistand i forbindelse med diskrete undersøgelser i højere grad, end man ville kunne gøre i en tilsvarende national sag, og at undersøgelserne vil blive gennemført i overensstemmelse med national ret og nationale procedurer, ligesom fuldbyrdelse kan afslås, hvis ikke medlemslandene opnår enighed om de nærmere betingelser for gennemførelsen af de diskrete undersøgelser.

4.1.3.6. Aflytning af telekommunikation

Direktivets bestemmelser

Som det er beskrevet ovenfor under punkt 2.5 giver direktivet i artikel 30 og 31 mulighed for, at der kan udstedes europæiske efterforskningskendelser med anmodning om aflytning af telekommunikation, både når teknisk assistance er påkrævet, og når den ikke er nødvendig.

Det er i den forbindelse særlig vigtigt at bemærke, at der efter artikel 30 (teknisk assistance til fuldbyrdelse er påkrævet) er mulighed for – ud over de generelle afslagsgrunde i artikel 11 – at afslå fuldbyrdelse, hvis efterforskningsforanstaltningen ikke ville være tilladt i en lignende national sag

I artikel 31 (teknisk assistance er ikke nødvendigt) er der tilsvarende mulighed for, hvis aflytningen ikke ville være tilladt i en tilsvarende national sag, at meddele, at aflytningen ikke må udføres eller skal afsluttes, og om nødvendigt at det materiale, der allerede måtte være opnået via aflytningen, ikke må anvendes.

Justitsministeriets overvejelser

Der findes bestemmelser om aflytning i EU-retshjælpskonventionens afsnit III (artikel 17-21), ligesom sådanne anmodninger forud for EU-retshjælpskonventionen har været behandlet efter almindelige principper om retshjælp.

Det er i Danmark politiet, der kan betragtes som den myndighed, der er kompetent til at fremsætte og modtage anmodninger om aflytning af telekommunikation.

Direktivets bestemmelser om aflytning af telekommunikation vurderes umiddelbart at forenkle reglerne på området, så disse bliver mere overskuelige.

Afslagsgrundene i direktivets artikel 30 og 31 betyder, at man fra dansk side ikke ved tilvalg af direktivet vil blive forpligtet til at foretage aflytninger i videre omfang, end det ville være tilladt efter retsplejelovens bestemmelser om indgreb i meddelelseshemmeligheden.

På denne baggrund er det umiddelbart Justitsministeriets vurdering, at et tilvalg af direktivet ikke vil medføre afgørende ændringer i forhold til, hvornår der kan foretages aflytning af personer, der befinder sig i Danmark.

Et tilvalg af direktivet vil dog betyde, at direktivets regler om aflytning af telekommunikation skal gennemføres i dansk ret.

4.1.4. Særligt vedrørende ansvar for embedsmænd

Direktivets bestemmelser

Direktivets artikel 17 og 18 indeholder bestemmelser om ansvar for embedsmænd, der er til stede på en anden medlemsstats område.

Artikel 17 vedrører det strafferetligt ansvar, mens artikel 18 vedrører det civilretlige ansvar.

Der henvises til gennemgangen ovenfor af direktivets bestemmelser under punkt 2.3.

Justitsministeriets overvejelser

Bestemmelserne i straffelovens kapitel 14 og 16 om henholdsvis forbrydelser mod den offentlige myndighed og forbrydelser i offentlig tjeneste eller hverv omfatter som udgangspunkt ikke udenlandske myndigheder, medmindre andet udtrykkeligt er fastsat, jf. f.eks. Vagn Greve m.fl., Kommenteret straffelov, Speciel del, 10. omarbejdede udgave, 2012, side 67 og 132.

Der er bl.a. i EU-retshjælpskonventionens artikel 15 og 16 (og 2001-tillægsprotokollens artikel 21 og 22) bestemmelser vedrørende embedsmænds ansvar, der i det væsentligste er overensstemmende med de bestemmelser, der indføres med direktivets artikel 17 og 18.

Disse regler blev gennemført i dansk ret ved lov nr. 258 af 8. maj 2002 om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet og lov om international fuldbyrdelse af straf m.v. Bestemmelserne er indsat som § 3.

Efter *stk. 1* finder bestemmelserne i straffelovens kapitel 14 om forbrydelser mod den offentlige myndighed mv. og kapitel 16 om forbrydelser i offentlig tjeneste eller hverv mv. også anvendelse, når forholdet er begået mod eller af embedsmænd fra en anden stat under udførelse af opgaver i Danmark efter artikel 12 og 13 i konvention af 29. maj 2000 om gensidig retshjælp i straffesager mellem Den Europæiske Unions medlemsstater samt tilsvarende bestemmelser i andre EU-retsakter eller efter artikel 18 og 20 i 2. tillægsprotokol af 8. november 2001 til den europæiske konvention af 20. april 1959 om gensidig retshjælp i straffesager.

Det følger endvidere af *stk. 2*, at forvolder en embedsmand fra en anden stat skade under udførelse af opgaver i Danmark efter artikel 12 og 13 i konvention af 29. maj 2000 om gensidig retshjælp i straffesager mellem Den Europæiske Unions medlemsstater samt tilsvarende bestemmelser i andre EU-retsakter eller efter artikel 18 og 20 i 2. tillægsprotokol af 8. november 2001 til den europæiske konvention af 20. april 1959 om gensidig retshjælp i straffesager, som efter dansk ret medfører erstatningspligt, udbetales erstatning af justitsministeren.

Ved lov nr. 1435 af 22. december 2004 blev endvidere indsat et *stk. 3*, hvorefter klager over adfærd hos en embedsmand fra en anden stat under udførelse af opgaver i Danmark efter artikel 13 i konvention af 29. maj 2000 om gensidig retshjælp i straffesager mellem Den Europæiske Unions medlemsstater samt tilsvarende bestemmelser i andre EU-retsakter eller efter artikel 20 i 2. tillægsprotokol af 8. november 2001 til den europæiske konvention af 20. april 1959 om gensidig retshjælp i straffesager behandles efter reglerne i retsplejelovens kapitel 93 b og d³.

Som det fremgår, omfatter bestemmelsen alene embedsmænd fra en anden stat, som forvolder skade under udførelse af opgaver i Danmark efter artikel 12 og 13 i konvention af 29. maj 2000 om gensidig retshjælp i straffesager mellem Den Europæiske Unions medlemsstater (og tilsvarende bestemmelser i andre EU-retsakter eller efter artikel 18 og 20 i 2. tillægsprotokol af 8. november 2001 til den europæiske konvention af 20. april 1959 om gensidig retshjælp i straffesager). Det betyder, at bestemmelsen alene omfatter embedsmænd fra en anden stat, der udfører opgaver i Danmark i forbindelse med kontrollerede leverancer eller fælles efterforskningshold.

Som det fremgår af punkt 3.2.7. og punkt 3.2.8. i lovforslag nr. 141 fra 2001 om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om konkurrence- og forbrugerforhold på telemarkedet og lov om international fuldbyrdelse af straf m.v. (Gennemførelse af EU-retshjælpskonventionen, den 2. tillægsprotokol til Europarådets retshjælpskonvention og EU-rammeafgørelse om fælles efterforskningshold) som fremsat den 27. februar 2002, var det ikke nødvendigt at omfatte udenlandske embedsmænd, der udførte opgaver i Danmark i forbindelse med diskrete undersøgelser, idet Danmark afgav erklæring om ikke at være bundet af disse bestemmelser.

³ Retsplejelovens kapitel 93 d er ophævet ved lov nr. 404 af 21. april 2010 om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Ny politiklageordning m.v.) § 1. Selvom der ikke udtrykkeligt er taget stilling til det i lovforslaget, må det antages, at sådanne klager i dag kan behandles af Den Uafhængige Politiklagemyndighed.

Direktivets artikel 29 om diskrete undersøgelser vil ved et tilvalg finde anvendelse i Danmark, ligesom der kan være andre situationer efter direktivet, hvor andre medlemsstaters embedsmænd vil kunne være til stede i Danmark, jf. direktivets artikel 9, stk. 4. Der vil derfor være behov for at udvide § 3 i lov nr. 258 af 8. maj 2002 om ændring af straffeloven mv., således at udenlandske embedsmænd, der er her i landet i medfør af direktivets bestemmelser, også omfattes.

5. Betydning for borgere og virksomheder

Direktivet om den europæiske efterforskningskendelse vedrører samarbejdet mellem de deltagende medlemsstaters myndigheder. Et tilvalg af direktivet vil derfor have betydning for medlemsstaternes samarbejde i forbindelse efterforskning af straffesager inden for Den Europæiske Union.

En styrkelse af det strafferetlige samarbejde mellem medlemsstaterne må antages at kunne bidrage til en bedre bekæmpelse af grænseoverskridende kriminalitet. Borgere og virksomheder vil på denne baggrund kunne blive påvirket af, at samarbejdet mellem myndighederne styrkes på tværs af grænserne.

Borgere og virksomheder vil i videre omfang kunne blive mødt med efterforskningsforanstaltninger, end det er tilfældet i dag, idet en række efterforskningsforanstaltninger som udgangspunkt skal være til rådighed. Samtidig er der i direktivet foreskrevet en række processuelle garantier, ligesom det generelt tilkendegives, at direktivet respekterer de grundlæggende rettigheder og overholder de principper, der er fastsat i artikel 6 i Traktaten om den Europæiske Union og i chartret for grundlæggende rettigheder, herunder den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder og i medlemsstaternes forfatninger på deres respektive områder.

Et tilvalg af direktivet kan tænkes indirekte at have betydning for danske virksomheder, idet et effektivt grænseoverskridende politisamarbejde i EU kan være af stor betydning for de danske virksomheder, der eksporterer til EU's indre marked. Direktivet vil således eksempelvis kunne have betydning for danske virksomheder i sager vedrørende håndhævelse af immaterielle rettigheder (IPR-håndhævelsessager), der efterforskes af politiet, når en IPR-krænkelse rækker ud over

Danmarks grænser. Baggrunden herfor er, at en gensidig fuldbyrdelse og anerkendelse af efterforskningskendelser kan hjælpe de virksomheder, hvis interesser politiet også varetager.

Et dansk tilvalg af direktivet om den europæiske efterforskningskendelse vil have betydning for danske myndigheder, der arbejder med grænseoverskridende straffesager, og et tilvalg vil kræve tilpasninger af det eksisterende danske system for behandlingen af anmodninger om retshjælp i straffesager til eller fra andre EU-lande.

De væsentligste konsekvenser ved et dansk tilvalg af direktivet vil bl.a. være, at Danmark i så fald vil operere med samme system for gensidig retshjælp i straffesager, som de øvrige lande i Den Europæiske Union (bortset fra Irland), som de danske myndigheder ofte samarbejder med i forbindelse med grænseoverskridende straffesager.

Et tilvalg af direktivet vil endvidere medføre, at der indføres ét samlet system for behandlingen af anmodninger om gensidig retshjælp i straffesager i forhold til de øvrige EU-lande. Den europæiske efterforskningskendelse omfatter som udgangspunkt alle efterforskningsforanstaltninger bortset fra oprettelsen af fælles efterforskningshold og indsamling af beviser inden for sådanne fælles efterforskningshold. Dette kan eksempelvis have betydninger i straffesager, hvor der er behov for dels fremadrettede efterforskningsforanstaltninger og dels indhentelse af bevis, der allerede eksisterer.

Derudover indføres der med direktivet tidsfrister for behandlingen af anmodninger om gensidig retshjælp i straffesager, der betyder, at medlemsstaterne inden for bestemte tidsfrister skal bekræfte modtagelsen, anerkende og fuldbyrde de europæiske efterforskningskendelser, hvorefter det fremskaffede bevismateriale som udgangspunkt overføres uden unødigt forsinkelse til den medlemsstat, der har anmodet om retshjælp. Dette kan betyde, at nogle anmodninger om gensidig retshjælp i straffesager vil blive behandlet hurtigere, end det er tilfældet i dag.

5.1. Konkrete eksempler

De danske myndigheder har i en straffesag brug for afhøring af et vidne, der befinder sig i Tyskland. De danske myndigheder udsteder en europæisk efterforskningskendelse og sender den til

de tyske myndigheder. De tyske myndigheder skal herefter afhøre vidnet inden for direktivets tidsfrister. Resultatet af afhøringen sendes til de danske myndigheder. Afhøringen skal som udgangspunkt ske på samme måde og på samme betingelser, som hvis en myndighed i Tyskland havde anmodet om afhøringen.

De tyske myndigheder har i en straffesag brug for identificering af en person, der har abonnement på en bestemt IP-adresse. De tyske myndigheder udsteder en europæisk efterforskningskendelse. De tyske myndigheder påser, at der kunne være blevet udstedt en kendelse om indhentelse af oplysningerne under samme omstændigheder i en lignende national sag, og at indgrebet står i rimeligt formål til straffesagens formål. Den europæiske efterforskningskendelse sendes til de danske myndigheder, der sikrer fuldbyrdelse på samme måde og på samme betingelser, som i en tilsvarende dansk sag, herunder kan de danske myndigheder indhente den nødvendige kendelse fra retten. Principielt vil Danmark i sådanne situationer ikke kunne afslå fuldbyrdelse med henvisning til, at den handling, der ligger til grund for anmodningen, ikke er strafbar efter dansk ret. De danske myndigheder indhenter herefter de ønskede oplysninger og giver dem uden unødigt forsinkelse til de tyske myndigheder. De danske myndigheder vil være underlagt direktivets tidsfrister i forbindelse med behandlingen af sagen.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Et tilvalg af direktivet skønnes at kunne have økonomiske konsekvenser for det offentlige. Dette skyldes, at et nyt samlet system vil kunne øge antallet af anmodninger fra udlandet, og at det vil kunne kræve ekstra ressourcer at overholde fristerne for behandlingen af anmodninger i medfør af direktivet. Direktivet skønnes foreløbigt at ville kunne medføre årlige merudgifter i størrelsesordenen 2-4 mio. kr.

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 22. september 2015
Kontor: Straffulbyrdelseskontoret
Sagsbeh: Sidsel Kathrine Møller
Sagsnr.: 2015-0030-3734
Dok.: 1710019

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 125 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 25. august 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Pernille Skipper (EL).

Søren Pind

/

Ane Røddik Christensen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 125 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren bekræfte, at der med tiltrædelse af EU-direktivet om efterforskningskendelser vil være en videre mulighed for at få oplysninger om personers telefonnumre og IP-adresser, end der er mulighed for efter dansk ret i dag, samt redegøre for hvad dette mere præcist indebærer, jf. analyse vedrørende samarbejdet om retlige og indre anliggender side 48.”

Svar:

De efterforskningsforanstaltninger, der er omfattet af artikel 10, stk. 2, litra e, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/41/EU af 3. april 2014 om den europæiske efterforskningskendelse i straffesager, og som vedrører identifikation af personer, der har abonnement på et bestemt telefonnummer eller en bestemt IP-adresse, udgør efter dansk ret tvangsindgreb, der kræver retskendelse (såkaldte editionskendelser).

Det er umiddelbart Justitsministeriets opfattelse, at der som udgangspunkt i forhold til fuldbyrdelse af en europæisk efterforskningskendelse efter denne bestemmelse ikke kan ske afslag alene med henvisning til, at den handling, der ligger til grund for kendelsen, ikke er strafbar her i landet, eller at en editionskendelse ikke ville kunne indhentes i en lignende national sag. I direktivet sidestilles sådanne efterforskningsforanstaltninger med mindre indgribende foranstaltninger, der ikke har karakter af tvangsindgreb.

Det er på den baggrund umiddelbart Justitsministeriets vurdering, at det i forbindelse med gennemførelsen af direktivet i dansk ret vil være nødvendigt at indføre en bestemmelse om, at identifikation af personer, der har abonnement på et bestemt telefonnummer eller en bestemt IP-adresse som beskrevet i direktivets artikel 10, stk. 2, litra e, altid vil være mulig, når det er nødvendigt for at fuldbyrde en europæisk efterforskningskendelse, medmindre der er grund til at afslå efter bestemmelserne i artikel 11, stk.1, litra a-f.

På den baggrund vil der således være videre afgang til identifikation af personer, der har abonnement på et bestemt telefonnummer eller en bestemt IP-adresse.

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 22. september 2015
Kontor: Straffulbyrdelseskontoret
Sagsbeh: Sidsel Kathrine Møller
Sagsnr.: 2015-0030-3735
Dok.: 1710025

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 126 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 25. august 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Pernille Skipper (EL).

Søren Pind

/

Ane Røddik Christensen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 126 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Jf. analyse vedrørende samarbejdet om retlige og indre anliggender side 49 bedes ministeren redegøre for, hvilke efterforskningsforanstaltninger der vil skulle være til rådighed ved dansk tiltrædelse til EU-direktivet om efterforskningskendelser, som ikke er til rådighed efter dansk ret i dag, samt hvad gældende dansk ret er på det pågældende område. Ministeren bedes også redegøre for, hvilke efterforskningsforanstaltninger der allerede i dag findes i dansk ret, som andre EU-lande vil kunne få gennemført ved dansk tiltrædelse.”

Svar:

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/41/EU af 3. april 2014 om den europæiske efterforskningskendelse i straffesager indfører et samlet system for fremskaffelse af bevismateriale i straffesager baseret på princippet om gensidig anerkendelse. Der indføres som udgangspunkt en pligt for medlemsstaterne til at anerkende og fuldbyrde en europæisk efterforskningskendelse, medmindre staten kan påberåbe sig en af de afslagsgrunde, der er indeholdt i direktivet.

Direktivet medfører som udgangspunkt ikke nye efterforskningsforanstaltninger til politi og anklagemyndighed, ligesom det som udgangspunkt ikke indebærer nye rettigheder for mistænkte, tiltalte eller vidner. Den europæiske efterforskningskendelse vedrører derimod samarbejdet mellem de deltagende medlemsstaters myndigheder. Den europæiske efterforskningskendelse begrænser muligheden for at afslå anmodninger om retshjælp medlemsstaterne imellem, og der indføres en række processuelle regler for, hvordan samarbejdet mellem myndighederne skal foregå.

Det vurderes, at et tilvalg af direktivet som udgangspunkt ikke vil ændre på det grundlæggende princip, at tvangsindgreb efter retsplejeloven i Danmark alene vil kunne finde sted, når betingelserne, herunder straffesammenbetingelserne i retsplejeloven, er opfyldt. For efterforskningskendelser om identificering af personer, der har abonnement på et bestemt telefonnummer eller en bestemt IP-adresse, vil et tilvalg dog give videre muligheder for fuldbyrdelse i Danmark end efter gældende ret. Der henvises til den samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 125 (Alm. del).

Tilsvarende gælder i forhold til afhøring af vidner og sagkyndige i straffesager via telefonkonference. Et tilvalg af direktivet vil betyde, at der ikke ved fuldbyrdelse af europæiske efterforskningskendelser kan stilles krav

om, at vidnet eller den sagkyndige giver samtykke til, at afhøringen foregår telefonisk, og at videoafhøring af mistænkte og tiltalte efter anmodning fra en medlemsstat skal kunne foregå her i landet inden for retsplejelovens rammer.

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 22. september 2015
Kontor: Straffuldbyrddelseskontoret
Sagsbeh: Sidsel Kathrine Møller
Sagsnr.: 2015-0030-3736
Dok.: 1710049

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 127 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 25. august 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Pernille Skipper (EL).

Søren Pind

/

Ane Røddik Christensen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 127 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Jf. analyse vedrørende samarbejdet om retlige og indre anliggender side 49 bedes ministeren redegøre for, hvilke efterforskningsforanstaltninger de danske borgere i højere grad vil blive mødt med.”

Svar:

Som det fremgår af analyserapporten om EU-lovgivning omfattet af retsforbeholdet fra marts 2015, vil borgere og virksomheder i videre omfang kunne blive mødt med efterforskningsforanstaltninger, end det er tilfældet i dag, idet en række efterforskningsforanstaltninger som udgangspunkt skal være til rådighed.

F.eks. indebærer direktivet, at Danmark vil være bundet af bestemmelserne om diskrete undersøgelser (efterforskning i straffesager, som foretages af embedsmænd, der arbejder under dække eller falsk identitet), hvor Danmark i dag har erklæret ikke at være bundet af de eksisterende forpligtelser herom.

Det bemærkes, at der i direktivet er foreskrevet en række processuelle garantier, ligesom det generelt tilkendegives, at direktivet respekterer de grundlæggende rettigheder.

Der henvises i øvrigt til den samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 126 (Alm. del).

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 22. september 2015
Kontor: Straffulbyrdelseskontoret
Sagsbeh: Sidsel Kathrine Møller
Sagsnr.: 2015-0030-3737
Dok.: 1710055

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 128 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 25. august 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Pernille Skipper (EL).

Søren Pind

/

Ane Røddik Christensen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 128 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ministeren bedes redegøre for, hvilke tredjelandsaftaler der vil gælde for Danmark for fremtiden, som ikke er gældende i dag, hvis Danmark tilslutter sig EU-direktivet om efterforskningskendelser.”

Svar:

EU har indgået følgende tredjelandsaftaler, som berører anvendelsesområdet for Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/41/EU af 3. april 2014 om den europæiske efterforskningskendelse i straffesager:

- 2010/411/EU: Rådets afgørelse af 28. juni 2010 om undertegnelse på Unionens vegne af aftalen mellem Den Europæiske Union og Amerikas Forenede Stater om behandling og overførsel af finansielle betalingsdata fra Den Europæiske Union til USA til brug for programmet til sporing af finansiering af terrorisme,
- 2010/412/EU: Rådets afgørelse af 13. juli 2010 om indgåelse af aftalen mellem Den Europæiske Union og Amerikas Forenede Stater om behandling og overførsel af finansielle betalingsdata fra Den Europæiske Union til USA til brug for programmet til sporing af finansiering af terrorisme,
- 2010/616/EU: Rådets afgørelse af 7. oktober 2010 om indgåelse af aftalen mellem Den Europæiske Union og Japan om gensidig retshjælp i straffesager,
- 2012/305/EU: Rådets afgørelse af 7. juni 2012 om indgåelse af aftalen mellem Den Europæiske Union og Republikken Island og Kongeriget Norge om anvendelsen af visse bestemmelser i konventionen af 29. maj 2000 om gensidig retshjælp i straffesager mellem Den Europæiske Unions medlemsstater og protokollen hertil fra 2001, og
- 2013/744/EU: Rådets afgørelse af 9. december 2013 om undertegnelse på Den Europæiske Unions vegne af protokollen om eliminering af ulovlig handel med tobaksvarer til WHO-rammekonventionen om bekæmpelse af tobaksrygning, for så vidt angår dens bestemmelser om forpligtelser vedrørende retligt samarbejde i straffesager, definitionen af strafbare handlinger, og politisamarbejde.

Spørgsmålet om, hvilke aftaler der vil finde anvendelse for Danmark i tilfælde af tilvalg af direktivet, vil bl.a. afhænge af en nærmere analyse af

udstrækningen af EU's eksterne kompetence på direktivets område. Der kan i den forbindelse henvises til afsnit 2.3.5-2.3.7 i Udenrigsministeriets udkast til forslag til lov om omdannelse af retsforbeholdet til en tilvalgsordning. De nærmere konsekvenser heraf vil i givet fald blive beskrevet i et kommende lovforslag om gennemførelse af direktivet om den europæiske efterforskningskendelse i straffesager.

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1216 København K

Dato: 8. oktober 2015
Kontor: Straffulbyrdelseskontoret
Sagsbeh: Michael Schaumburg-
Müller
Sagsnr.: 2015-0030-3737
Dok.: 1752020

Justitsministeriet har den 22. september 2015 sendt en besvarelse af spørgsmål nr. 128 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 25. august 2015. Spørgsmålet var stillet efter ønske fra Pernille Skipper (EL).

I besvarelsen oplyste Justitsministeriet bl.a., at EU har indgået 5 tredjelandsaftaler, som berører anvendelsesområdet for Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/41/EU af 3. april 2014 om den europæiske efterforskningskendelse i straffesager.

Disse tredjelandsaftaler fremgår tillige af regeringens analyserapport ”Samarbejdet om retlige og indre anliggender – En analyse af EU-lovgivning omfattet af retsforbeholdet” og af bilag 5 til udenrigsministerens udkast til lov om omdannelse af retsforbeholdet til en tilvalgsordning, som blev sendt i offentlig høring den 1. september 2015.

Justitsministeriet oplyste desuden, at spørgsmålet om, hvilke aftaler der vil finde anvendelse for Danmark i tilfælde af tilvalg af direktivet, bl.a. vil afhænge af en nærmere analyse af udstrækningen af EU's eksterne kompetence på direktivets område, jf. afsnit 2.3.5-2.3.7 i udenrigsministerens forslag til lov om omdannelse af retsforbeholdet til en tilvalgsordning, og at de nærmere konsekvenser heraf i givet fald vil blive beskrevet i et kommende lovforslag om gennemførelse af direktivet om den europæiske efterforskningskendelse i straffesager.

Sideløbende med, at udenrigsministerens udkast til lovforslag blev sendt i offentlig høring, blev der indledt en dialog med Kommissionen om indholdet af bilag 5 til udkastet.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Kommissionen har den 2. oktober 2015 henledt opmærksomheden på, at der findes én yderligere tredjelandsaftale, som berører anvendelsesområdet for direktivet, men som ikke er nævnt i bilag 5 til udenrigsministerens udkast til lovforslag eller Justitsministeriets besvarelse af spørgsmål nr. 128.

Det drejer sig om Rådets afgørelse 2009/820/FUSP af 23. oktober 2009 om indgåelse på Den Europæiske Unions vegne af aftalen mellem Den Europæiske Union og Amerikas Forenede Stater om udlevering og aftalen mellem Den Europæiske Union og Amerikas Forenede Stater om gensidig retshjælp.

Spørgsmålet om aftalens betydning i tilfælde af tilvalg af direktivet vil blive behandlet på samme måde som de tredjelandsaftaler, der er anført i besvarelsen af spørgsmål 128.

Det bemærkes for en god ordens skyld, at der er foretaget en tilpasning af bilag 5 til udenrigsministerens lovforslag, hvorefter rådsafgørelser vedrørende *undertegnelse* af en tredjelandsaftale generelt ikke længere fremgår af bilaget i det omfang, at der er vedtaget en efterfølgende rådsafgørelse om *indgåelse* af den samme tredjelandsaftale.

Det betyder, at en af de tredjelandsaftaler, der fremgik af Justitsministeriets besvarelse af spørgsmål nr. 128, ikke længere fremgår af bilag 5 til udenrigsministerens lovforslag.

Det drejer sig om Rådets afgørelse 2010/411/EU af 28. juni 2010 om undertegnelse på Unionens vegne af aftalen mellem Den Europæiske Union og Amerikas Forenede Stater om behandling og overførsel af finansielle betalingsdata fra Den Europæiske Union til USA til brug for programmet til sporing af finansiering af terrorisme.

Søren Pind

/

Sidsel Kathrine Møller

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Europaudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 11. marts 2015
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Malene Dalgaard
Sagsnr.: 2015-0032/06-0004
Dok.: 1444416

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1 (KOM (2013) 0824), som Folketingets Europaudvalg har stillet til justitsministeren den 3. december 2014. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karsten Lauritzen (V).

Den sene besvarelse beklages.

Mette Frederiksen

/

Christian Hesthaven

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1 (Alm. del) fra Folketingets Europaudvalg:

”Direktivforslaget om foreløbig retshjælp til mistænkte eller tiltalte, der frihedsberøves, og retshjælp i sager angående europæiske arrestordre (KOM (2013) 0824) lægger op til at fastsætte minimumsregler for ret til bl.a. foreløbig hjælp til mistænkte eller tiltalte i straffesager, som frihedsberøves. Er ministeren enig i, at dette forslag i en dansk sammenhæng kan give anledning til principielle problemer, f.eks. hvis politiet forud for en anholdelse som følge af direktivet bliver nødsaget til at udfylde skriftligt materiale og lign.?”

Svar:

1. Kommissionen fremlagde den 27. november 2013 forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om foreløbig retshjælp til mistænkte eller tiltalte, der frihedsberøves, og retshjælp i sager angående europæiske arrestordre (KOM (2013) 0824 endelig).

Forslaget er fremsat under henvisning til Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF) artikel 82, stk. 2, litra b, i traktatens tredje del, afsnit V, kapitel 4 (retligt samarbejde i straffesager).

Ifølge artikel 1 i protokollen om Danmarks stilling deltager Danmark ikke i Rådets vedtagelse af foranstaltninger, der foreslås i henhold til TEUF, tredje del, afsnit V, og ifølge protokollens artikel 2 er ingen af de foranstaltninger, der er vedtaget i henhold til TEUF, tredje del, afsnit V, bindende for Danmark, ligesom de ikke finder anvendelse i Danmark (”retsforbeholdet”).

Forslaget behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF artikel 94), hvilket indebærer, at forslaget skal vedtages af Rådet og Europa-Parlamentet.

Forhandlinger om forslaget pågår fortsat. Rådet har således endnu ikke vedtaget en generel indstilling til forslaget, ligesom Europa-Parlamentet endnu ikke har afgivet en udtalelse i sagen.

2. Forslaget fastsætter minimumsregler om visse processuelle rettigheder i straffesager. Forslaget indeholder bl.a. regler om, at mistænkte og tiltalte, der frihedsberøves, og eftersøgte personer, der er genstand for sager om europæiske arrestordre har ret til adgang til foreløbig retshjælp uden unødigt forsinkelse efter frihedsberøvelsen og forud for enhver afhøring. For-

slaget indeholder endvidere regler om almindelig retshjælp til eftersøgte personer, der er genstand for sager om europæiske arrestordre.

Forslaget har til formål at sikre en effektiv udøvelse af retten til advokatbistand. Forslaget skal derfor ses i sammenhæng med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/48/EU af 22. oktober 2013 om ret til adgang til advokatbistand i straffesager og i sager angående europæiske arrestordre og om ret til at få en tredjemand underrettet ved frihedsberøvelse og til at kommunikere med tredjemand og med konsulære myndigheder under frihedsberøvelsen.

Justitsministeriet har ikke på nuværende tidspunkt foretaget en endelig vurdering af eventuelle lovgivningsmæssige konsekvenser af forslaget.

Forhandlingerne om forslaget pågår som nævnt fortsat, men det ses i sin nuværende form ikke at indeholde krav om, at politiet skal udfylde skriftligt materiale eller lignende forud for en anholdelse.

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Europaudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 19. februar 2015
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Morten Holland Heide
Sagsnr.: 2015-0032/06-0003
Dok.: 1444368

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1 (KOM (2013) 821), som Folketingets Europaudvalg har stillet til justitsministeren den 3. december 2014. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karsten Lauritzen (V).

Den sene besvarelse beklages.

Mette Frederiksen

/

Caroline Østergaard Nielsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1 (KOM (2013) 821) fra Folketingets Europaudvalg:

”Ministeren bedes oversende udvalget sin vurdering af, om direktivforslaget om styrkelse af visse aspekter af uskyldsformodningen og retten til at være til stede under sagen i straffesager (KOM (2013) 0821) kan være i konflikt med Danmarks anvendelse af udeblivelsesdomme i straffesager. Spørgsmålet stilles på baggrund af ministerens forelæggelse på Europaudvalgets møde den 28. november 2014 (rådsmøde vedr. retlige og indre anliggender den 4.-5. december 2014).”

Svar:

1. Kommissionen fremlagde den 27. november 2013 forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om styrkelse af visse aspekter af uskyldsformodningen og retten til at være til stede under retssagen i straffesager (KOM (2013) 821 endelig).

Forslaget er fremsat under henvisning til Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF) artikel 82, stk. 2, litra b, i traktatens tredje del, afsnit V, kapitel 4 (retligt samarbejde i straffesager).

Ifølge artikel 1 i protokollen om Danmarks stilling deltager Danmark ikke i Rådets vedtagelse af foranstaltninger, der foreslås i henhold til TEUF, tredje del, afsnit V, og ifølge protokollens artikel 2 er ingen af de foranstaltninger, der er vedtaget i henhold til TEUF, tredje del, afsnit V, bindende for Danmark, ligesom de ikke finder anvendelse i Danmark (”retsforbeholdet”).

Direktivforslaget behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF artikel 94), hvilket indebærer, at forslaget skal vedtages af Rådet og Europa-Parlamentet.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. december 2014 vedtog Rådet en generel indstilling til forslaget. Europa-Parlamentet har endnu ikke afgivet en udtalelse i sagen. Når udtalelsen foreligger, vil Rådet og Europa-Parlamentet indlede forhandlinger om forslaget. Direktivforslaget er således endnu ikke færdigforhandlet.

2. Direktivforslaget fastsætter minimumsregler om visse processuelle rettigheder i straffesager. Forslaget indeholder bl.a. regler om uskyldsformodningen, offentlige udtalelser om skyldsspørgsmålet, bevisbyrde, retten til ikke at inkriminere sig selv og til ikke at udtale sig samt retten til at væ-

re til stede under retssagen, herunder mulighederne for at afsige dom i tiltaltes fravær (udeblivelsesdom).

For en nærmere gennemgang af forslaget, herunder bestemmelserne om udeblivelsesdomme, henvises til samlenotatet fremsendt til Folketingets Europaudvalg den 20. november 2014 vedrørende de sager inden for Justitsministeriets ansvarsområder, der forventes behandlet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. december 2014.

Som det fremgår af samlenotatet, er regeringen positivt indstillet over for intentionerne om på EU-plan at styrke mistænke og tiltaltes processuelle rettigheder. Forslaget indeholder dog visse elementer, som rejser et principielt spørgsmål om lovregulering af grundlæggende straffeprocessuelle principper. Det gælder navnlig med hensyn til domstolenes bevisbedømmelse, der i dansk strafferetspleje er fri, dvs. at rettens bedømmelse af bevisernes vægt ikke er bundet af lovregler.

Justitsministeriet har ikke på nuværende tidspunkt foretaget en endelig vurdering af eventuelle lovgivningsmæssige konsekvenser af direktivforslaget.

Det er dog Justitsministeriets umiddelbare vurdering, at retsplejelovens bestemmelser om, i hvilke tilfælde der kan afsiges udeblivelsesdom, ikke afviger grundlæggende fra direktivforslagets bestemmelser herom.

Det bemærkes, at direktivforslaget, herunder bestemmelserne om udeblivelsesdomme, kan blive ændret, da forslaget som nævnt endnu ikke er færdigforhandlet.

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 7. september 2015
Kontor: Straffulbyrdelseskontoret
Sagsbeh: Katrine Born Thodsen
Sagsnr.: 2015-0030-3691
Dok.: 1700424

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 104 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 14. august 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Pernille Skipper (EL).

Søren Pind

/

Ane Røddik Christensen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 104 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ministeren bedes oplyse, hvor mange danske statsborgere der er udleveret til retsforfølgelse i andre EU-lande via den europæiske arrestordre.”

Svar:

1. Rådets arbejdsgruppe om strafferetligt samarbejde udarbejdede i 2005 et fælles standardspørgeskema til brug for årlige indsamlinger af statistiske oplysninger om anvendelsen af rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre. Justitsministeriet har derfor siden den 1. januar 2006 ført statistik om udlevering på baggrund af europæiske arrestordrer.

Justitsministeriet kan på den baggrund oplyse følgende om antallet af personer, herunder danske statsborgere, der årligt er udleveret i medfør af en europæisk arrestordre:

Årstal	Antal personer i alt	Danske statsborgere
2006	27	7
2007	14	4
2008	17	2
2009	25	1
2010	35	4
2011	28	0
2012	35	4
2013	39	3
2014	59	4

Det bemærkes, at tallene ikke omfatter personer, der er udleveret til andre nordiske lande, f.eks. Sverige eller Finland, idet disse sager behandles efter særlige nordiske udleveringsregler.

Det bemærkes desuden, at tallene er behæftet med en vis usikkerhed, da de er opgjort ved en manuel gennemgang af sager i Justitsministeriet, og da opgørelsesmetoden kan variere fra år til år.

For så vidt angår antallet af udleverede personer i perioden fra 2006 til 2011 kan der i øvrigt henvises til Justitsministeriets besvarelser af 11. juli 2012 og 23. november 2012 af spørgsmål nr. 860 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.

2. Justitsministeriet kan oplyse, at der endnu ikke er udarbejdet en indberetning til Rådssekretariatet om antallet af modtagne og fuldbyrdede europæiske arrestordrer i 2015.

Ved en manuel gennemgang af de udleveringssager, der er oprettet i Justitsministeriets sagsstyringssystem i 2015, ses imidlertid at være udleveret 3 danske statsborgere i perioden fra den 1. januar 2015 til den 31. juli 2015.

3. Som det fremgår af besvarelsen af spørgsmål nr. 860 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg, er Justitsministeriet ikke i besiddelse af statistiske oplysninger for så vidt angår perioden fra den 1. januar 2004 til den 31. december 2005. Tilvejebringelse af sådanne oplysninger vil kræve en manuel gennemgang af et stort antal sager. Der kan imidlertid henvises til Justitsministeriets redegørelse af 22. januar 2008 om lovovervågning af ændring af lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige (Gennemførelse af EU-rammeafgørelse om den europæiske arrestordre m.v.), der bl.a. indeholder oplysninger om europæiske arrestordrer, som er modtaget i Justitsministeriet i perioden fra den 1. januar 2004 til den 30. september 2007.

Det fremgår bl.a. af redegørelsen, at der i perioden fra den 1. januar 2004 til den 30. september 2007 blev udleveret 76 personer, herunder 15 danske statsborgere, i medfør af en europæisk arrestordre. Redegørelsen vedlægges til orientering.

Statistisk opgørelse
 over europæiske arrestordre modtaget af Justitsministeriet
 i perioden 1. januar 2004 – 30. september 2007

	2004	2005	2006	2007 ¹	I alt
Antal modtagne europæiske arrestordre	18	43	36	18	115
uafsluttede sager	0	0	0	2	2
sluttede sager	4	15	10	5	34 ²
Antal realitetsbehandlede anmodninger³	14	28	26	11	79
Antal afslag	0	2 ⁴	0	1 ⁵	3
Antal udleveringer (heraf sager vedrørende danske statsborgere)	14 (3)	26 (4)	26 (6)	10 (2)	76 (15)
med samtykke	3	4	3	1	11
uden samtykke	11	22	23	9	65
Antal sager med frihedsberøvelse og/eller samtykke	9	11	16	5	41
Antal sager med domstolsprøvelse (heraf sager, hvor den eftersøgte var frihedsberøvet)	6 (3)	11 (2)	15 (8)	3 (1)	35 (14)
Antal sager med faktisk overgivelse	12	20	24	7	63 ⁶
Antal sager, hvor Justitsministeriets afgørelse er truffet efter 10-dages fristen (§ 18 d, stk. 1)	4	6	5	2	17
Antal sager, hvor en endelig retsafgørelse forelå efter 60-dages fristen (§ 18 d, stk. 2)	1	0	1	0	2
Antal sager, hvor den faktiske overgivelse skete efter 10-dages fristen (§ 18 e, stk. 2)	2	3	7	2	14
Gennemsnitlig sagsbehandlingstid i sager omfattet af § 18 d, stk. 1 (dage)⁷	15,1	11,6	10,6	12,2	12,1
Gennemsnitlig sagsbehandlingstid i sager omfattet af § 18 d, stk. 2 (dage)⁸	86,3	17,0	35,4	28,0	43,1
Gennemsnitlig sagsbehandlingstid i sager omfattet af § 18 e, stk. 2 (dage)⁹	6,1	9,4	11,4	9,0	9,5

Noter:

- ¹ For 2007 dækker opgørelsen årets tre første kvartaler.
- ² Sagerne er sluttet, uden at Justitsministeriet har truffet afgørelse efter udleveringsloven. Dette skyldes bl.a., at arrestordren er blevet trukket tilbage, eller at den eftersøgte ikke opholdt sig i Danmark. I 14 af de 34 sager er anmodningen om udlevering behandlet efter de særlige regler i den nordiske udleveringslov.
- ³ Antallet er opgjort for det kalenderår, hvor den realitetsbehandlede arrestordre er modtaget, uanset om Justitsministeriets eller domstolens afgørelse måtte være truffet i et efterfølgende kalenderår.
- ⁴ I den ene sag var den eftersøgte dømt som udebleven, uden at dommen kunne genoptages. I den anden sag var det forhold, der lå til grund for anmodningen om udlevering, ikke strafbart efter dansk ret (og ikke omfattet af positiv-listen). Begge sager angik danske statsborgere.
- ⁵ Det forhold, der lå til grund for anmodningen om udlevering, var ikke strafbart efter dansk ret (og ikke omfattet af positiv-listen).

⁶ I 13 af de 76 sager, hvor Justitsministeriet har truffet afgørelse om udlevering, er den faktiske overgivelse (endnu) ikke gennemført. Dette skyldes bl.a., at arrestordren er blevet trukket tilbage efter ministeriets afgørelse, eller at den eftersøgte er frihedsberøvet i forbindelse med afsoning af en dom her i landet.

⁷ Tiden fra tidspunktet for frihedsberøvelsen/samtykket til tidspunktet for Justitsministeriets afgørelse. Hvis den eftersøgte både var frihedsberøvet og meddelte samtykke, regnes sagsbehandlingstiden fra det tidligste tidspunkt. Et "samtykke" givet før Justitsministeriet modtog alle nødvendige oplysninger for at kunne behandle arrestordren, er ikke tillagt betydning.

⁸ Tiden fra tidspunktet for sagens indbringelse for domstolene til tidspunktet for den endelige retsafgørelse (herunder en afgørelse fra Procesbevillingsnævnet).

⁹ Tiden fra tidspunktet for Justitsministeriets afgørelse (eller den endelige retsafgørelse, hvis ministeriets afgørelse har været undergivet domstolsprøvelse) til tidspunktet for den faktiske overgivelse.

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 27. august 2015
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Lene Steen
Sagsnr.: 2015-0030-3656
Dok.: 1689333

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 49 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 3. august 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Pernille Skipper (EL).

Søren Pind

/

Pernille Breinholdt Mikkelsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 49 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ministeren bedes redegøre for, hvad der i dansk ret vil forandre sig på menneskehandelsområdet, hvis Danmark tiltræder aftalen "Danmark i Europol".”

Svar:

1. Venstre, Det Konservative Folkeparti, Socialdemokraterne, Det Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti indgik den 10. december 2014 den politiske aftale Danmark i Europol. Det følger af aftalen, at aftalepartierne ønsker at omdanne retsforbeholdet til en tilvalgsordning. Folkeafstemningen om omdannelse af retsforbeholdet til en tilvalgsordning vil blive afholdt den 3. december 2015.

Aftalepartierne ønsker ved en omdannelse af retsforbeholdet at sikre, at Danmark også fremover kan deltage fuldt ud i det europæiske politisamarbejde i Europol. Dansk deltagelse i Europol er et vigtigt redskab til bekæmpelse af menneskehandel, der i sagens natur er et grænseoverskridende problem. Justitsministeriet har indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”Menneskehandel er et alvorligt, kompliceret og grænseoverskridende kriminalitetsområde, hvor ofrene oftest befinder sig i en sårbar og fastlåst situation, som bevirker, at de er tilbageholdende med at samarbejde med politiet til en opklaring af sagerne.

Indsatsen mod menneskehandel rettes derfor bl.a. mod bagmændene, der indgår i internationale kriminelle netværk. I den forbindelse er det internationale politisamarbejde af stor betydning for en effektiv efterforskning og retsforfølgning af bagmændene til menneskehandel.

Organiseret menneskehandel har gennem en længere årrække været et prioriteret indsats- og monitoreringsområde for Europol, ligesom medlemsstaterne i stadig stigende grad anvender Europol til at samle og udveksle oplysninger om bl.a. menneskehandel.

Rigspolitiet kan således oplyse, at der i 2013 var indsamlet 12.998 oplysninger om personer og genstande relateret til menneskehandel i Europols Informationssystem (EIS). I 2014 udgjorde antallet 12.662.

Videre kan Rigspolitiet oplyse, at det samlede antal søgninger udført af medlemsstater i EIS i 2014 udgjorde 367.922, samt at 19 pct. af disse søgninger kan tilskrives Danmark. Det bemærkes, at hverken Rigspolitiet eller Europol registrerer, i hvilket omfang søgninger i EIS er målrettet specifikke kriminalitetstyper, hvorfor Rigspolitiet ikke har mulighed for at oplyse nærmere om antallet af søgninger i EIS vedrørende menneskehandel.

Rigspolitiet kan afslutningsvis oplyse, at Rigspolitiet deltager i både det strategiske og operationelle samarbejde i Europol vedrørende organiseret menneskehandel.”

2. Aftalepartierne blev endvidere den 17. marts 2015 enige om i tilfælde af et ja til folkeafstemningen at tilvælge 22 eksisterende retsakter på området for retlige og indre anliggender, herunder menneskehandelsdirektivet.

Menneskehandelsdirektivet har til formål at forbedre forebyggelsen og bekæmpelsen af menneskehandel og beskytte ofre for menneskehandel og fastsætter minimumsregler for, hvilke handlinger vedrørende menneskehandel der skal være strafbare og straffene herfor.

Et dansk tilvalg vil medføre, at Danmark skal have samme minimumsregler som resten af EU med hensyn til afgrænsningen af de strafbare handlinger og de strafferetlige sanktioner herfor. Da der er tale om minimumsharmonisering, er der ikke noget til hinder for, at Danmark vælger at kriminalisere de pågældende handlinger i videre omfang end direktivet krævet. På samme måde kan Danmark vælge at fastsætte eller opretholde højere strafferammer end dem, der følger af direktivet.

Som det fremgår af analysen fra marts 2015 af EU-lovgivning omfattet af retsforbeholdet, vurderes dansk ret at være i overensstemmelse med direktivet (s. 52 f.). Der udestår imidlertid – som det også fremgår af analysen – enkelte juridiske overvejelser med henblik på at sikre en fuldt ud korrekt implementering af direktivet, ligesom et tilvalg vil nødvendiggøre en fortsat prioritering af de socialfaglige indsatser, som i dag er finansieret via satspuljemidler.

Spørgsmål om Europol

JUSTITSMINISTERIET

Retsforbehold

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 7. oktober 2015
Kontor: Retsforbehold
Sagsbeh: Lene Steen
Sagsnr.: 2015-0030-3833
Dok.: 1736379

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 199 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 21. september 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Pernille Skipper (EL).

Søren Pind

/

Lene Steen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 199 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren oplyse, hvilke tredjelande, private organisationer og/eller virksomheder, Europol har samarbejdsaftaler om udveksling af personoplysninger med?”

Svar:

Det følger af artikel 23 i Rådets afgørelse af 6. april 2009 om oprettelse af Den Europæiske Politienhed (Europol), at Europol – hvis det er relevant for udførelsen af Europols opgaver – kan oprette og vedligeholde samarbejdsrelationer med tredjelande og visse organisationer. Sådanne aftaler kan vedrøre udveksling af personoplysninger, hvis Europol har indgået en aftale med den pågældende enhed, der gør det muligt at videregive sådanne oplysninger på grundlag af en vurdering af, om denne enhed sikrer et passende databeskyttelsesniveau.

Europol har indgået aftaler, der giver adgang til udveksling af personoplysninger, med en række tredjelande. Det drejer sig om Albanien, Australien, Canada, Colombia, Makedonien, Island, Montenegro, Norge, Serbien, Schweiz, Liechtenstein, Monaco og USA. Derudover har Europol indgået en sådan aftale med Interpol.

Europol har ikke indgået aftaler om udveksling af personoplysninger med private organisationer eller virksomheder.

JUSTITISMINISTERIET

Retsforbeholdet

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 8 oktober 2015
Kontor: Retsforbeholdet
Sagsbeh: Tina Chris Mogensen
Sagsnr.: 2015-0030-3831
Dok.: 1736345

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 198 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 18. september 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske af Trine Bramsen (S).

Søren Pind

/

Lene Steen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 198 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren i kort form redegøre for de senere års EU-initiativer Vil ministeren i kort form redegøre for de senere års EU-initiativer på området vedr. terrorisme, herunder eksempler på EUROPOL-aktiviteter på området?”

Svar:

1. Indsatsen mod terrorisme, herunder mod foreign fighters, har gennem en længere periode været et højt prioriteret emne på EU's dagsorden. EU's indsats på området fokuserer navnlig på følgende fire emner:

- Øget informationsudveksling
- Styrkelse af indsatsen mod online-radikalisering
- Øget indsats mod ulovlige skydevåben
- Styrket anvendelse af Schengen-grænsekodekset

2. Som led i styrkelsen af informationsudvekslingen har Europol bl.a. oprettet et såkaldt Focal Point om foreign fighters. Der er tale om en fælles database, hvori medlemsstaterne kan opdatere oplysninger om foreign fighters eller potentielle foreign fighters. Danmark bidrager med relevante oplysninger til Focal Point-databasen. Det er bl.a. hensigten, at der gennem denne database skal indsamles, analyseres og deles informationer på EU-plan om rekruttering af potentielle foreign terrorist fighters og disses rejseruter.

Der har desuden været et fokus på at vedtage direktivforslaget om oprettelse af et europæisk PNR-system. Forhandlingerne om direktivforslaget mellem Europa-Parlamentet og Rådet har længe været blokeret af Europa-Parlamentet, men ser nu ud til omsider at kunne gå i gang.

Direktivforslaget er omfattet af det danske retsforbehold, og en eventuel vedtagelse af forslaget vil derfor ikke være bindende for eller finde anvendelse i Danmark. Venstre, Det Konservative Folkeparti, Socialdemokraterne, Det Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti blev den 17. marts 2015 enige om i tilfælde af et ja ved folkeafstemningen den 3. december 2015 at tilvælge 22 eksisterende retsakter på området for retlige og indre anliggender. Det fremgår af aftalen, at aftalepartierne er indstillet på, at Danmark kan deltage i det kommende EU PNR-system.

Endelig var der på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 15.-16. juni 2015 en drøftelse og understregning af vigtigheden af samarbejdet mellem sikkerheds- og efterretningsmyndigheder, som foregår i regi af Counter Terrorism Group (CTG), der består af nationale sikkerheds- og efterretningstjenester fra EU-landene samt Norge og Schweiz.

3. EU's indsats for at forebygge online-radikalisering har bl.a. resulteret i oprettelsen af en europæisk Internet Referral Unit (EU IRU) under Europol pr. 1. juli 2015. EU's indsats på de sociale medier drejer sig – inspireret af erfaringer fra Storbritannien – navnlig om at styrke samarbejdet med private internetudbydere om at spotte og fjerne ulovligt eller skadeligt materiale fra internettet.

Enheden under Europol skal bl.a. koordinere og udveksle identificeringsopgaver (mærkning) med relevante partnere i forbindelse med onlineindhold, der fremmer terrorisme eller ekstremisme. Endvidere skal enheden sikre, at indberetninger kan gennemføres hurtigt og effektivt og støtte de kompetente myndigheders efterforskning ved at udføre strategiske og operationelle analyser. Endelig skal enheden fungere som et europæisk ekspertisecenter. Enheden etableres i 3 faser fra den 1. juli 2015, hvor en såkaldt "pilot fase" indledes, og til den 1. juli 2016, hvor enheden forventes at være fuldt operationsdygtig. Beslutningen om at oprette enheden blev truffet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 12.-13. marts 2015.

Herudover fokuserer EU's indsats på området også på at skabe såkaldte modnarrativer, der imødegår ekstremistiske budskaber på internettet. Der er i den forbindelse oprettet en særlig enhed (Syria Strategic Communications Team (SSCAT)), der skal bistå medlemslandene med at udarbejde alternative fortællinger til ekstremistiske budskaber. Samarbejdet med SSCAT er forankret i Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet.

4. EU's indsats mod illegale skydevåben foregår i regi af Europol, hvor der bl.a. er oprettet et såkaldt Focal Point on Firearms med deltagelse fra 25 lande. Focal Point on Firearms er en efterretningsdatabase, hvor alle oplysninger om illegale våben opdateres og analyseres. Indsatsen mod ulovlige skydevåben foregår endvidere gennem EMPACT (European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats), hvor 13 lande deltager. EMPACT er ligeledes oprettet i regi af Europol. Danmark deltager i begge samarbejder.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 15.-16. juni 2015 blev der vedtaget konklusioner om en fornyet strategi for Den Europæiske Unions indre sikkerhed for 2015-2020. I strategien opfordres Kommissionen til snarest muligt at styrke lovrammen vedrørende skydevåben, bl.a. gennem solide minimumsstandarder for deaktivering af skydevåben og hurtig revision af direktiv 2008/51/EF om skydevåben. Det forventes, at der – som opfølgning herpå – vil blive forelagt rådskonklusioner om bl.a. indførelse af nye regler for deaktivering af skydevåben på det kommende rådsmøde (retlige og indre anliggender) den 8.-9. oktober 2015. Endvidere forventes Rådet at opfordre Kommissionen til at fremsætte forslag om revision af skydevåbendirektivet senest primo 2016.

5. I forhold til tiltag, der skal styrke anvendelsen af Schengen-grænsekodexet, bemærkes indledningsvis, at emnet hører under Udlændinge, Integrations- og Boligministeriets ressortansvar.

Justitsministeriet kan dog oplyse, at det fremgår af stats- og regeringschefernes erklæring vedtaget på Det Europæiske Råd (DER) den 12. februar 2015, at de eksisterende Schengen-regler skal anvendes fuldt ud med henblik på at styrke og modernisere kontrollen ved de ydre grænser, at man er enige om omgående at foretage systematiske og koordinerede kontroller af personer med ret til fri bevægelighed i databaser af relevans for terrorbekæmpelsen på basis af fælles risikoindikatorer, og at behovet for at ændre Schengen-grænsekodexet for at muliggøre permanent systematisk kontrol af personer med ret til fri bevægelighed ved EU's ydre grænser skal overvejes.

Ministeriet kan endvidere oplyse, at Kommissionen i samarbejde med medlemsstaterne, Den Fælles Udenrigstjeneste, relevante EU-agenturer og under inddragelse af Europol har udarbejdet et fælles sæt risikoindikatorer til brug for medlemsstaternes grænsekontrol. Listen med risikoindikatorer er distribueret til medlemsstaternes grænsevagter med henblik på at styrke grænsevagternes mulighed for at identificere potentielle foreign terrorist fighters. Listen er udarbejdet på baggrund af input fra flere medlemslande om, hvilke særlige kendetegn der gør sig gældende i forhold til foreign terrorist fighters.

JUSTITSMINISTERIET

Retsforbehold

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 8. oktober 2015
Kontor: Retsforbehold
Sagsbeh: Tina Chris Mogensen
Sagsnr.: 2015-0030-3830
Dok.: 1736339

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 197 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 18. september 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske af Trine Bramsen (S).

Søren Pind

/

Lene Steen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 197 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren i kort form redegøre for de senere års EU-initiativer på området vedr. rocker- og bandekriminalitet, herunder eksempler på EUROPOL-aktiviteter på området?”

Svar:

1. Rådet (retlige og indre anliggender) vedtog den 8. november 2010 konklusioner om fastlæggelse og gennemførelse af en flerårig EU-politikcyklus for grov international og organiseret kriminalitet med henblik på at tackle de vigtigste kriminalitetstrusler, som påvirker EU, på en sammenhængende og metodisk måde gennem det bedst mulige samarbejde mellem de relevante tjenester i medlemsstaterne, EU-institutionerne og EU-agenturerne samt relevante tredjelande og organisationer. Den gældende politikcyklus, der løber i perioden fra 2014 til 2017, fokuserer på en række kriminalitetsprioriteter, som er fastsat på baggrund af EU's trusselsvurdering fra 2013 af grov og international kriminalitet (EU SOCTA 2013) og vedtaget af Rådet (retlige og indre anliggender) den 6.-7. juni 2013. Kriminalitet begået af rocker- og bandemiljøet er ikke omfattet af de nuværende kriminalitetsprioriteter. Det fremgår imidlertid af Rådets konklusioner fra juni 2013, at medlemsstaterne i forbindelse med arbejdet med politikcyklussen – i det omfang det skønnes relevant – skal fokusere på bl.a. organiserede motorcykelbander i forbindelse med håndtering af alle former for grov og organiseret kriminalitet.

2. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet endvidere indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”Europols indsats i forhold til rocker- og bandekriminalitet skal ses i sammenhæng med, at kriminalitetsområdet indtil videre kun er blevet indberettet til Europol som et større problem af et mindre antal af EU's medlemslande, herunder bl.a. Danmark. Europol har dog på det seneste i et antal rapporter henledt medlemslandenes opmærksomhed på, at det er et miljø, hvori der ses en markant udvikling.

Rigspolitiet kan herefter oplyse, at Europol med henblik på at understøtte disse medlemslandenes indsats mod rocker- og bandekriminalitet har oprettet projektet Focal Point Monitor. Projektet indsamler og analyserer systematisk data til brug for de berørte medlemslandes indsats i forbindelse med koordinering af de efterforskningsmæssige og forebyggende indsatser i forbindelse med arrangementer, hvori udenlandske medlemmer af rocker- og bandemiljøet deltager.

I 2012 registrerede projektet i den forbindelse 31 sammenfald mellem de oplysninger, som medlemslandene har indberettet, f.eks. oplysninger om gerningspersoner, anvendt udstyr eller modus. Tilsvarende registrerede projektet i 2013 og 2014 henholdsvis 12 og 32 sammenfald. Samtidig understøttede projektet i 2014 17 operationer i medlemslandene.

Europols Informationssystem (EIS) indeholder ikke særskilt statistik vedrørende kriminalitet, der kan sættes i forbindelse med rocker- og bandemiljøet.

Rigspolitiet kan afslutningsvis oplyse, at Rigspolitiet deltager i både det strategiske og det operative samarbejde i Europol vedrørende rocker- og bandekriminalitet.”

For en mere generel beskrivelse af Europols virksomhed henvises til Justitsministeriets tidligere besvarelse af 1. september 2014 af spørgsmål nr. 1336 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.

Der kan endvidere henvises til den samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 191 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg for så vidt angår det samlede antal søgninger i Europols Informationssystem (EIS).

JUSTITSMINISTERIET

Retsforbehold

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 8. oktober 2015
Kontor: Retsforbehold
Sagsbeh: Tina Chris Mogensen
Sagsnr.: 2015-0030-3829
Dok.: 1736314

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 196 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 18. september 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske af Trine Bramsen (S).

Søren Pind

/

Lene Steen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 196 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren i kort form redegøre for de senere års EU-initiativer Vil ministeren i kort form redegøre for de senere års EU-initiativer på området vedr. omrejsende kriminelle, herunder eksempler på EUROPOL-aktiviteter på området?”

Svar:

1. Rådet (retlige og indre anliggender) vedtog den 8. november 2010 konklusioner om fastlæggelse og gennemførelse af en flerårig EU-politikcyklus for grov international og organiseret kriminalitet med henblik på at tackle de vigtigste kriminalitetstrusler, som påvirker EU, på en sammenhængende og metodisk måde gennem det bedst mulige samarbejde mellem de relevante tjenester i medlemsstaterne, EU-institutionerne og EU-agenturerne samt relevante tredjelande og organisationer. Den gældende politikcyklus, der løber i perioden fra 2014 til 2017, fokuserer på en række kriminalitetsprioriteter, som er fastsat på baggrund af EU's trusselsvurdering fra 2013 af grov og international kriminalitet (EU SOCTA 2013) og vedtaget af Rådet (retlige og indre anliggender) den 6.-7. juni 2013. En af disse kriminalitetsprioriteter er organiseret berigelseskriminalitet begået af omrejsende kriminelle grupper.

2. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet endvidere indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”Bekæmpelse af kriminalitet begået af omrejsende kriminelle har i flere år været et prioriteret indsats- og monitoreringsområde for Europol ligesom medlemslandene i stigende grad har anvendt Europol-samarbejdet til at indsamle og udveksle oplysninger om omrejsende kriminelle.

Med henblik på at understøtte medlemslandenes indsats mod omrejsende kriminelle har Europol oprettet en række analyse-databaser, herunder projektet Focal Point Furtum og Focal Point Terminal.

I forhold til projektet Focal Point Furtum kan Rigspolitiet oplyse, at projektet systematisk indsamler og analyserer data i forhold omrejsende kriminelle grupperinger, der begår omfattende røverier, indbrud, organiseret tyveri samt kriminalitet mod ældre personer, til brug for generelle situationsrapporter om kriminalitetens omfang, modus mv. samt konkrete efterforskninger i medlemslandene.

I 2012 registrerede projektet 58 sammenfald mellem de oplysninger, som medlemslandene har indberettet, f.eks. oplysninger om gerningspersoner, anvendt udstyr eller modus. Tilsvarende registrerede projektet i 2013 og 2014 henholdsvis 40 og 87 sammenfald. Samtidig understøttede projektet i 2014 37 operationer i medlemslandene.

I forhold til medlemslandenes brug af Europols Informationssystem (EIS) i forbindelse med omrejsende kriminelle kan Rigspolitiet oplyse, at der ved udgangen af 2012 var indsamlet oplysninger om 23.258 personer og genstande i kategorien røveri, hvor omrejsende kriminelles primære kriminalitet registreres, mens antallet ved udgangen af 2014 udgjorde 48.017 personer og genstande.

Det bemærkes, at omrejsende kriminelle kan være registreret i forbindelse med andre typer af kriminalitet end de nævnte.

Rigspolitiet kan afslutningsvis oplyse, at Rigspolitiet deltager i både det strategiske og det operative samarbejde i Europol vedrørende omrejsende kriminelle.”

For en mere generel beskrivelse af Europols virksomhed henvises til Justitsministeriets tidligere besvarelse af 1. september 2014 af spørgsmål nr. 1336 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.

Der kan endvidere henvises til den samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 191 og 195 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg for så vidt angår det samlede antal søgninger i Europols Informationssystem (EIS) og cyberkriminalitet.

JUSTITSMINISTERIET

Retsforbehold

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 8. oktober 2015
Kontor: Retsforbehold
Sagsbeh: Tina Chris Mogensen
Sagsnr.: 2015-0030-3828
Dok.: 1736300

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 195 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 18. september 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske af Trine Bramsen (S).

Søren Pind

/

Lene Steen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 195 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren i kort form redegøre for de senere års EU-initiativer på området vedr. cyberkriminalitet, herunder eksempler på EUROPOL-aktiviteter på området?”

Svar:

1. Europa-Parlamentets og Rådet vedtog den 12. august 2013 direktiv 2013/40/EU om angreb på informationssystemer.

Cybercrimedirektivet erstatter Rådets rammeafgørelse 2005/222/RIA af 24. februar 2005 om angreb på informationssystemer. Rammeafgørelsen blev sammen med Europarådets konvention om IT-kriminalitet fra 2001 gennemført i dansk ret ved lov nr. 352 af 19. maj 2004 om ændring af straffeloven mv.

Direktivet har til formål at sikre, at der sker en yderligere tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning i forhold til rammeafgørelsen, idet det er af afgørende betydning for borgere, virksomheder og samfundet i øvrigt, at der er tillid til informationssystemers funktionsdygtighed og sikkerhed. Direktivet indeholder minimumsregler om afgrænsningen af de handlinger vedrørende cybercrime, der skal være strafbare. Det drejer sig bl.a. om ulovlig adgang til informationssystemer, ulovlige indgreb i informationssystemer, ulovlige indgreb i data og ulovlig opfangning, herunder medvirken hertil og forsøg herpå. Direktivet fastsætter endvidere regler om sanktioner for strafbare handlinger omfattet af direktivet i relation til både fysiske og juridiske personer, regler om straffemyndighed og regler om udveksling af oplysninger mellem medlemsstaterne. Derudover viderefører direktivet allerede eksisterende informationsudveksling og indsamling af statistik i det bestående netværk af kontaktpunkter, der er etableret i regi af Europarådet, og som Danmark allerede deltager i. Efter direktivet skal hastermodninger mellem EU-medlemsstater håndteres inden for 8 timer.

Cybercrimedirektivet er vedtaget med hjemmel i Traktatens artikel 83, stk. 1. Danmark deltager på grund af retsforbeholdet derfor ikke i direktivet.

Venstre, Det Konservative Folkeparti, Socialdemokraterne, Det Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti blev den 17. marts 2015 enige om i tilfælde af et ja ved folkeafstemningen den 3. december 2015 at tilvælge 22 eksisterende retsakter på området for retlige og indre anliggender, herunder cybercrimedirektivet.

2. Rådet (retlige og indre anliggender) vedtog den 8. november 2010 konklusioner om fastlæggelse og gennemførelse af en flerårig EU-politikcyklus for grov international og organiseret kriminalitet med henblik på at tackle de vigtigste kriminalitetstrusler, som påvirker EU, på en sammenhængende og metodisk måde gennem det bedst mulige samarbejde mellem de relevante tjenester i medlemsstaterne, EU-institutionerne og EU-agenturerne samt relevante tredjelande og organisationer. Den gældende politikcyklus, der løber i perioden fra 2014 til 2017, fokuserer på en række kriminalitetsprioriteter, som er fastsat på baggrund af EU's trusselsvurdering fra 2013 af grov og international kriminalitet (EU SOCTA 2013) og vedtaget af Rådet (retlige og indre anliggender) den 6.-7. juni 2013. En af disse kriminalitetsprioriteter er organiseret IT-kriminalitet, herunder betalingskortsvindel og seksuelt misbrug af børn online.

3. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet endvidere indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”Bekæmpelse af forskellige former for cyberkriminalitet har i en længere årrække været et prioriteret indsats- og monitoreringsområde for Europol, ligesom medlemslandene i stigende grad har anvendt Europol-samarbejdet til at indsamle og udveksle oplysninger om cyberkriminalitet.

Med henblik på at understøtte medlemslandenes indsats mod cyberkriminalitet oprettede Europol i 2013 European Cyber crime Centre (EC3). EC3 bistår medlemslandene i forbindelse med forebyggelse og bekæmpelse af kriminalitet via internettet, herunder f.eks. online seksuelt misbrug af børn og en række former for berigelseskriminalitet. Herudover bistår EC3 medlemslandene med forebyggelse og bekæmpelse af angreb mod IT strukturer og informationssystemer – såkaldte cyberattacks – og hacking.

Arbejdet i EC3 understøttes af flere projekter, herunder bl.a. projektet Focal Point Terminal, projektet Focal Point Cyborg og Projektet Focal Point Twins.

I forhold til projektet Focal Point Terminal kan Rigspolitiet oplyse, at projektet systematisk indsamler og analyserer oplysninger vedrørende kriminelle netværk, der er involveret i bedrageri med kreditkort til brug for generelle situationsrapporter om kriminalitetens omfang, modus mv. samt konkrete efterforskninger i medlemslandene.

I 2012 registrerede projektet 93 sammenfald mellem de oplysninger, som medlemslandene har indberettet, f.eks. oplysninger

om gerningspersoner, anvendt udstyr og modus. Tilsvarende registrerede projektet i 2013 og 2014 henholdsvis 222 og 172 sammenfald.

Samtidig har projektet i 2014 understøttet 31 operationer i medlemslandene, herunder en spansk og bulgarsk operation mod organiserede kriminelle netværk, der var involveret i kreditkortbedrageri og tyveri fra hæveautomater. Europol bistod med bl.a. ”on the spot” tilstedeværelse ved operationerne med direkte adgang til oplysninger i Focal Point Terminal. Operationen medførte bl.a. afdækning af otte laboratorier indeholdende kortlæsere samt data fra kopierede kreditkort.

Projektet Focal Point Cyborg indsamler og analyserer systematisk oplysninger vedrørende kriminelle netværk, der er involveret i organiseret kriminalitet i relation til internet og informations- og kommunikationsteknologi med økonomisk vinding for øje, herunder hacking og computerrelateret bedrageri.

I 2012 har projektet registreret 14 sammenfald mellem de oplysninger, som medlemslandene har indberettet, f.eks. oplysninger om gerningspersoner, anvendt udstyr og modus. Tilsvarende har projektet i 2013 og 2014 registreret henholdsvis 43 og 47 sammenfald. Samtidig understøttede projektet i 2014 48 operationer i medlemslandene.

Herudover bistod Europol og FBI i november 2014 en række medlemslande i en Joint Action Day mod det såkaldte TOR netværk. Operationen medførte bl.a. beslaglæggelse af bitcoins til en værdi af ca. 1 million US dollar og ca. 180.000 Euro.

I forhold til medlemslandenes brug af Europols Informationssystem (EIS) i forbindelse med cyberkriminalitet kan Rigspolitiet oplyse, at der ved udgangen af 2012 var indsamlet oplysninger om 2.182 personer og genstande relateret til ”computer crime”, mens antallet ved udgangen af 2014 udgjorde 5.170 personer og genstande.

Det bemærkes, at cyberkriminalitet kan være begået i forbindelse med andre typer af kriminalitet end de nævnte.

Rigspolitiet kan afslutningsvis oplyse, at Rigspolitiet deltager i både det strategiske og det operative samarbejde i Europol vedrørende cyberkriminalitet.”

For en mere generel beskrivelse af Europols virksomhed henvises til Justitsministeriets tidligere besvarelse af 1. september 2014 af spørgsmål nr. 1336 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.

Der kan endvidere henvises til den samtidig besvarelse af spørgsmål nr. 191 og 194 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg for så vidt angår det samlede antal søgninger i Europols Informationssystem (EIS) og online seksuelt misbrug af børn.

JUSTITSMINISTERIET

Retsforbehold

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 8. oktober 2015
Kontor: Retsforbehold
Sagsbeh: Tina Chris Mogensen
Sagsnr.: 2015-0030-3827
Dok.: 1736291

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 194 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 18. september 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske af Trine Bramsen (S).

Søren Pind

/

Lene Steen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 194 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren i kort form redegøre for de senere års EU-initiativer på området vedr. misbrug af børn, herunder eksempler på EUROPOL-aktiviteter på området?”

Svar:

1. Europa-Parlamentet og Rådet vedtog den 13. december 2011 direktiv 2011/93/EU om bekæmpelse af seksuelt misbrug og seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi.

Direktivet erstatter Rådets rammeafgørelse 2004/68/RIA af 22. december 2003 om bekæmpelse af seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi. De lovændringer, der var nødvendige for, at Danmark kunne deltage i vedtagelsen af rammeafgørelsen, blev gennemført ved lov nr. 228 af 2. april 2003 om ændring af straffeloven mv.

Direktivet har til formål at sikre, at der sker en yderligere tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om seksuelt misbrug af børn i forhold til rammeafgørelsen. Direktivet indeholder minimumsregler for, hvilke handlinger der skal være strafbare. Det drejer sig om seksuelt misbrug og seksuel udnyttelse af børn, børnepornografi og hvervning af børn til seksuelle formål. Direktivet fastsætter endvidere regler om sanktioner for handlingerne omfattet af direktivet. Direktivet indeholder endvidere regler om forebyggelse og efterforskning af de omfattede strafbare handlinger samt om beskyttelse og bistand til ofre herfor.

Direktivet om seksuelt misbrug af børn er vedtaget med hjemmel i Traktatens artikel 82, stk. 2, og artikel 83, stk. 1. Danmark deltager på grund af retsforbeholdet derfor ikke i direktivet.

Venstre, Det Konservative Folkeparti, Socialdemokraterne, Det Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti blev den 17. marts 2015 enige om i tilfælde af et ja ved folkeafstemningen den 3. december 2015 at tilvælge 22 eksisterende retsakter på området for retlige og indre anliggender, herunder direktivet om seksuelt misbrug af børn.

2. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet endvidere indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”Bekæmpelse af misbrug af børn, herunder online seksuelt misbrug af børn, har i en længere årrække år været et priorite-

ret indsats- og monitoreringsområde for Europol, ligesom medlemslandene i væsentlig forøget omfang har anvendt Europol-samarbejdet til at indsamle og udveksle oplysninger om seksuelt misbrug af børn.

Med henblik på at understøtte medlemslandenes indsats mod misbrug af børn oprettede Europol i 2001 projektet Focal Point TWINS, der systematisk indsamler og analyserer oplysninger til brug for generelle situationsrapporter om kriminalitetens omfang, modus mv. samt konkrete efterforskninger i medlemslandene. Projektet understøtter tillige medlemslandenes fælles operationer og samarbejde vedrørende identifikation af ofre. Europolis medlemslande og visse tredjelande kan således tillige indberette oplysninger om ofre til projektet.

I 2012 registrerede projektet 33 sammenfald mellem de oplysninger, som medlemslandene havde indberettet, f.eks. oplysninger om gerningspersoner, anvendt udstyr og modus. Tilsvarende blev der i 2013 og 2014 registreret henholdsvis 30 og 330 sammenfald mellem de indberettede oplysninger.

Samtidig understøttede projektet i 2014 25 operationer i medlemslandene, herunder bl.a. en koordineret aktion mellem flere medlemslande mod producenter af online seksuelt misbrug af børn, der havde specialiseret sig i udnyttelse af socialt og økonomisk sårbare børn. Aktionen medførte anholdelser i Tjekkiet, Frankrig, Spanien, Irland og Sverige, ligesom et større antal DVD film og mere end 450.000 filer blev beslaglagt med henblik på nærmere efterforskning.

Videre kan Rigspolitiet oplyse, at Europol i 2012 iværksatte den operation, der fortsat har til formål at øge udveksling af oplysninger om (mistænkte) personer, der har begået sexforbrydelser mod børn via Europolis Informationssystem (EIS).

Ved udgangen af 2012 var der således indsamlet oplysninger om 146 personer og genstande relateret til seksuelt misbrug af børn, mens antallet ved udgangen 2014 udgjorde 6.608 personer og genstande.

Endelig fungerer Europol som kontaktpunkt til medlemslandene i forhold til oplysninger om online seksuelt misbrug af børn, der modtages fra de amerikanske myndigheder via den amerikanske NGO National Center for Missing and Exploited Children (NCMEC). Der er i 2015 set en markant stigning i antallet af indberetninger via dette samarbejde.

Rigspolitiet kan afslutningsvis oplyse, at Rigspolitiet deltager i både det strategiske og det operative samarbejde i Europol vedrørende bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn.”

For en mere generel beskrivelse af Europols virksomhed henvises til Justitsministeriets tidligere besvarelse af 1. september 2014 af spørgsmål nr. 1336 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.

Der kan endvidere henvises til den samtidig besvarelse af spørgsmål nr. 191 og 195 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg for så vidt angår det samlede antal søgninger i Europols Informationssystem (EIS) samt EU's politikcyklus i forhold til organiseret IT-kriminalitet, herunder børneporno.

JUSTITSMINISTERIET

Retsforbehold

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 8. oktober 2015
Kontor: Retsforbehold
Sagsbeh: Tina Chris Mogensen
Sagsnr.: 2015-0030-3826
Dok.: 1736283

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 193 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 18. september 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske af Trine Bramsen (S).

Søren Pind

/

Lene Steen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 193 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren i kort form redegøre for de senere års EU-initiativer på området vedr. beskyttelse af ofre for kriminalitet, herunder eksempler på EUROPOL-aktiviteter på området?”

Svar:

1. Europa-Parlamentet og Rådet vedtog den 25. oktober 2012 direktiv 2012/29/EU om minimumsstandarder for ofre for kriminalitet med hensyn til rettigheder, støtte og beskyttelse.

Offerdirektivet erstatter Rådets rammeafgørelse 2001/220/RIA af 15. marts 2001 om ofres stilling i forbindelse med straffesager.

Direktivet har til formål at sætte rammer for myndigheders behandling af ofre for kriminalitet og sikre, at ofret får passende information, støtte og beskyttelse og kan deltage i straffesagen. Direktivet indeholder minimumsregler om information og støtte til ofre, herunder om ofres ret til at modtage en række nærmere opregnede oplysninger, om ofres rettigheder i forbindelse med anmeldelse, om ofres ret til at få information om sagen og om ofres ret til tolkning og oversættelse. Direktivet indeholder endvidere regler om ofres ret til at deltage i straffesager, herunder om ret til at blive hørt under straffesagen og fremlægge beviser, om rettigheder i forbindelse med afgørelser om ikke at rejse tiltale og om ret til erstatning. Endelig indeholder direktivet nærmere regler om beskyttelse af ofre og anerkendelse af ofre med særlige beskyttelsesbehov

Offerdirektivet er vedtaget med hjemmel i Traktatens artikel 82, stk. 2. Danmark deltager på grund af retsforbeholdet derfor ikke i direktivet.

Venstre, Det Konservative Folkeparti, Socialdemokraterne, Det Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti blev den 17. marts 2015 enige om i tilfælde af et ja til folkeafstemningen den 3. december 2015 at tilvælge 22 eksisterende retsakter på området for retlige og indre anliggender. Aftalpartierne blev samtidig enige om ikke at tilvælge offerdirektivet, idet et tilvalg vurderes at formalisere procedurer, som i dag fungerer i praksis i Danmark. Direktivet går endvidere på en række punkter videre, end gældende dansk lovgivning hidtil har gjort af retssikkerhedsmæssige grunde. Partierne er dog enige om at drøfte, om der er dele af offerdirektivet, som skal gennemføres i dansk lov.

2. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet endvidere indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”Europol har ikke aktiviteter rettet specifikt mod beskyttelse af ofre for kriminalitet.

Europols medlemslande samt visse tredjelande har imidlertid mulighed for at indberette oplysninger om ofre for kriminalitet til flere af Europols såkaldte focal point projekter, der systematisk indsamler og analyserer oplysninger til brug for bekæmpelse af nogle nærmere udpegede kriminalitetsområder, herunder bl.a. projekterne Focal Point Phoenix vedrørende menneskehandel og Focal Point Twins vedrørende børnepornografi.”

For en mere generel beskrivelse af Europols virksomhed henvises til Justitsministeriets tidligere besvarelse af 1. september 2014 af spørgsmål nr. 1336 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.

Der kan endvidere henvises til den samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 191 og 194 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg for så vidt angår ofre for menneskehandel og ofre for seksuelt misbrug.

JUSTITSMINISTERIET

Retsforbehold

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 8. oktober 2015
Kontor: Retsforbehold
Sagsbeh: Tina Chris Mogensen
Sagsnr.: 2015-0030-3825
Dok.: 1736277

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 192 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 18. september 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske af Trine Bramsen (S).

Søren Pind

/

Lene Steen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 192 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren i kort form redegøre for de senere års EU-initiativer på området vedr. bekæmpelse af pirateri, herunder eksempler på EUROPOL-aktiviteter på området?”

Svar:

1. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet udtalelser fra henholdsvis Udenrigsministeriet, Forsvarsministeriet, Rigsadvokaten og Rigspolitiet.

Udenrigsministeriet har oplyst følgende:

”EU gennemfører kapacitetsopbygning i forhold til imødegåelse af pirateri og væbnet røveri til søs. Det drejer sig blandt andet om den civile EUCAP NESTOR mission, som gennemfører indsatser inden for kapacitetsopbygning på Afrikas Horn af kystvagtsfunktioner samt retssektoren.

Desuden bidrager EU til maritim kapacitetsopbygning i Vestafrika ved støtte til Yaoundé-processen, som søger at styrke regionens evne til at håndtere maritim kriminalitet, herunder også pirateri og væbnet røveri til søs.

Endelig har EU udfærdiget en strategi for maritim sikkerhed, som skaber en fælles ramme for alle relevante myndigheder og dermed sikrer udvikling af sammenhængende politikker og indsatser over for maritime trusler som f.eks. pirateri.”

Forsvarsministeriet har oplyst følgende:

”EU bidrager både til søs og på landjorden til kampen mod pirateri.

Til søs sker det gennem EU’s anti-piraterioperation ATALANTA, som opererer ud for Afrikas Horn og i den vestlige del af Det Indiske Ocean. Operationen, der blev etableret i 2008, har til formål blandt andet at forhindre piratangreb og beskytte den civile skibsfart samt monitorere fiskeriet omkring Somalia. Grundet forsvarsforbeholdet deltager Danmark ikke i EU’s militære indsats mod pirateri.”

Rigsadvokaten har oplyst, at Rigsadvokaten har indhentet en udtalelse fra Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet, der har oplyst følgende:

”Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK) kan oplyse, at ud over Europol er en række initiativer iværksat via Eurojust, der blev oprettet i 2002 med det formål at fremme og forbedre koordineringen og samarbejdet mellem de nationale myndigheder på det retlige niveau i bekæmpelsen af alvorlig grænseoverskridende kriminalitet i EU.

Eurojust oprettede i 2012 et såkaldt Contact Point Maritime Piracy, der fungerer som facilitator for samarbejde mellem de enkelte medlemslande i sager om strafferetlig forfølgning af pirateri.

I regi af Eurojust er endvidere afholdt en række såkaldte Coordination Meetings med deltagelse af repræsentanter fra politi og anklagemyndighed i de enkelte medlemslande, der direkte er involveret i efterforskning og retsforfølgning af pirateri. Danmark har været repræsenteret ved SØIK. Formålet med møderne – ud over generel information om pirateribekæmpelse – var at informere om konkrete sager, der verserer i de enkelte lande med henblik på at identificere sammenfaldende efterforskninger og mulighederne for at udveksle bevismateriale. Disse møder er nu egentlige årlige møder mellem anklagere og efterforskere, der beskæftiger sig med piratbekæmpelse i de enkelte medlemslande. Deltagerne fungerer som uformelle nationale kontaktpersoner.

SØIK har på baggrund af ovennævnte møder indgået samarbejde med Belgien, Tyskland og Holland og har bidraget med oplysninger til konkrete efterforskninger i de pågældende lande.

Derudover har Eurojust generelt mulighed for at facilitere oprettelsen af fælles efterforskningshold bestående af efterforskere og anklagere fra to eller flere medlemsstater, såkaldte Joint Investigation Teams (JIT). Denne mulighed er også anvendt inden for piratbekæmpelse. SØIK har indtil nu ikke deltaget i en JIT.

Endelig udgiver Eurojust løbende ”Maritime Piracy Judicial Monitor”, som er en rapport indeholdende juridiske afhandlinger vedrørende pirateri, regler om bevisudveksling, seneste retsafgørelser og udvikling i konkrete sager samt statistiske oplysninger.”

Rigsadvokaten har endvidere indhentet en udtalelse fra det danske nationale medlem af Eurojust, der har oplyst følgende:

”... Min udtalelse vedrører [...] aktiviteter, som Eurojust har startet. Eurojust er kompetent, for så vidt angår koordinering

og bistand til strafferetligt samarbejde mellem EU-staternes kompetente retlige myndigheder, i sager om organiseret og anden alvorlig kriminalitet.

På den baggrund har Eurojust været involveret i sager om pirateri siden 2009. Hovedfokus har været pirateri ud for Somalia. På hollandsk initiativ har der været holdt adskillige koordineringsmøder hos Eurojust, hvor repræsentanter for politi og anklagemyndighed for et stort antal medlemsstater samt for stater uden for EU har deltaget. Møderne har haft til formål med udgangspunkt i konkrete sager at identificere og drøfte juridiske og praktiske problemer i forhold til efterforskning og retsforfølgning i piraterisager. I 2014 blev det besluttet at holde et årligt taktisk møde hos Eurojust om pirateri. Første møde blev afholdt i 2015.

Herudover har Eurojust ydet støtte til det første europæiske fælles efterforskningshold i en piraterisag, ligesom Eurojust, blandt andet med udgangspunkt i den informationsudveksling der er sket på de nævnte møder, har udgivet to rapporter med titlen ” Maritime Piracy Judicial Monitor” i henholdsvis september 2013 og april 2015. Rapporterne indeholder gennemgang af lovgivningen i en række stater, oplysninger om retspraksis og om seneste udviklingstendenser mv.

Eurojust samarbejder på dette område med en række stater uden for EU samt med internationale organisationer, navnlig Interpol og Europol.

Dansk politi og anklagemyndighed har deltaget i Eurojusts aktiviteter på pirateriområdet, dog ikke i det fælles efterforskningshold.”

Rigspolitiet har oplyst følgende:

”Rigspolitiet kan oplyse, at Europol med henblik på at understøtte medlemslandenes indsats imod pirateri i 2011 oprettede projektet Focal Point Maritime Piracy. Projektet indsamler og analyserer systematisk data til brug for generelle situationsrapporter om kriminalitetens omfang, modus mv. samt konkrete efterforskninger.

I 2012 blev der registreret 39 sammenfald mellem de oplysninger, som medlemslandene havde indberettet til projektet f.eks. oplysninger om gerningspersoner, anvendt udstyr eller modus. I 2013 og 2014 blev der tilsvarende registreret henholdsvis 30 og 1 sammenfald.

I 2014 understøttede Europol 5 operationer i medlemslandene som led i indsatsen mod pirateri.

Rigspolitiet kan afslutningsvis oplyse, at Rigspolitiet deltager i både det strategiske og det operative samarbejde i Europol vedrørende pirateri.”

For en mere generel beskrivelse af Europols virksomhed henvises i øvrigt til Justitsministeriets besvarelse af 1. september 2014 af spørgsmål nr. 1336 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.

JUSTITSMINISTERIET

Retsforbehold

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 8. oktober 2015
Kontor: Retsforbehold
Sagsbeh: Tina Chris Mogensen
Sagsnr.: 2015-0030-3824
Dok.: 1735985

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 191 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 18. september 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske af Trine Bramsen (S).

Søren Pind

/

Lene Steen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 191 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren i kort form redegøre for de senere års EU-initiativer på området vedr. menneskehandel, herunder eksempler på EUROPOL-aktiviteter på området?”

Svar:

1. Europa-Parlamentet og Rådet vedtog den 5. april 2011 direktiv 2011/36/EU om forebyggelse og bekæmpelse af menneskehandel og beskyttelse af ofre herfor.

Menneskehandelsdirektivet erstatter Rådets rammeafgørelse 2002/629/RIA af 19. juli 2002 om bekæmpelse af menneskehandel.

Direktivet har til formål at forbedre forebyggelsen og bekæmpelsen af menneskehandel og beskytte ofre for menneskehandel. Direktivet indeholder derfor minimumsregler for, hvilke handlinger vedrørende menneskehandel der skal være strafbare. Direktivet fastsætter endvidere regler om sanktioner for strafbare handlinger i relation til både fysiske og juridiske personer. Direktivet fastsætter desuden regler om straffemyndigheder, regler om efterforskning og retsforfølgning af sager om menneskehandel samt regler om bistand og støtte, herunder juridisk bistand, der skal ydes til ofre for menneskehandel. Endelig indeholder direktivet regler om medlemsstaternes forebyggende indsats.

Menneskehandelsdirektivet er vedtaget med hjemmel i Traktatens artikel 82, stk. 2, og artikel 83, stk. 1. Danmark deltager på grund af retsforbeholdet derfor ikke i direktivet.

Venstre, Det Konservative Folkeparti, Socialdemokraterne, Det Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti blev den 17. marts 2015 enige om i tilfælde af et ja ved folkeafstemningen den 3. december 2015 at tilvælge 22 eksisterende retsakter på området for retlige og indre anliggender, herunder menneskehandelsdirektivet.

2. Rådet (retlige og indre anliggender) vedtog den 8. november 2010 konklusioner om fastlæggelse og gennemførelse af en flerårig EU-politikcyklus for grov international og organiseret kriminalitet med henblik på at tackle de vigtigste kriminalitetstrusler, som påvirker EU, på en sammenhængende og metodisk måde gennem det bedst mulige samarbejde

mellem de relevante tjenester i medlemsstaterne, EU-institutionerne og EU-agenturerne samt relevante tredjelande og organisationer.

Den gældende politikcyklus, der løber i perioden fra 2014 til 2017, fokuserer på en række kriminalitetsprioriteter, som er fastsat på baggrund af EU's trusselsvurdering fra 2013 af grov og international kriminalitet (EU SOC-TA 2013) og vedtaget af Rådet (retlige og indre anliggender) den 6.-7. juni 2013. En af disse kriminalitetsprioriteter er organiseret menneskehandel.

3. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet endvidere indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”Bekæmpelse af menneskehandel har gennem en længere årrække været et prioriteret indsats- og monitoreringsområde for Europol, ligesom medlemslandene i stigende grad har anvendt Europol-samarbejdet til at indsamle og udveksle oplysninger om menneskehandel.

Med henblik på at understøtte medlemslandenes indsats mod menneskehandel har Europol bl.a. oprettet projektet Focal Point Phoenix. Projektet indsamler og analyserer systematisk data i forhold gerningspersoner og ofre, der kan sættes i forbindelse med menneskehandel til brug for generelle situationsrapporter om kriminalitetens omfang, modus mv. samt konkrete efterforskninger i medlemslandene.

I 2012 registrerede projektet 60 sammenfald mellem de oplysninger, som medlemslandene havde indberettet vedrørende menneskehandel, f.eks. oplysninger om gerningspersoner, anvendt udstyr eller modus. I 2013 og 2014 blev der tilsvarende registreret henholdsvis 147 og 136 sammenfald.

Samtidig understøttede projektet 48 operationer i medlemslandene i 2014, herunder bl.a. i Østrig, Rumænien og Frankrig, hvor Europol bistod med bl.a. ”on the spot” tilstedeværelse ved operationerne med direkte adgang til oplysningerne i Focal Point Phoenix.

Videre kan Rigspolitiet oplyse, at Europol i 2014 understøttede flere medlemslande i en fælles operation mod nigerianske menneskehandelsnetværk, der opererede i prostitutionsmiljøet. Operationen medførte, at et større antal mulige bagmænd og ofre for menneskehandel blev identificeret.

Herudover koordinerede Europol i september 2014 en større operation, der var rettet mod organiserede kriminelle netværk, der opererede i EU. Samtlige medlemslande samt USA, Schweiz, Australien, Norge, Serbien og Colombia deltog i ope-

rationen, der forløb i perioden 15. september til 23. september 2014.

I forbindelse med operationen blev der foretaget 1.027 anholdelser, ligesom et antal mindreårige ofre for menneskehandel blev identificeret. Der blev herudover beslaglagt 599 kilo kokain, 200 kilo heroin og 1,3 tons hash.

I forhold til medlemslandenes brug af Europols Informationssystem (EIS) i forbindelse med menneskehandel kan Rigspolitiet oplyse, at der ved udgangen af 2012 var indsamlet oplysninger om 9.275 personer og genstande relateret til menneskehandel i EIS, mens antallet ved udgangen af 2014 udgjorde 12.662.

I samme periode foretog medlemslandene samlet ca. 306.000 søgninger i EIS i 2012, ca. 321.000 søgninger i 2013 og ca. 368.000 søgninger i 2014. Det bemærkes, at hverken Rigspolitiet eller Europol registrerer, i hvilket omfang søgninger i EIS er målrettet specifikke kriminalitetstyper, hvorfor Rigspolitiet ikke har mulighed for at oplyse nærmere om antallet af søgninger i EIS relateret til menneskehandel.

Rigspolitiet kan afslutningsvis oplyse, at Rigspolitiet deltager i både det strategiske og det operative samarbejde i Europol vedrørende menneskehandel.”

For en mere generel beskrivelse af Europols virksomhed henvises til Justitsministeriets tidligere besvarelse af 1. september 2014 af spørgsmål nr. 1336 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.

JUSTITISMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 4. september 2015
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Lene Steen
Sagsnr.: 2015-0030-3714
Dok.: 1702122

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 102 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 14. august 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Pernille Skipper (EL).

Søren Pind

/

Pernille Breinholdt Mikkelsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 102 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ministeren bedes oplyse om status på forhandlinger og fremtid for deltagelse i Europol for hhv. Norge, Schweiz, Liechtenstein og Island. Spørgsmålet har tidligere været stillet i Retsudvalget, jf. folketingssamlingen 2014-15, 1. samling, REU alm. del - spørgsmål 892.”

Svar:

1. Europol har indgået operationelle aftaler med en række tredjelande, herunder Norge, Schweiz, Liechtenstein og Island, som bl.a. giver adgang til udveksling af personoplysninger. Operationelle aftaler kan dog ikke sidestilles med fuldgyldigt medlemskab af Europol, da de bl.a. ikke giver direkte adgang til Europolis informationsdatabase eller adgang til deltagelse i Europolis styrende organer.

Den eksisterende rådsafgørelse om Europol giver mulighed for, at Europol kan indgå aftaler med tredjelande. Det følger af rådsafgørelsen, at Rådet – efter høring af Europa-Parlamentet – opstiller en liste over de tredjelande og organisationer, som Europol skal indgå aftaler med. Det er herefter Europol, der indgår aftaler med de tredjelande og organisationer, der er opført på listen. En aftale kan dog kun indgås efter godkendelse af Rådet og efter forudgående høring af Europolis Styrelsesråd samt i visse tilfælde efter indhentelse af en udtalelse fra Europolis databeskyttelsesorgan, Den Fælles Kontrolinstans.

2. Som bekendt fremsatte Kommissionen i marts 2013 et forslag til en forordning om et nyt retsgrundlag for Europol. Forordningsforslaget er i øjeblikket under forhandling i Rådet og Europa-Parlamentet. Som følge af retsforbeholdet står Danmark til at måtte forlade Europol-samarbejdet med den nye forordning.

Det følger af forordningsforslaget, at fremtidigt samarbejde mellem Europol og tredjelande, som giver adgang til udveksling af personoplysninger, kræver enten en kommissionsafgørelse om tilstrækkeligt databeskyttelsesniveau hos tredjelandet eller en aftale mellem EU og tredjelandet, som er indgået i medfør af Traktatens artikel 218 om indgåelse af internationale aftaler, og som giver tilstrækkelige garantier med hensyn til beskyttelse af fysiske personers grundlæggende rettigheder og friheder. Traktatens artikel 218 forudsætter, at Kommissionen stiller forslag om indledning af forhandlinger, og at Rådet giver Kommissionen mandat til at føre forhandlin-

gerne. Rådet vedtager en afgørelse om indgåelse af aftalen efter godkendelse af Europa-Parlamentet.

Det følger således af forordningsforslaget, at Europol ikke fremadrettet selvstændigt vil kunne indgå sådanne operationelle aftaler med tredjelande. Der er dog med forordningsforslaget lagt op til, at de eksisterende aftaler kan fortsætte uændret.

JUSTITSMINISTERIET

Projektgruppen vedr. retsforbeholdet

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 8. oktober 2015
Kontor: Projektgruppen vedr. retsforbeholdet
Sagsbeh: Lene Steen
Sagsnr.: 2015-0030-3867
Dok.: 1744817

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 233 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 29. september 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra af Peter Kofoed Poulsen (DF).

Søren Pind

/

Lene Steen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 233 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren oversende det interne notat fra Justitsministeriet, hvoraf det fremgår, at norsk politi i 2014 kun foretog 2.000 søgninger i EIS mod dansk politis 72.000 søgninger, jf. artiklen "Minister og betjente: EU-nej vil koste politiet vigtigt våben" fra Berlingske den 23. september 2015?”

Svar:

Det fremgår bl.a. af artiklen af 22. september 2015 i Berlingske Tidende, at et internt notat fra Justitsministeriet ”indeholder et brev fra Politidirektoratet i Norge til Rigspolitiet, hvor norsk politi oplyser, at det maksimalt foretog 2.000 søgninger i EIS i 2014 – altså langt mindre end Danmarks 72.000, og det norske Politidirektorat begrundet netop denne store forskel med, at man her ikke har direkte adgang til systemet.”

Efter offentlighedslovens § 23, stk. 1, omfatter retten til aktindsigt ikke interne dokumenter. Bestemmelsen har til formål at sikre en beskyttelse af forvaltningsmyndighedernes interne beslutningsproces. Det samme hensyn fører til, at Justitsministeriet ikke ønsker at oversende det interne notat, der omtales i spørgsmålet.

Justitsministeriet oversender derimod brevet af 4. september 2015 fra Politidirektoratet i Norge, som ligger til grund for det omtalte notat.

POLITIET

POLITIDIREKTORATET

Rigspolitiet Danmark
Attn: Svend Larsen

Deres referanse

Vår referanse
201503280

Data
04.09.15

Henvendelse Dansk Politi vedrørende bruk av Europols systemer.

Vi viser til Rikspolitiet i Danmarks ønske om en oversikt over norsk politis bruk av Europols systemer. Som kjent har Norge en tredjepartsavtale med Europol, og vi har pr i dag en desk bemannet med norsk politi- og tollpersonell til stede i Haag. Vi har ingen ansatt eller tilstedeværelse i selve Europols organisasjon.

Europol Information System (EIS)

Systemet har primært et operativt formål, hvor opplysninger kan benyttes i sanntid. Dette systemet benyttes lite av norsk politi, da vi ikke har adgang til søk i selve systemet. Vi har heller ikke mulighet til å laste opp egne data.

Vår vurdering er at systemet er egnet for operasjonell benyttelse, ved at politiet kan søke direkte hvorvidt personer er rapportert inn av andre land. Vår mulighet til denne type søk i EIS skjer gjennom "Europols Operational Centre" – og forespørselen sendes inn via Siena. Dette betyr at resultatene av våre søkninger, ved normal saksgang, tar for lang tid, og dermed mister sin operative betydning. Normalt tar det to dager for oss å motta svar. Følgelig har dette liten betydning for kontrollvirksomheten i Norge, og benyttes ikke i ordinære saker. I akutte tilfeller kan vi ringe "Europols Operational Centre", og i disse tilfellene motta svar ned mot 15 minutter.

Siden alle våre søk går via Europol, så forefinnes det ingen statistikk over våre søkninger. Det vi kan si, er at alle våre forespørsler til Europol via Siena blir søkt opp mot Europols databaser, - også i EIS. Vi kan anslå – basert på Siena statistikken nedenfor – at vi maksimalt søkte i EIS 2000 ganger i 2014. Det vil si i de meldingene vi sender til Europol

Når det gjelder hva norsk politi og toll legger inn i EIS, så har vår Europol desk fremskaffet statistikk om hvor mange objekter/entiteter vi eier i EIS. Det vil si hvor mange vi har lagt inn i systemet. Pr 02.09.15 eier vi totalt 1.212 objekter i EIS.

Politidirektoratet

Post: Postboks 8051 Dep., 0031 Oslo
Besøk: Hammersborggata 12
Tlf: 23 36 41 00 Faks: 23 36 42 96
E-post: politidirektoratet@politiet.no

Org. nr.: 982 531 950 mva
Bankgiro: 7694.05.02388

SIENA

Siena er som kjent Europols sikre system for utveksling av saksinformasjon med medlemsstater og tredjepartsland. De fleste tredjeland med operativ avtale har direkte tilgang til Siena, herunder også Norge. Hvert enkelt land har kun tilgang til informasjon som er adressert til/fra eget land. Siden systemet ble innført rundt 2010 har de fleste land hatt en vesentlig økning i antall meldinger som utveksles. For Norges del var det totale antallet meldinger 4.627 i 2010. I 2014 var antallet utvekslede meldinger 9.107, altså en økning på 97%. Tallene er hentet fra Europols årlige Siena-statistikk.

Av vår interne statistikk (NO desk Europol) kan vi se at ca 25% av meldingene for Norges del er utgående forespørsler (altså hvor vi ber andre land eller Europol om info) og de resterende ca 75% er meldinger som er adressert til oss enten direkte eller i kopi.

Med vennlig hilsen

John Ståle Stålnes

Seksjonssjef Internasjonal Politisamarbeid
Politidirektoratet

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Europaudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 4. juni 2014
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Lene Steen
Sagsnr.: 2014-0032-1315
Dok.: 1184345

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 4 KOM (2013) 0173, som Folketingets Europaudvalg har stillet til justitsministeren den 26. maj 2014. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Pia Adelsteen (DF).

Karen Hækkerup

/

Louise Falkenberg

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 4 KOM (2013) 0173 fra Folketingets Europaudvalg:

”I forbindelse med svar på spørgsmål 2 ad KOM (2013) 0173 skriver ministeren, at "en evt. parallelaftale om Europol-forordningen vil først kunne indgås, når forhandlingerne om forordningen er afsluttet." Ministeren bedes oplyse, hvor i traktaten dette er hjemlet?”

Svar:

Med den foreslåede forordning om Europol erstattes det nuværende Europol med et nyt EU-agentur. Det vil i praksis ikke være muligt at indgå en aftale om deltagelse i dette agentur, før retsgrundlaget for agenturet er på plads. En eventuel parallelaftale om Europol vil derfor først kunne indgås, når forhandlingerne af forordningsforslaget om Europol er afsluttet.

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 21. april 2015
Kontor: Straffulbyrdelseskontoret
Sagsbeh: Katrine Born Thodsen
Sagsnr.: 2015-0030-3276
Dok.: 1559322

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 620 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 1. april 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Mette Frederiksen

/

Rikke Freil Laulund

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 620 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren i forlængelse af REU alm. del – svar på spørgsmål 538 oplyse, hvor mange personer der efterlyses via Europol, via Interpol eller i andre lande, fordi de er udeblevet fra afsoning, og vil ministeren, hvis disse efterlysninger ikke finder sted, redegøre for, hvorfor dette ikke er tilfældet?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”Rigspolitiet kan til brug for besvarelsen af spørgsmålet indledningsvis bemærke, at internationale efterlysninger med henblik på afsoning (straffuldbyrdelse) ikke sker via Europol.

Internationale efterlysninger af personer, der er udeblevet fra afsoning, kan foretages enten via Schengen Informationssystemet (SIS II) eller via Interpol. Herudover kan der foretages efterlysning i de nordiske landes egne efterlysningssystemer på baggrund af en nordisk arrestordre.

Politiets indsats i forhold til personer, der er udeblevet fra afsoning, afhænger af forholdene i den enkelte sag. Politiet foretager således altid en konkret vurdering af, hvilke efterforskningsmæssige skridt der er nødvendige og relevante at iværksætte. Disse skridt afhænger bl.a. af, hvilke oplysninger der konkret er til rådighed for politiet i den enkelte sag samt den konkrete forskyldte straf. Hvis der er indikationer på, at den pågældende er udrejst af Danmark, vil det således blive overvejet, om der skal foretages en international efterlysning af pågældende.

Rigspolitiet fører ikke statistik over, hvor mange internationale efterlysninger der foretages, og efterlysningerne slettes, når den pågældende antræffes og eventuelt udleveres til Danmark. Det er derfor heller ikke muligt at gennemføre en manuel gennemgang af politiets systemer til brug for besvarelsen af spørgsmålet.

Rigspolitiet kan dog oplyse, at der aktuelt verserer 106 danske efterlysninger af personer i SIS II og 82 i Interpol. Tallene dækker over både efterlysninger med henblik på afsoning og med henblik på strafforfølgning, idet et systemtræk over antallet af efterlysninger ikke kan sondre herimellem. Det bemærkes endvidere, at der i et vist omfang er personsammenfald, idet en efterlysning ofte foretages i flere systemer.”

Justitsministeriet kan supplerende oplyse, at internationale efterlysninger ofte sker på baggrund af europæiske arrestordrer, der udstedes af Justitsministeriet efter anmodning fra politiet.

Justitsministeriets seneste opgørelse over antallet af europæiske arrestordrer, der er fra 2013, viser, at Justitsministeriet i 2013 udstedte 157 europæiske arrestordrer, hvoraf 2 arrestordrer blev udstedt med henblik på fuldbyrdelse af straf.

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Europaudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 14. maj 2014
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Louise Falkenberg
Sagsnr.: 2014-0032-1172
Dok.: 1091443

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 2 (KOM (2013) 0173), som Folketingets Europaudvalg har stillet til justitsministeren den 3. marts 2014. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karsten Lauritzen (V).

Karen Hækkerup

/

Anne Berg Mansfeld-Giese

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 2 (KOM (2013) 0173) fra Folketingets Europaudvalg:

”Kan ministeren bekræfte, at Danmark i en periode efter vedtagelse af forordningen vil ryge ud af Europolsamarbejdet, selvom den danske regering ønsker at forhandle en parallelaftale om deltagelse i Europol; og kan ministeren give eksempler på konsekvenser, det i givet fald vil få?”

Svar:

Hvis Danmark skal fortsætte som medlem af Europol efter den nye forordning, vil det kræve, at retsforbeholdet ændres til en tilvalgsordning efter en folkeafstemning, eller at Danmark søger om og opnår en parallelaftale.

Regeringen ønsker, at retsforbeholdet omdannes til en tilvalgsordning, så det bl.a. bliver muligt at deltage i politisamarbejdet i Europol. En folkeafstemning skal tages på det rigtige tidspunkt og kræver ro om det europæiske samarbejde.

En eventuel parallelaftale om Europol-forordningen vil først kunne indgås, når forhandlingerne om forordningen er afsluttet. Erfaringerne har vist, at forhandlingerne er ganske omfattende og ofte langsommelige og kan vare flere år.

Uanset om man måtte vælge at arbejde for en ændring af retsforbeholdet eller opnåelse af en parallelaftale, vil Danmark formentlig komme til at stå uden for Europol-samarbejdet i en periode.

For en nærmere redegørelse for de konsekvenser, som dette i givet fald vil have for Danmark, henvises til Justitsministeriets besvarelse af 13. februar 2014 af spørgsmål nr. 280 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 18. december 2014
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Lene Steen
Sagsnr.: 2014-0030-2763
Dok.: 1385757

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 167 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 18. november 2014. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra ikke-medlem af udvalget (MFU) Nikolaj Villumsen (EL).

Mette Frederiksen

/

Pernille Breinholdt Mikkelsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 167 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren oplyse, om Danmark har anmodet om en parallelaftale, hvad angår EUROPOL?”

Svar:

Danmark har ikke anmodet om en parallelaftale med henblik på at blive tilknyttet den nye forordning om Europol. Justitsministeriet har dog tidligere været i dialog med Kommissionen om de tekniske aspekter af en eventuel parallelaftale om Europol. Der henvises i den forbindelse til Justitsministeriets besvarelse af 9. december 2014 af spørgsmål nr. 25 (Alm. del) fra Folketingets Europaudvalg.

Regeringen, Venstre, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti indgik den 10. december 2014 den politiske aftale ”Danmark i Europol”. Det følger af aftalen, at aftalepartierne ønsker at omdanne retsforbeholdet til en tilvalgsordning. Tilvalgsordningen betyder, at Danmark selv kan vælge, hvilke retsakter på området for retlige og indre anliggender Danmark ønsker at deltage i. Aftalepartierne ønsker med omdannelsen af forbeholdet at sikre, at Danmark også fremover kan deltage fuldt ud i Europol.

I øvrigt bemærkes, at forhandlinger om parallelaftaler forudsætter, at Kommissionen stiller forslag om en aftale, og at Rådet giver Kommissionen mandat til at føre forhandlinger. Kommissionen er ikke forpligtet til at stille et forslag, og Rådet er ikke forpligtet til at give et mandat. Som noget nyt skal Europa-Parlamentet efter Lissabon-Traktaten også give sin tilslutning til en parallelaftale.

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 20. juni 2014
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Lene Steen
Sagsnr.: 2014-0030-2275
Dok.: 1196501

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1173 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 11. juni 2014. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Ulla Tørnæs (V).

Karen Hækkerup

/

Louise Falkenberg

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1173 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”På baggrund af justitsministerens udtalelser til TV2 News den 6. Juni 2014 bedes ministeren redegøre for, hvad ministeren mener, når ministeren siger, at ministeren "lobbyer" for at finde en mulighed for, at Danmark fortsat kan være en del af Europol, når samarbejdet flyttes fra mellemstatsligt til overstatsligt samarbejde. Herunder bedes ministeren redegøre for, hvilke muligheder, udover en parallelaftale og en ændring af retsforbeholdet til en "opt-in"-model, ministeren ser for, at Danmark fortsat kan være en del af Europol-samarbejdet.”

Svar:

Hvis Danmark skal fortsætte som medlem af Europol efter den nye forordning, vil det kræve, at retsforbeholdet ændres til en tilvalgsordning efter en folkeafstemning, eller at Danmark søger om og opnår en parallelaftale.

Regeringen ønsker, at retsforbeholdet omdannes til en tilvalgsordning, så det bl.a. bliver muligt at deltage i politisamarbejdet i Europol. En folkeafstemning skal tages på det rigtige tidspunkt og kræver ro om det europæiske samarbejde.

En eventuel parallelaftale om Europol-forordningen vil først kunne indgås, når forhandlingerne om forordningen er afsluttet.

Der er ikke andre muligheder for fortsat dansk deltagelse i Europol, idet Danmark ikke kan få en samarbejdsaftale med Europol ligesom f.eks. Norge, da det følger af Lissabon-traktaten, at Europol ikke som tidligere selvstændigt kan indgå samarbejdsaftaler.

Jeg har gentagne gange i EU-sammenhæng tilkendegivet Danmarks opbakning til det vigtige samarbejde i Europol og Danmarks interesse i fortsat at deltage i samarbejdet. Mine embedsmænd er endvidere i dialog med Kommissionen med henblik på at undersøge de tekniske aspekter af en eventuel parallelaftale.

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Lovsekretariatet
Christiansborg
1240 København K

Dato: 23. januar 2015
Kontor: Statsrets- og Menneske-
retskontoret
Sagsbeh.: Lasse Boje
Sagsnr.: 2014-0033-0617
Dok.: 1435006

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. S 516, som medlem af Folke-
tinget Mette Bock (LA) har stillet til justitsministeren den 19. december
2014.

Mette Frederiksen

/

Louise Vadheim Guldborg

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. S 516 fra medlem af Folketinget Mette Bock (LA):

”Vil ministeren redegøre for, hvorvidt ministeren har taget eller påtænker at tage initiativ til at undersøge, om Danmark kan fortsætte med at være medlem af Europol efter den gældende rammeafgørelse, selv om den ophæves og erstattes af en forordning, som det fremgår af notatet ”Ophævelse af EU-retsakter i forbindelse med vedtagelsen af nye EU-retsakter” fra Udenrigsministeriet og Justitsministeriet?”

Svar:

I Udenrigsministeriets og Justitsministeriets notits af 3. december 2010, som der henvises til i spørgsmålet, behandles spørgsmålet om Danmarks stilling i tilfælde, hvor en retsakt på området for politimæssigt og strafferetligt samarbejde, der er vedtaget inden Lissabon-Traktatens ikrafttræden, ændres, ophæves eller helt erstattes af en ny retsakt. Notitsen blev udarbejdet på baggrund af en udtalelse fra Rådets Juridiske Tjeneste i forbindelse med forhandlingerne om et direktivforslag om menneskehandel (efterfølgende vedtaget som direktiv nr. 2011/36/EU).

Som anført i notitsen var det på tidspunktet for notitsens udarbejdelse ikke muligt at sige noget endeligt om, hvad Rådets Juridiske Tjeneste ville komme frem til, at der gælder i forhold til Danmark, i det tilfælde hvor det eksisterende retsgrundlag for et EU-organ inden for det politimæssige og strafferetlige område, der er vedtaget inden Lissabon-Traktatens ikrafttræden, helt erstattes af et nyt retsgrundlag.

Som også anført i notitsen er spørgsmålet om Danmarks stilling i tilfælde, hvor en retsakt på området for politimæssigt og strafferetligt samarbejde, der er vedtaget inden Lissabon-Traktatens ikrafttræden, ændres, ophæves eller helt erstattes af en ny retsakt, et ganske kompliceret juridisk-teknisk spørgsmål.

Der pågik allerede på tidspunktet for notitsens udarbejdelse drøftelser mellem Danmark, de andre medlemsstater og andre centrale aktører, herunder Rådets Juridiske Tjeneste, om spørgsmålet, og Udenrigsministeriet og Justitsministeriet er fortsat i dialog med bl.a. Rådets Juridiske Tjeneste herom.

Rådets Juridiske Tjeneste har i den forbindelse bl.a. givet udtryk for, at det ville være en uholdbar situation, hvis det eksisterende retsgrundlag for Europol (Rådets afgørelse af 6. april 2009 om oprettelse af Den Europæiske

Politienhed (Europol)) fortsat skulle gælde for Danmark som den eneste medlemsstat, når der vedtages et nyt retsgrundlag. Dette er i øvrigt i overensstemmelse med den opfattelse, som man hidtil har gjort gældende fra dansk side.

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Europaudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 9. december 2014
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Lene Steen
Sagsnr.: 2014-0032-1722
Dok.: 1379352

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 25 (Alm. del), som Folketingets Europaudvalg har stillet til justitsministeren den 13. november 2014. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Pia Adelsteen (DF).

Mette Frederiksen

/

Freja Sine Thorsboe

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 25 (Alm. del) fra Folketingets Europaudvalg:

”På baggrund af justitsministerens udmelding på Europaudvalgets møde den 28. juni 2014 (forelæggelse af rådsmøde nr. 3319, retlige og indre anliggender, den 5.-6. juni 2014), hvor justitsministeren ift. Europol oplyste, at man på embedsmandsniveau arbejdede på at få afklaret de tekniske aspekter af en eventuel parallelaftale, bedes ministeren uddybende redegøre for, om Justitsministeriet ikke kender de tekniske aspekter ved en parallelaftale ift. Europol, og om de tekniske aspekter ved parallelaftaler ændrer sig fra sag til sag.”

Svar:

Processen for indgåelse af en parallelaftale er ændret med Lissabon-Traktaten, idet en international aftale som noget nyt nu også kræver Europa-Parlamentets godkendelse. Siden Lissabon-traktaten trådte i kraft, har Danmark ikke indgået en parallelaftale. Der er således ingen fortilfælde for, hvordan Lissabon-Traktatens regler om indgåelse af internationale aftaler konkret vil finde anvendelse i forhold til en parallelaftale.

Derudover vedrører ingen af de eksisterende parallelaftaler deltagelse i et EU-agentur.

På denne baggrund har Justitsministeriet været i dialog med Kommissionen om de tekniske aspekter af en eventuel parallelaftale om Europol. Der henvises i den forbindelse til Justitsministeriets besvarelse af 24. november 2014 af spørgsmål nr. 2 (Alm. del) fra Folketingets Europaudvalg.

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Europaudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 28. november 2014
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Lene Steen
Sagsnr.: 2014-0032-1674
Dok.: 1360942

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 12 (Alm. del), som Folketingets Europaudvalg har stillet til justitsministeren den 30. oktober 2014. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Pia Adelsteen (DF).

Mette Frederiksen

/

Freja Sine Thorsboe

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 12 (Alm. del) fra Folketingets Europaudvalg:

”Kan ministeren oplyse, hvor lang tid det tog for de lande, bl.a. Norge og Island, som har en samarbejdsaftale med Europol, at få en sådan aftale?”

Svar:

1. Europol har indgået operationelle aftaler med en række tredjelande, herunder Norge og Island, som bl.a. giver adgang til udveksling af personoplysninger. Aftalen mellem Europol og Island trådte i kraft den 6. september 2001 og aftalen mellem Europol og Norge den 24. december 2001.

Aftalerne er indgået efter den tidligere Europol-konvention fra 1995. Ifølge konventionen kunne Europol oprette og opretholde forbindelser med tredjelande og andre eksterne organisationer, og Europols direktør blev ved rådsafgørelse af 27. marts 2000 bemyndiget til at indlede forhandlinger med en række specifikke tredjelande. På denne baggrund indgik Europol i 2001 de operationelle aftaler med Norge og Island.

2. Også den eksisterende rådsafgørelse om Europol giver mulighed for, at Europol kan indgå aftaler med tredjelande. Det følger af rådsafgørelsen, at Rådet – efter høring af Europa-Parlamentet – opstiller en liste over de tredjelande og organisationer, som Europol skal indgå aftaler med. Det er herefter Europol, der indgår aftaler med de tredjelande og organisationer, der er opført på listen. En aftale kan dog kun indgås efter godkendelse af Rådet og efter forudgående høring af Europols Styrelsesråd samt i visse tilfælde efter indhentelse af en udtalelse fra Europols databeskyttelsesorgan, Den Fælles Kontrolinstans.

3. Som bekendt fremsatte Kommissionen i marts 2013 et forslag til en forordning om et nyt retsgrundlag for Europol. Forordningsforslaget er i øjeblikket under forhandling i Rådet og Europa-Parlamentet. Som følge af retsforbeholdet står Danmark til at måtte forlade Europol-samarbejdet med den nye forordning.

Det følger af forordningsforslaget, at fremtidigt samarbejde mellem Europol og tredjelande, som giver adgang til udveksling af personoplysninger, kræver enten en kommissionsafgørelse om tilstrækkeligt databeskyttelsesniveau hos tredjelandet eller en aftale mellem EU og tredjelandet, som er indgået i medfør af Traktatens artikel 218 om indgåelse

af internationale aftaler, og som giver tilstrækkelige garantier med hensyn til beskyttelse af fysiske personers grundlæggende rettigheder og friheder. Det følger således af forordningsforslaget, at Europol ikke fremadrettet selvstændigt vil kunne indgå sådanne operationelle aftaler med tredjelande. Der er dog med forordningsforslaget lagt op til, at de eksisterende aftaler kan fortsætte uændret.

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Europaudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 24. november 2014
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Lene Steen
Sagsnr.: 2014-0032-1563
Dok.: 1339267

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 2 (Alm. del), som Folketingets Europaudvalg har stillet til justitsministeren den 10. oktober 2014. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Pia Adelsteen (DF).

Mette Frederiksen

/

Freja Sine Thorsboe

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 2 (Alm. del) fra Folketingets Europaudvalg:

”I lyset af statsministerens udmelding om en afstemning om retsforbeholdet under Folketingets åbning bedes ministeren redegøre for, om de tekniske drøftelser med Kommissionen om indgåelse af en parallelaftale om Europol vil fortsætte (jf. ministerens udtalelser herom på mødet i Europaudvalget den 3. oktober 2014).”

Svar:

Som det fremgik af statsministerens åbningstale i Folketinget den 7. oktober 2014, mener regeringen, at det er afgørende, at Danmark fortsat kan deltage fuldt ud i Europols arbejde. Den bedste måde at sikre det på er efter regeringens opfattelse ved omdannelse af retsforbeholdet til en såkaldt tilvalgsordning. Det betyder, at Danmark selv kan vælge, hvilke dele af EU-samarbejdet på retsområdet Danmark skal være med i. Regeringen har derfor besluttet at sætte gang i et analysearbejde, som skal skabe grundlaget for en ændring af retsforbeholdet. Analysen vil også omfatte en generel beskrivelse af reglerne vedrørende parallelaftaler.

Regeringen mener på den baggrund ikke, at der er behov for at fortsætte dialogen med Kommissionen om de tekniske aspekter af en eventuel parallelaftale.

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 18. december 2014
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Lene Steen
Sagsnr.: 2014-0030-2764
Dok.: 1385792

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 168 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 18. november 2014. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra ikke-medlem af udvalget (MFU) Nikolaj Villumsen (EL).

Mette Frederiksen

/

Pernille Breinholdt Mikkelsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 168 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for, hvordan samarbejdet med EU-ROPOL fungerer i Norge og Schweiz?”

Svar:

Europol har indgået såkaldte operationelle aftaler med en række tredjelande, herunder Norge og Schweiz. Aftalerne har til formål at styrke samarbejdet mellem Europol og de to lande og giver bl.a. adgang til udveksling af operationelle oplysninger, herunder personoplysninger, ligesom der er mulighed for deltagelse i træningsaktiviteter og for rådgivning og støtte i konkrete sager. Norge og Schweiz har desuden forbindelsesofficerer udstationeret ved Europol, der har til opgave at lette informationsudvekslingen mellem Europol og de to lande.

Operationelle aftaler kan imidlertid ikke sidestilles med fuldgyldigt medlemskab af Europol. Aftalerne giver således bl.a. ikke direkte adgang til Europols informationsdatabase, ligesom de heller ikke giver adgang til deltagelse i Europols styrende organer og dermed i fastlæggelsen af Europols prioriteter.

For så vidt angår proceduren for indgåelse af aftaler mellem Europol og tredjelande henvises til Justitsministeriets besvarelse af 28. november 2014 af spørgsmål nr. 12 (Alm. del) fra Folketingets Europaudvalg.

JUSTITS MINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 18. december 2014
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Lene Steen
Sagsnr.: 2014-0030-2761
Dok.: 1385702

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 165 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 18. november 2014. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra ikke-medlem af udvalget (MFU) Nikolaj Villumsen (EL).

Mette Frederiksen

/

Pernille Breinholdt Mikkelsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 165 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren oversende et notat over processen for vedtagelse af forordning KOM 2013 173, med en oversigt over hvilke specifikke ændringer der har konsekvens for Danmarks deltagelse i EUROPOL samarbejdet, og hvornår disse træder i kraft?”

Svar:

Kommissionen fremsatte i marts 2013 et forslag til en forordning om et nyt retsgrundlag for Europol. Med den foreslåede forordning erstattes det nuværende Europol med et nyt EU-agentur, og med forordningen vil Europol overgå fra at være et mellemstatsligt samarbejde til at blive et overstatsligt samarbejde. Som følge af retsforbeholdet står Danmark i den forbindelse til at måtte udtræde af Europol.

Der blev opnået en generel indstilling til forslaget på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 5.-6. juni 2014, og forhandlingerne af forslaget er derfor nu foreløbigt afsluttet i rådsregi.

Herefter udestår trilogforhandlingerne med Europa-Parlamentet og den endelige vedtagelse af forslaget i både Parlamentet og Rådet. Trilogforhandlingerne mellem Rådet og Parlamentet blev påbegyndt i oktober 2014, men det er svært at sige noget mere præcist om, hvornår forhandlingerne vil blive afsluttet. Det kan dog ikke udelukkes, at forslaget kan vedtages i starten af 2015, men det nye Europol vil formentlig først være oppe at køre i løbet af 1-2 år.

For en gennemgang af forslagets enkelte elementer henvises til samlenotatet fremsendt til Folketingets Europaudvalg den 20. maj 2014 vedrørende de sager inden for Justitsministeriets ansvarsområder, der forventes behandlet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i Det Blandede Udvalg den 5.-6. juni 2014.

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 1. september 2014
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Lene Steen
Sagsnr.: 2014-0030-2391
Dok.: 1253789

Hermed sendes endelig besvarelse af spørgsmål nr. 1336 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 17. juli 2014. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karsten Lauritzen (V).

Karen Hækkerup

/

Louise Falkenberg

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1336 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ministeren bedes oplyse, i hvilket omfang EUROPOL er involveret i bekæmpelse af menneskesmugling ind i Europa og efterforskning af smuglerringe, samt hvor succesfuld EUROPOL har været på dette område?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”Europol har til opgave at styrke samarbejdet mellem EU's medlemslande om bekæmpelse af alvorlig og organiseret international kriminalitet, herunder ved at støtte medlemslandenes aktiviteter inden for bestemte kriminalitetsområder som eksempelvis organiseret menneskesmugling.

Europol yder i den forbindelse navnlig støtte til medlemslandene ved bl.a. at fremme udveksling af oplysninger og efterretninger mellem medlemslandenes retshåndhavende myndigheder gennem sine informations- og analysesystemer.

Derudover foretager Europol operationelle analyser til støtte for medlemslandenes aktiviteter og udarbejder strategiske rapporter (f.eks. trusselsvurderinger) og kriminalitetsanalyser på grundlag af oplysninger og efterretninger fra medlemslandene, Europol eller andre kilder.

Endelig tilbyder Europol ekspertise og teknisk bistand til efterforskninger og operationer i EU under de berørte medlemslandes opsyn og retlige ansvar.

Organiseret menneskesmugling har gennem en længere årrække været et prioriteret indsats- og monitoreringsområde for Europol, ligesom medlemslandene i stigende grad anvender Europol-samarbejdet til at samle og udveksle oplysninger om bl.a. organiseret menneskesmugling.

Det kan i den forbindelse oplyses, at der i regi af Europol i perioden fra 2010-2013 blev afholdt i alt 42 fælles operationer (med deltagelse af to eller flere medlemsstater) i indsatsen mod illegal immigration, herunder menneskesmugling. Antallet af afholdte operationer var 6 i 2010, mens dette tal i 2013 var steget til 15. Som et resultat af de fælles operationer fra 2010-2013 er i alt 805 facilitatorer blevet anholdt i forhold til illegal immigration, herunder menneskesmugling. Det bemærkes, at Europol i forbindelse med de pågældende operationer – udover understøttelse i form af informationsudveksling og analysear-

bejde – tillige bidrager i form af koordinering af operationelle møder og support på stedet.

Der var i 2012 indsamlet oplysninger om 7.715 personer og genstande relateret til organiseret menneskesmugling i Euro-pols Informationssystem (EIS). I 2013 udgjorde antallet 25.298.

Samtidigt ses der en stigning i antallet af søgninger i EIS i samme periode. I 2010 udgjorde det samlede antal søgninger i EIS således 147.345, mens det samlede antal søgninger i 2013 udgjorde 321.429. Det bemærkes, at hverken Rigspolitiet eller Europol registrerer, i hvilket omfang søgninger i EIS er målrettet specifikke kriminalitetstyper, hvorfor Rigspolitiet ikke har mulighed for at oplyse nærmere om antallet af søgninger i EIS vedrørende organiseret menneskesmugling.

Det kan afslutningsvis oplyses, at Rigspolitiet deltager i både det strategiske og operationelle samarbejde i Europol vedrørende organiseret menneskesmugling.”

Justitsministeriet kan henholde sig til Rigspolitiets udtalelse. Der henvises endvidere til den samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 1337 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 1. september 2014
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Lene Steen
Sagsnr.: 2014-0030-2391
Dok.: 1253791

Hermed sendes endelig besvarelse af spørgsmål nr. 1337 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 17. juli 2014. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karsten Lauritzen (V).

Karen Hækkerup

/

Louise Falkenberg

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1337 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ministeren bedes oplyse, om EUROPOL i fremtiden forventes at spille en større rolle i bekæmpelse af menneskesmugling i Europa og på hvilken måde?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”Menneskesmugling er et kompliceret, omfattende og grænseoverskridende kriminalitetsområde, hvor ofrene ofte er nødstedte mennesker, der flygter fra krig, konflikter og andre dårlige levevilkår i deres hjemland, og derfor er tilbageholdende med at bidrage til efterforskning af sagerne.

Indsatsen mod menneskesmugling rettes derfor bl.a. også mod bagmændene, der opererer på tværs af landegrænser og i og fra flere forskellige lande.

Menneskesmugling er som regel også forbundet med anden organiseret kriminalitet af grænseoverskridende karakter som f.eks. menneskehandel, hvidvask, korruption, dokumentfalsk og misbrug af dokumenter.

Det er på den baggrund Rigspolitiets vurdering, at det internationale politisamarbejde, herunder i regi af Europol, i stigende grad vil spille en helt central rolle i forbindelse med medlemslandenes efterforskning og retsforfølgning af bagmændene til menneskesmugling.”

Justitsministeriet kan henholde sig til Rigspolitiets udtalelse. Der henvises endvidere til den samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 1336 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 13. februar 2014
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Trine Dahl
Sagsnr.: 2013-0030-1829
Dok.: 997163

Hermed sendes endelig besvarelse af spørgsmål nr. 280 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 6. december 2013. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Ellen Trane Nørby (V).

Karen Hækkerup

/

Trine Dahl

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 280 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ministeren bedes i detaljer redegøre for de konsekvenser, der vil være på det politimæssige, efterforskningsmæssige, kriminalitetsbekæmpelsesmæssige og retlige område som følge af det danske forbehold, når Europol-samarbejdet overgår til overstatsligt samarbejde.”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”Det er Rigspolitiets vurdering, at Danmarks deltagelse i Europol-samarbejdet er af helt afgørende betydning for dansk politis mulighed for at varetage sine opgaver inden for bekæmpelse af organiseret og grænseoverskridende kriminalitet.

Den organiserede kriminalitet er blevet stadig mere kompliceret at bekæmpe, ligesom kriminaliteten bevæger sig stadig mere ubesværet på tværs af landegrænser. De generelle tendenser i kriminalitetsudviklingen i Europa afspejler sig i Danmark, ligesom kriminalitetsstrømninger fra resten af Europa også sætter sig spor i Danmark. Det er derfor helt afgørende, at dansk politi kan samarbejde hurtigt og effektivt på et kvalificeret grundlag med især de europæiske landes politimyndigheder om oplysninger vedrørende kriminelle og kriminalitet, der kan have betydning for Danmark.

Dansk politis internationale politimæssige samarbejde er primært forankret inden for rammerne af EU-samarbejdet, og Europol udgør den centrale ramme for det operative politisamarbejde, der foregår mellem dansk politi og politimyndighederne i de øvrige europæiske lande og i et vist omfang også i forhold til resten af verden. Europol yder således bl.a. bistand til iværksættelse og koordinering af større operationer, herunder i sager om bekæmpelse af narkotikakriminalitet, misbrug af børn og grænseoverskridende berigelseskriminalitet.

Mere konkret betyder dette, at dansk politi ved udtræden af Europol-samarbejdet vil være afskåret fra at deltage i særligt følgende:

- Dansk politi bruger bl.a. Europols strategiske analyser af kriminalitetsmønstre i det strategiske politiarbejde, når indsatser skal tilrettelægges, og særlige fokusområder for politiindsatsen i Danmarks skal besluttes og prioriteres.

- Dansk politi modtager analyserapporter fra Europol til brug for operationelle sager. Analyserapporterne beskriver forbindelse mellem målpersoner i medlemslandene og kan bruges i efterforskninger og/eller til at beskrive sammenhænge i større datamængder.
- Dansk politi deltager i ekspertmøder i Europol inden for bekæmpelse af særlige kriminalitetstyper, ligesom danske eksperter udveksler erfaringer med kolleger fra de øvrige medlemslande inden for deres respektive fagområder i regi af Europol.
- Dansk politi anvender i vidt omfang adgangen til at lagre og søge oplysninger om mistænkte eller sigtede i Europols Informationssystem, hvor også de øvrige medlemslande lagrer politimæssigt relevante oplysninger inden for Europols mandat. Disse oplysninger kan være af afgørende betydning for efterforskningen af f.eks. indbrud og anden berigelseskriminalitet begået af omrejsende kriminelle grupper, der også har begået strafbare forhold i et eller flere af de øvrige medlemslande. I 2012 foretog Danmark mere end 90.000 søgninger i Europols Informationssystem.
- Danmark forventer snart i praksis at tilslutte sig samarbejdet om udveksling af dna-profiler, fingeraftryk og motor-køretøjsoplysninger som led i den såkaldte Prüm-aftale. I den forbindelse planlægger dansk politi at benytte Europols kommunikationsværktøj SIENA til informationsudvekslingen med de øvrige medlemslande
- I Europol har dansk politi udstationeret et antal forbindelsesofficerer, som udgør det praktiske omdrejningspunkt for politisamarbejdet i såvel konkrete efterforskningssager som mere generelle efterretningsindsatser ikke alene i forhold til sager, hvor Europol er involveret, men også bilateralt i forhold til de øvrige medlemslande.
- På operative møder i Europol med deltagelse af bl.a. dansk politi overvejes det, om det er hensigtsmæssigt med et konkret efterforskningssamarbejde mellem to eller flere medlemslande, ligesom det vurderes, om der er behov for fælles efterforskningshold, der støttes økonomisk af Europol. Dansk politi modtager endvidere operationel støtte fra Europol, herunder såkaldt ”on the spot” bistand eller anden operationel støtte.
- Dansk politi udveksler generelle efterretningsoplysninger om kriminalitet omfattet af Europols mandat med de øvrige medlemslande i regi af Europol. Ved en udtræden af Europol vil dansk politis muligheder for at udveksle gene-

relle efterretningsoplysninger med de øvrige medlemslande kunne blive stærkt begrænsede.”

Justitsministeriet kan henholde sig til Rigspolitiets udtalelse.

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Europaudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 7. maj 2013
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Jean Elisabeth Hørdum
Sagsnr.: 2013-0036-0145
Dok.: 742411

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1 (KOM (2013) 0173), som Folketingets Europaudvalg har stillet til justitsministeren den 10. april 2013. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Lykke Friis (V).

Morten Bødskov

/

Carsten Madsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1 (KOM (2013) 0173) fra Folketingets Europaudvalg:

”Ministeren bedes redegøre for antallet af sager, der er blevet igangsat på baggrund af Europols strategiske analyser i henholdsvis 2008, 2009, 2010, 2011 og 2012.

Ministeren bedes redegøre for antal sager, hvor Europol har udøvet operationel støtte i et medlemsland i henholdsvis 2008, 2009, 2010, 2011 og 2012.”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”Det kan indledningsvis oplyses, at EUROPOLs strategiske analyser indeholder generelle trusselvurderinger og beskrivelser af udviklingen inden for alvorlige og grænseoverskridende kriminalitetsområder samt terrorisme.

De strategiske analyserapporter indeholder således ikke informationer, der direkte kan foranstalte eller understøtte målrettede efterforskninger i medlemslandene. Analyse-rapporterne er derimod et vigtigt værktøj til brug for identificering af prioriterede indsatsområder.

Der iværksættes ikke efterforskning i konkrete sager på baggrund af EUROPOLs strategiske analyser.

Rigspolitiet er ikke i besiddelse af statistik over antallet af sager, hvor EUROPOL har udøvet operationel støtte i medlemslandene. Rigspolitiet har derfor anmodet EUROPOL om bidrag hertil.

EUROPOL har oplyst, at EUROPOL ikke er i besiddelse af fuldstændig statistik over den operationelle støtte, som er ydet til medlemslandene i årene 2008-2012.

EUROPOL har dog henvist til følgende statistik vedrørende dele af den operationelle støtte, som EUROPOL har ydet medlemslandene:

Type of operational support (no. times provided)	2009	2010	2011	2012
Forensic/technical support	457	543	594	634

Operational meetings funded	-	60	145	208
Euro counterfeiting operations financially supported	24	35	28	30
Mobile office (on the spot analysis)	26	31	84	91
Mobile Forensic IT Kit (on the spot)	-	-	-	28
Use of Operations Rooms for op. support/coordination	-	-	-	12
Use of secure video conferencing facility for op. coordination	-	-	-	14
24/7 on call	-	-	26	21

”

Spørgsmål om PNR/Terror

JUSTITISMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 25. august 2015
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Lene Steen
Sagsnr.: 2015-0030-3657
Dok.: 1689521

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 50 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 3. august 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Pernille Skipper (EL).

Søren Pind

/

Pernille Breinholdt Mikkelsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 50 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ministeren bedes redegøre for, om man i kredsen af partier bag aftalen "Danmark i Europol" har en holdning til de direktiv- og forordningsforslag, som er under forhandling inden for RIA-området, navnlig ang. det såkaldte PNR-samarbejde.”

Svar:

Venstre, Det Konservative Folkeparti, Socialdemokraterne, Det Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti indgik den 10. december 2014 den politiske aftale Danmark i Europol. Det følger af aftalen, at aftalepartierne ønsker at omdanne retsforbeholdet til en tilvalgsordning. Folkeafstemningen vil blive afholdt den 3. december 2015.

Aftalepartierne blev endvidere den 17. marts 2015 enige om i tilfælde af et ja til folkeafstemningen at tilvælge 22 eksisterende retsakter på området for retlige og indre anliggender. Det fremgår af aftalen om tilvalg, at aftalepartierne for så vidt angår fremtidige retsakter inden for rammerne af aftalen om Danmark i Europol vil tage stilling fra sag til sag. Aftalepartierne er dog allerede nu enige om, at Danmark bør forblive en del af det stærke samarbejde mellem de europæiske anklagemyndigheder i Eurojust. Tilsvarende er aftalepartierne indstillet på, at Danmark kan deltage i det kommende europæiske system for registrering af flypassagerer (PNR), som kan være med til at afdække mulige terroristers rejsemønstre. Aftalepartierne er derimod afvisende over for dansk deltagelse i reglerne om en europæisk anklagemyndighed.

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 11. februar 2015
Kontor: Sikkerheds- og Forebyg-
gelseskontoret
Sagsbeh: Anders Aagaard
Sagsnr.: 2015-0030-3029
Dok.: 1474338

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 403 (Alm. del), som Folketin-
gets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 28. januar 2015.
Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Mette Frederiksen

/

Rikke-Louise Ørum Petersen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 403 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Kan ministeren bekræfte at forhandlingerne om EU’s PNR-forslag afventer en EU-dom om overtrædelse af EU’s charter om grundlæggende rettigheder?”

Svar:

Justitsministeriet har forstået spørgsmålet således, at der spørges til forslaget til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om anvendelse af passagerlisteoplysninger til at forebygge, opdage, efterforske og retsforfølge terrorhandlinger og grov kriminalitet, som blev fremsat af Kommissionen den 2. februar 2011.

Justitsministeriet er ikke bekendt med, at forhandlingerne om direktivforslaget skulle afvente en dom fra EU-Domstolen.

Justitsministeriet kan derimod oplyse, at Europa-Parlamentet den 25. november 2014 besluttede at anmode EU-Domstolen om en udtalelse om foreneligheden med traktaterne og EU’s Charter om grundlæggende rettigheder af en aftale mellem EU og Canada om overførsel og behandling af passagerlisteoplysninger.

Europa-Parlamentet, som skal godkende indgåelsen af aftalen mellem EU og Canada, har i den forbindelse i en pressemeddelelse af 25. november 2014 oplyst, at afstemningen herom vil blive udskudt, indtil EU-Domstolens udtalelse foreligger.

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 11. februar 2015
Kontor: Sikkerheds- og Forebyggelseskontoret
Sagsbeh: Anders Aagaard
Sagsnr.: 2015-0030-3028
Dok.: 1474334

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 402 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 28. januar 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Mette Frederiksen

/

Rikke-Louise Ørum Petersen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 402 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Kan ministeren bekræfte, at udgifterne ved at indføre EU’s PNR-forslag beløber sig til 500 mio. euro?”

Svar:

Justitsministeriet har forstået spørgsmålet således, at der spørges til forslaget til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om anvendelse af passagerlisteoplysninger til at forebygge, opdage, efterforske og retsforfølge terrorhandlinger og grov kriminalitet, som blev fremsat af Kommissionen den 2. februar 2011.

Justitsministeriet er ikke bekendt med, hvad udgifterne til gennemførelse af direktivforslaget i medlemsstaterne vil beløbe sig til.

Det bemærkes i den forbindelse, at forhandlingerne om direktivforslaget endnu ikke er afsluttede, og at udgifterne til gennemførelse af direktivforslaget vil afhænge af dets endelige udformning.

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Europaudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 28. april 2015
Kontor: Sikkerheds- og Forebyggelseskontoret
Sagsbeh: Rasmus Krogh Pedersen
Sagsnr.: 2015-0032/06-0011
Dok.: 1582344

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 65 (Alm. del), som Folketingets Europaudvalg har stillet til justitsministeren den 3. marts 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Jakob Ellemann-Jensen (V).

Mette Frederiksen

/

Rikke-Louise Ørum Petersen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 65 (Alm. del) fra Folketingets Europaudvalg:

”Ministeren bedes redegøre for, om der på EU-plan er konkrete overvejelser om at etablere fælles strafferetlige rammer for ”foreign fighters”. I bekræftende fald bedes ministeren redegøre for, hvad disse overvejelser går ud på. Spørgsmålet stilles på baggrund af justitsministerens forelæggelse af rådsmøde nr. 3376 (retlige og indre anliggender, 12.-13. marts 2015) på Europaudvalgets møde den 27. februar 2015.”

Svar:

Justitsministeriet kan oplyse, at indsatsen mod foreign fighters har stået højt på dagsordenen i EU gennem den seneste tid. Drøftelserne angår bl.a. behovet for at styrke det strafferetlige værn på området.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. december 2014 var der således enighed blandt medlemslandene om at gennemgå EU’s rammeafgørelse om terrorisme fra 2008 med henblik på at vurdere behovet for eventuelle ændringer heri. Gennemgangen af rammeafgørelsen skal bl.a. ses i lyset af FN’s Sikkerhedsrådsresolution nr. 2178 af 24. september 2014 om Foreign Terrorist Fighters. Resolutionen fastslår bl.a. en pligt for alle stater til at kriminalisere personer, der rejser til et fremmed land for at begå terrorhandlinger eller yde eller modtage terrortræning, samt økonomisk eller anden støtte hertil.

Behovet for at overveje nye strafferetlige tiltag i relation til foreign fighters, herunder i lyset af FN’s Sikkerhedsråds resolution nr. 2178, blev desuden fremhævet i den fælles erklæring, som blev vedtaget på det uformelle rådsmøde (retlige og indre anliggender) den 29. og 30. januar 2015 i Riga.

Den nærmere proces for arbejdet med at gennemgå EU’s rammeafgørelse om terrorisme ligger endnu ikke fast.

Spørgsmål om asyl/indvandring

JUSTITSMINISTERIET

Udlændingeafdelingen

Folketinget
Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik
Christiansborg
1240 København K

Dato: 28. april 2015
Kontor: Kontoret for Internationalt
Udlændingesamarbejde
Sagsbeh: Jesper Egevang
Sagsnr.: 2015-0032/27-0269
Dok.: 1582655

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 536 (Alm. del), som Folketingets Udvalg for Udlændinge- og Integrationspolitik har stillet til justitsministeren den 9. april 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Johanne Schmidt-Nielsen (EL).

Mette Frederiksen

/

Sultana Baig

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 536 (Alm. del) fra Folketingets Udvalg for Udlændinge- og Integrationspolitik:

”Vil ministeren, idet det fremgår af EU-Kommissionens pressemeddelelse "Kommissionen står ved Italiens side i håndteringen af migrationspresset på Lampedusa" af 19. februar 2015 (http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-4453_da.htm), at 21 EU-medlemsstater deltager i den såkaldte Triton-operation med personel og tekniske ressourcer, oplyse, om Danmark deltager med personel og/eller tekniske ressourcer, og om det danske retsforbehold påvirker Danmarks mulighed for en sådan deltagelse.”

Svar:

Det danske retsforbehold påvirker ikke Danmarks mulighed for at deltage i Frontex, herunder i Triton-operationen. Danmark bidrager til finansieringen af Frontex via sit bidrag til EU's budget samt med personel og teknisk udstyr til Frontex' operationer. Danmarks bidrag af personel og teknisk udstyr fastlægges årligt i fællesskab med Frontex med udgangspunkt i de behov, som Frontex har identificeret.

Det kan oplyses, at Danmark løbende bidrager til Triton-operationen ved at stille personel til rådighed. I 2015 er det således aftalt med Frontex at stille 10 danske eksperter i sammenlagt 350 dage til rådighed for operationen. Hertil kommer, at den operative daglige leder for Triton er besat med en dansk politiofficer udlånt til Frontex af Rigspolitiet. Danmark forholder sig endvidere løbende til anmodninger fra Frontex om yderligere bidrag.

Det kan endvidere oplyses, at det danske retsforbehold betyder, at Danmark ikke deltager i Asyl-, Migrations- og Integrationsfonden (AMIF). Danmark bidrager således ikke til fondens budget og dermed heller ikke til finansieringen af den krisebistand, EU-kommissionen stiller til rådighed inden for rammerne af AMIF.

JUSTITSMINISTERIET

Udlændingefdelingen

Folketinget
Europaudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 30. januar 2015
Kontor: Kontoret for Internationalt udlændingesamarbejde
Sagsbeh: Christine Charlotte Bülow
Sagsnr.: 2015-0032/06-0006
Dok.: 1446641

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 42 (Alm. del), som Folketingets Europaudvalg har stillet til justitsministeren den 8. januar 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Mette Frederiksen

/

Mette Johansen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 42 (Alm. del) fra Folketingets Europaudvalg:

”Hvilke oplysninger, konsekvensvurderinger og skøn har Justitsministeriet modtaget i forbindelse med Italiens beslutning om at ville afslutte af søge- og redningsaktionen Mare Nostrum? Spørgsmålet stilles på baggrund af justitsministerens besvarelse af EUU alm. del – spørgsmål 30.”

Svar:

Som det fremgår af de konklusioner, som blev vedtaget på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 10. oktober 2014, har Rådet fokus på behovet for at sikre fuld koordination mellem de italienske myndigheders beslutning om at bringe operation Mare Nostrum til ophør og iværksættelsen af den Frontex-koordinerede operation Triton.

Som oplyst ved besvarelsen af spørgsmål nr. 30 (Alm. del) fra Folketingets Europaudvalg er Justitsministeriet ikke blevet inddraget i de italienske myndigheders beslutning om at bringe operation Mare Nostrum til ophør og har således heller ikke modtaget konsekvensvurderinger mv. vedrørende denne beslutning.

JUSTITISMINISTERIET

Udlændingeafdelingen

Folketinget
Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik
Christiansborg
1240 København K

Dato: 18. december 2014
Kontor: Kontoret for Internationalt udlændingesamarbejde
Sagsbeh: Carina Myllerup Nielsen
Sagsnr.: 2014-0032-1705
Dok.: 1371361

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 131 (Alm. del), som Folketingets Udvalg for Udlændinge- og Integrationspolitik har stillet til justitsministeren den 6. november 2014. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Mette Frederiksen

/

Mette Johansen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 131 (Alm. del) fra Folketingets Udvalg for Udlændinge og Integrationspolitik:

”Ministeren bedes redegøre for, hvilke aspekter af de fælles europæiske asyldirektiver Danmark ikke er omfattet af. Og vil ministeren oplyse, på hvilke områder Danmark vil skulle ændre lovgivningen for at tilpasse og implementere direktiverne korrekt, såfremt vi afskaffede retsforbeholdet?”

Svar:

Danmark deltager på grund af retsforbeholdet ikke i vedtagelsen af EU-retsakter, som er fremsat med hjemmel i Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, tredje del, afsnit V, om et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed, og disse retsakter er ikke bindende for Danmark.

Danmark er derfor ikke omfattet af EU’s direktiver på asylområdet. Danmark deltager dog i Dublin-forordningen og Eurodac-forordningen på mellemstatsligt grundlag gennem en parallelaftale. Endvidere deltager Danmark i en række Schengen-relaterede retsakter.

Regeringen, Venstre, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti indgik den 10. december 2014 den politiske aftale ”Danmark i Euro-pol”. Det følger af aftalen, at aftalepartierne ønsker at omdanne retsforbeholdet til en tilvalgsordning. Tilvalgsordningen betyder, at Danmark selv kan vælge, hvilke retsakter på området for retlige og indre anliggender Danmark ønsker at deltage i.

Det fremgår af aftalen, at den danske udlændingepolitik fortsat skal fastlægges i Danmark. Det indebærer, at aftalepartierne ikke vil støtte tilvalg af retsakter vedrørende asyl og indvandring, som Danmark i dag står udenfor.

Der er i forbindelse med aftalen igangsat en analyse af EU-lovgivningen på området for retlige og indre anliggender med fokus på de retsakter, som Danmark på grund af retsforbeholdet ikke er en del af i dag. Denne analyse vil bl.a. indeholde en kort beskrivelse af samarbejdet vedrørende asyl og indvandring, herunder en beskrivelse af på hvilke områder den EU-retlige regulering adskiller sig markant fra dansk ret.

JUSTITSMINISTERIET

Administrationsafdelingen

Folketinget
Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik
Christiansborg
1240 København K

Dato:
Kontor: Økonomistyrings-
kontoret
Sagsbeh: Christian Jepsen
Sagsnr.: 2014-0032-1625
Dok.: 1353157

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 52 (Alm. del), som Folketingets Udvalg for Udlændinge- og Integrationspolitik har stillet til justitsministeren den 22. oktober 2014.

Mette Frederiksen

/

Anette Görtz

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 52 (Alm. del) fra Folketingets Udvalg for Udlændinge og Integrationspolitik:

”Vil ministeren redegøre for hvilke EU-lande, der - absolut og relativt i forhold til indbyggertal i henholdsvis 2011, 2012 og 2013 - modtog flere asylansøgere end i Danmark?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen taget udgangspunkt i data fra Eurostat for at sikre sammenlignelighed på tværs af lande og år. Justitsministeriet forstår spørgsmålet således, at alle nuværende EU-lande skal inkluderes i besvarelsen.

I tabel 1 fremgår rangeringen af de EU-lande, der absolut set har modtaget flere ansøgninger end Danmark i henholdsvis 2011, 2012 og 2013.

Tabel 1.

Rangering	2011	2012	2013
1	Frankrig	Tyskland	Tyskland
2	Tyskland	Frankrig	Frankrig
3	Italien	Sverige	Sverige
4	Belgien	Storbritannien	Storbritannien
5	Sverige	Belgien	Italien
6	Storbritannien	Østrig	Belgien
7	Holland	Italien	Ungarn
8	Østrig	Holland	Østrig
9	Grækenland	Polen	Holland
10	Polen	Grækenland	Polen
11	Danmark	Danmark	Grækenland
12			Danmark

Kilde: Eurostat. Data trukket d. 10/11 2014.

I tabel 2 fremgår rangeringen af de EU-lande, der relativt set i forhold til indbyggertal, har modtaget flere ansøgninger end Danmark i henholdsvis 2011, 2012 og 2013.

Tabel 2.

Rangering	2011	2012	2013
1	Malta	Malta	Sverige
2	Luxembourg	Sverige	Malta
3	Sverige	Luxembourg	Østrig
4	Belgien	Belgien	Luxembourg
5	Cypern	Østrig	Ungarn
6	Østrig	Cypern	Belgien
7	Frankrig	Danmark	Tyskland
8	Holland		Cypern
9	Grækenland		Danmark
10	Danmark		

Kilde: Eurostat. Data trukket d. 10/11 2014.

JUSTITSMINISTERIET

Udlændingefdelingen

Folketinget
Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik
Christiansborg
1240 København K

Dato: 28. april 2015
Kontor: Kontoret for Internationalt
udlændingesamarbejde
Sagsbeh: Morten Chjeffer Rasmus-
sen
Sagsnr.: 2015-0032/27-0270
Dok.: 1565826

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 537 (Alm. del), som Folketingets Udvalg for Udlændinge- og Integrationspolitik har stillet til justitsministeren den 9. april 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Johanne Schmidt-Nielsen (EL).

Mette Frederiksen

/

Sultana Baig

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 537 (Alm. del) fra Folketingets Udvalg for Udlændinge- og Integrationspolitik:

”Kan ministeren, idet det fremgår af EU-Kommissionens fact sheet "Towards a Comprehensive European Migration Policy: 20 years of EU Action" af 4. marts 2015 (http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-154544_en.htm), at EU har indgået tilbagetagelsesaftaler (readmission agreements) med følgende lande: Hongkong, Macao, Sri Lanka, Rusland, Ukraine, landene på Vestbalkan, Moldova, Georgien, Tyrkiet, Armenien, Aserbajdsjan, Kap Verde og Pakistan, oplyse, om Danmark i fuld eller delvis udstrækning anvender disse EU-tilbagetagelsesaftaler til at tilbagesende afviste asylansøgere og andre udlændinge uden lovligt ophold i Danmark, og medfører det danske retsforbehold begrænsninger i Danmarks muligheder for at tilbagesende personer i medfør af disse aftaler?”

Svar:

Det kan oplyses, at EU's indgåelse af tilbagetagelsesaftaler er omfattet af det danske retsforbehold.

Danmark anvender derfor ikke EU's tilbagetagelsesaftaler til at tilbagesende afviste asylansøgere eller andre udlændinge uden lovligt ophold i Danmark.

Danmark indgår efterfølgende bilaterale tilbagetagelsesaftaler med relevante lande.

Danmark har indgået tilbagetagelsesaftaler med følgende af de lande, der er nævnt i spørgsmålet: Albanien, Armenien, Bosnien-Hercegovina, Makedonien, Rusland, Serbien og Montenegro, Sri Lanka og Ukraine. Derudover blev der i november 2014 underskrevet en tilbagetagelsesaftale med Georgien, men aftalen er endnu ikke trådt i kraft.

Spørgsmål om Dublin/Eurodac

Ministeren

Udlændinge-, Integrations- og Boligudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Udlændinge-, Integrations-
og Boligministeriet

5. oktober 2015

Medlem af Folketinget Peter Skaarup (DF) har den 27. august 2015 stillet følgende spørgsmål nr. 62 (Alm. del) til udlændinge-, integrations- og boligministeren, som hermed besvares.

Udlændinge-, Integrations- og
Boligministeriet

Spørgsmål nr. 62 (Alm. del):

Vil ministeren redegøre for, hvordan proceduren er, når en asylansøger kommer til Danmark og antræffes første gang af politiet, herunder:

- hvorvidt politiet må foretage visitation af asylansøgerens person og af medbragte effekter såsom bagage, mobiltelefoner osv.
- hvordan politiet sikrer sig asylansøgerens identitet og motiver for asylansøgningen
- hvordan der sondres mellem almindelige asylansøgere og asylansøgere, der kan være kriminelle eller potentielle terrorister
- hvorvidt politiet må tilbageholde asylansøgere, mens en ordentlig personidentifikation pågår.

Spørgsmålet har tidligere været stillet i Integrationsudvalget, jf. folketingssamlingen 2014-15, 1. samling, UUI alm. del – spørgsmål 547.

Slotsholmsgade 10
Post 1216 København K
Tel. 7226 8400
Mail uibm@uibm.dk
Web www.uibm.dk

CVR-nr. 36977191

Ref.-nr. Dokument nr.

Svar:

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”Rigspolitiet kan oplyse, at politiet i umiddelbar forlængelse af, at man kommer i kontakt med en udlænding, der søger asyl, skal registrere ansøgeren med navn, fødedata og nationalitet (og oplysninger om eventuel statsløshed) på baggrund af oplysninger fra ansøgeren eller data, der fremgår af foreliggende dokumenter vedrørende ansøgeren.

Asylansøgeren skal endvidere visiteres, og eventuel bagage skal ransages med henblik på at sikre eventuelle dokumenter (f.eks. pas, ID-kort, billetter, asylkort udstedt i et andet land mv.) og genstande (f.eks. mobiltelefoner, USB-stick, memorycards mv.), der kan medvirke til at fastslå ansøgerens identitet, nationalitet og rejserute eller tilknytning til andre lande. Endvidere skal politiet oprette en sag i politiets sagsbehandlingssystem (POLSAS), og der skal udfærdiges en rapport med bl.a. op-

lysninger om identitet. Der skal endvidere ske opslag i relevante registre (Det Centrale Kriminalregister og det særlige Schengen-informationssystem SIS II).

Herudover skal der optages foto og fingeraftryk af alle asylansøgere, som er 14 år eller ældre, og fingeraftrykkene skal sendes til Nationalt Kriminalteknisk Center i Rigspolitiet, der registrerer og søger fingeraftrykkene i relevante registre, herunder Eurodac-databasen. Derudover skal politiet træffe og forkynde afgørelse for asylansøgere om at tage ophold efter anvisning og give møde hos politiet efter tilsigelse.

Herefter overgives sagen til Udlændingestyrelsen med henblik på den videre sagsbehandling, herunder nærmere tilvejebringelse af oplysninger om ansøgerens asylmotiv. Det bemærkes i den forbindelse, at politiet ikke siden den 1. september 1995 har haft til opgave at tilvejebringe oplysninger om udlændingens asylmotiv.

Det er ikke strafbart eller på anden måde ulovligt at ansøge om asyl i Danmark. Der vil derfor som den klare hovedregel ikke være noget grundlag for at frihedsberøve en udlænding, der ansøger om asyl, i medfør af udlændingeloven. Ligesom det som det helt klare udgangspunkt ikke vil være nødvendigt at frihedsberøve en asylansøger under sagsbehandlingen hos politiet.

Det kan dog i nogle sager være nødvendigt med en kortvarig frihedsberøvelse i den indledende fase af sagsbehandlingen for nærmere at få fastlagt/vurderet bestemte forhold (identitet, nationalitet, rejserute, eventuel Dublin-forhandling, medvirken mv.) i medfør af udlændingeloven. Forinden iværksættelse af en eventuel frihedsberøvelse vurderer politiet, om sagsbehandlingen/den resterende sagsbehandling kan forventes afsluttet inden for rimelig tid (proportionalitetskravet). Politiet skal således altid foretage en konkret proportionalitetsvurdering.

Der vil efter omstændighederne på baggrund af resultatet af opslag i Det Centrale Kriminalregister og/eller SIS II eller ved hit på fingeraftryk i relevante databaser kunne ske frihedsberøvelse efter reglerne i retsplejeloven som led i en strafferetlig behandling.

Der henvises i øvrigt til Justitsministeriets tidligere besvarelse af 3. april 2014 af spørgsmål nr. 233 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.”

Det kan supplerende oplyses, at Udlændingestyrelsen – som omtalt i besvarelsen af 18. august 2015 af spørgsmål nr. 25 (Alm. del) fra Folketingets Udlændinge-, Integrations- og Boligudvalg – i forbindelse med asylsagsbehandlingen har fokus på, om en udlænding, der ellers anses som flygtning efter udlændingelovens § 7, skal udelukkes fra at få opholdstilladelse i Danmark efter udlændingelovens § 10. Efter udlændingelovens § 10 kan der bl.a. ikke meddeles opholdstilladelse til en udlænding, hvis udlændingen må anses for en fare for statens sikkerhed eller en alvorlig trussel mod den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed.

Efter udlændingelovens § 45 a kan udlændingemyndighederne uden udlændingens samtykke videregive oplysninger fra en udlændingesag til Politiets Efterretningstjeneste eller Forsvarets Efterretningstjeneste, hvis oplysningerne kan have betydning for efterretningstjenesternes varetagelse af sikkerhedsmæssige opgaver. Udlændingestyrelsen hører desuden altid efterretningstjenesterne i sager, hvor det efter styrelsens opfattelse kan være

relevant at overveje, om opholdstilladelse er udelukket som følge af hensynet til statens sikkerhed eller en alvorlig trussel mod den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed.

Inger Støjberg

/

Rasmus Kieffer-Kristensen

JUSTITSMINISTERIET

Udlændingeafdelingen

Folketinget
Europaudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 12. december 2014
Kontor: Kontoret for Internatio-
nalt udlændingesamar-
bejde
Sagsbeh: Maria Maxwell Quinlan
Sagsnr.: 2014-0032-1706
Dok.: 1373697

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 3 (KOM(2008) 0820), som Folketingets Europaudvalg har stillet til justitsministeren den 7. november 2014. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Nikolaj Villumsen (EL).

Mette Frederiksen

/

Mette Johansen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 3 (KOM (2008) 0820) fra Folketingets Europaudvalg:

”Det fremgår af artiklen "Ny dom: Flygtningefamilier kan ikke sendes retur", Berlingske, 6. november 2014, at ministeren vil tage spørgsmålet om, at Dublin-systemet ikke kan anvendes efter hensigten på grund af de utilstrækkelige forhold i det italienske asylsystem, op i EU. Vil justitsministeren i den forbindelse foreslå, at EU-overfører flere ressourcer til flygtningemodtagelse i Italien, eller at de nordeuropæiske lande tager flere flygtninge for at aflaste Middelhavslandene?”

Svar:

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4 og 5. december 2014 tog justitsministeren afgørelsen fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol i sagen Tarakhel mod Schweiz op.

Justitsministeren opfordrede i den forbindelse til, at Kommissionen, EU's Asylstøttekontor, EASO, og EU-landene sammen får afklaret, hvilke konsekvenser dommen har, og hvordan de kan håndteres hurtigst muligt.

Det er helt afgørende for det europæiske asylsamarbejde, at Dublin-forordningen, som er en hjørnesteen i dette samarbejde, opretholdes. Det gælder navnlig for at undgå såkaldt asylshopping, idet Dublin-forordningen fastsætter både klare og objektive kriterier for, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen.

Danmark er derfor indstillet på gennem EASO at hjælpe Italien med at genoprette et effektivt asylsystem, som efterlever kravene i Dublin-forordningen.

Regeringen anser derimod ikke intern omfordeling af flygtninge i EU for at være den rette løsning. Omfordeling af flygtninge i EU bryder med Dublin-forordningens udgangspunkt.

JUSTITSMINISTERIET

Udlændingeafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 1. december 2014
Kontor: Asyl- og Visumkontoret
Sagsbeh: Louise Nielsen
Sagsnr.: 2014-0030-2735
Dok.: 1368657

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 127 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 4. november 2014. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Pernille Skipper (EL).

Mette Frederiksen

/

Rasmus Kieffer-Kristensen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 127 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Kan ministeren bekræfte, at en person, der er identificeret som offer for menneskehandel i Danmark, uanset denne identifikation returneres efter Dublinproceduren, hvis personen er registreret med en asylansøgning, et visum eller en opholdstilladelse i et andet land omfattet af Dublin-reglerne, og at denne praksis stiller sig hindrende i vejen for, at offeret får tilbudt en forberedt hjemsendelse fra Danmark? I givet fald bedes ministeren forholde sig til, om denne praksis er hensigtsmæssig, og til risikoen for, at ofre for menneskehandel, som ønsker en forberedt hjemsendelse i samarbejde med de danske myndigheder, i stedet går under jorden for at undgå en Dublin-overførsel med det resultat, at de ender med at opholde sig i Danmark i længere tid uden opholdstilladelse.”

Svar:

1. Dublin-forordningen er en aftale mellem EU-landene, som skal sikre, at en asylansøgning, der indgives i et af EU-landene, behandles af ét af landene. Forordningen indeholder nogle kriterier for hvilket EU-land, der er ansvarligt for at behandle en given asylansøgning. Ansvar for behandlingen af asylansøgningen efter forordningen fastsættes efter kriterier, som vedrører familie, opholdstilladelse, visum, ulovlig indrejse fra tredjeland, ulovligt ophold og tidligere ansøgninger om international beskyttelse. Ansvarskriterierne efter forordningen finder anvendelse i en prioriteret rækkefølge. Hvis Danmark vurderer, at et andet EU-land er ansvarlig for ansøgeren, overføres ansøgeren som udgangspunkt til dette land.

En udlænding, som er offer for menneskehandel, kan, hvis betingelserne er opfyldt, overføres i henhold til forordningen. Det forhold, at en udlænding er offer for menneskehandel, er ikke særskilt reguleret i forordningen. Sagen skal således afgøres ud fra de generelle kriterier reguleret i forordningen. Oplysninger om f.eks. menneskehandel kan videregives til modtagerstaten i forbindelse med overførslen.

Efter artikel 17 i forordningen kan et EU-land vælge at tage en ansøgning om international beskyttelse under behandling, selvom landet ikke er den ansvarlige medlemsstat. Vurderingen heraf vil bero på en konkret og individuel vurdering af udlændingens forhold, herunder om udlændingen vurderes at være særligt sårbar.

Danmarks deltagelse i Dublin-samarbejdet beror på en parallelaftale med EU.

2. I forhold til forberedt hjemsendelse kan det oplyses, at et afslag på en ansøgning om opholdstilladelse skal indeholde en frist for udrejse. Udrejsefristen fastsættes som udgangspunkt til 15 dage i afgørelser om afslag på ansøgning om asyl. Har en udlænding været udsat for menneskehandel, fastsætter Udlændingestyrelsen dog efter anmodning udrejsefristen til 30 dage, medmindre særlige grunde taler derimod. Udrejsefristen kan efter anmodning fastsættes til et senere tidspunkt eller forlænges, hvis særlige grunde taler derfor, eller hvis udlændingen samarbejder om en forberedt hjemsendelse. Udrejsefristen kan højst udgøre 120 dage.

3. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet følgende udtalelse fra Udlændingestyrelsen, som ministeriet kan henholde sig til:

”Udlændingestyrelsen og Flygtningenævnet har i enkelte konkrete sager haft lejlighed til at tage stilling til, hvorvidt der var tale om sådanne særlige forhold hos det enkelte offer for menneskehandel, at det betød, at en overførsel efter forordningen ikke skulle finde sted. Flygtningenævnet har i de sager stadfæstet Udlændingestyrelsens afgørelse om overførsel.

Udlændingestyrelsen er endvidere ikke bekendt med, at der er truffet afgørelse om ikke at overføre en udlænding til et andet EU-land efter forordningen, fordi udlændingen er offer for menneskehandel.”

Udlændingestyrelsen har endvidere om forberedt hjemsendelse oplyst:

”Tilbuddet om forberedt hjemsendelse gives af Udlændingestyrelsen til alle udlændinge, der er vurderet som offer for menneskehandel, og som har ulovligt ophold her i landet og derfor skal udrejse. Tilbuddet gives derfor også til udlændinge udsat for menneskehandel, der er ud- eller afvist eller er meddelt endeligt afslag på asyl, og som har opholdstilladelse i et andet land. Derimod gives tilbuddet ikke til asylansøgere, som Danmark i overensstemmelse med forordningen har anmodet en anden medlemsstat om at tilbagetage, allerede fordi de pågældende ikke er meddelt afslag på en ansøgning om asyl i Danmark, og derfor ikke får fastsat en udrejsefrist.

Udlændingestyrelsen har ikke kendskab til, at der er større risiko for, at personer, som er vurderet offer for menneskehandel, og som er omfattet af Dublin-forordningen, i stedet vælger at holde sig skjult for myndighederne her i landet.”

JUSTITSMINISTERIET

Udlændingeafdelingen

Folketinget
Europaudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 27. oktober 2014
Kontor: Kontoret for Internationalt udlændingesamarbejde
Sagsbeh: Carina Myllerup Nielsen
Sagsnr.: 2014-0032-1559
Dok.: 1339120

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 3 (KOM (2012) 0254), som Folketingets Europaudvalg har stillet til justitsministeren den 2. oktober 2014. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Eva Kjer Hansen (V).

Mette Frederiksen

/

Mette Johansen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 3 (KOM (2012) 0254) fra Folketingets Europaudvalg:

”På baggrund af den massive tilstrømning af flygtninge og migranter til EU-landene via bl.a. Italien bedes ministeren redegøre for, hvad der fra EU's side er gjort i forhold til at påtale, at Italien ikke efterlever sine forpligtelser efter Dublinforordningen og EURODAC-forordningen til at identificere indrejssende flygtninge og registrere disse i EURODAC-systemet.”

Svar:

Italiens manglende efterlevelse af forpligtelsen til at optage fingeraftryk på alle tredjelandstatsborgere, som indrejser ulovligt i EU, er taget op på flere møder i Rådet (retlige og indre anliggender).

EU's asylstøttekontor, EASO, har foreslået, at Italien etablerer et lukket modtagecenter, som alle personer, der ulovligt krydser den ydre grænse, bringes til ved ankomsten til Italien. De pågældende personer vil således kunne tilbageholdes i op til 72 timer med henblik på registrering og optagelse af fingeraftryk. Kommissionen har udtrykt støtte til forslaget og har tilbudt at bære etableringsomkostningerne. Det er endnu uvist, hvordan Italien forholder sig til forslaget.

På det seneste rådsmøde (retlige og indre anliggender) den 9.-10. oktober 2014 blev der efter pres fra en række medlemsstater, herunder Danmark, vedtaget rådskonklusioner, som eksplicit henviser til forpligtelsen til straks at optage fingeraftryk af personer, som ulovligt krydser EU's ydre grænse.

I margin af rådsmødet mødtes daværende justitsminister Karen Hækkerup endvidere med den italienske indenrigsminister og indskærpede nødvendigheden af, at Italien får genetableret et effektivt system for registrering og optagelse af fingeraftryk. Justitsministeren forsikrede samtidig den italienske minister om, at Danmark i samarbejde med EU's asylstøttekontor, EASO, står klar til at hjælpe, såfremt de italienske myndigheder anmoder herom.

Spørgsmål om Schengen

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 7. oktober 2015
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Louise Falkenberg
Sagsnr.: 2015-0030-3769
Dok.: 1715769

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 148 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 1. september 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Martin Henriksen (DF).

Søren Pind

/

Louise Falkenberg

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 148 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Er det regeringens hensigt at styrke kontrollen ved grænserne, herunder bl.a. i forhold til bilister, tog- og flypassagerer?”

Svar:

Som det fremgår af regeringsgrundlaget, vil regeringen styrke kontrollen i grænseområderne. En styrkelse af indsatsen skal ske inden for rammerne af Schengen-samarbejdet og i dialog med vores nabolande.

Regeringen vil, som det fremgår af finanslovsforslaget ”Stramme rammer – klare prioriteter”, drøfte med Folketingets partier, hvordan man kan styrke politiet og sikre gode rammer for, at politiet kan agere professionelt, effektivt og til gavn for borgerne.

Et af de emner, som regeringen i den forbindelse ønsker at drøfte, er styrkelse af indsatsen i Danmarks grænseområder.

JUSTITSMINISTERIET

Udlændingeafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 6. oktober 2014
Kontor: Asyl- og Visumkontoret
Sagsbeh: Thomas Højgaard
Sagsnr.: 2014-0030-2402
Dok.: 1262392

Hermed sendes endelig besvarelse af spørgsmål nr. 1352 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalget har stillet til justitsministeren den 30. juli 2014. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra medlem af Folketinget Peter Skaarup (DF).

Karen Hækkerup

/

Rasmus Kieffer-Kristensen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1352 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ministeren bedes redegøre for, hvordan andre europæiske lande praktiserer personkontrol af rejsende, der med tog passerer deres grænser. Eksempelvis har en rejsende for nyligt – og før den aktuelle terrortrussel i Norge opstod – oplevet, hvordan der i toget fra Gøteborg i Sverige til Oslo i Norge var en grundig undersøgelse af hver enkelt rejsende, der både blev interviewet og fik bagagen undersøgt. Tilsvarende finder angiveligt ikke sted i eksempelvis tog fra Flensborg til Danmark.”

Svar:

1. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet foretaget en høring af Norge, Sverige og Tyskland.

De norske myndigheder har oplyst, at § 21 i den norske udlændingelov (Utlændingsloven) giver politiet hjemmel til at kontrollere personer med udenlandsk statsborgerskab, når konkrete omstændigheder begrundet en mistanke om, at vedkommende ulovligt vil indrejse i Norge eller ikke i øvrigt har ret til at opholde sig i landet. Det er norsk politis opfattelse, at der på ruten mellem Gøteborg og Oslo rejser mange udlændinge uden identitetsdokumenter, og politiet benytter ind imellem straffeprocessuelle tvangsmidler, som f.eks. ransagning af bagage, for at fastslå de pågældendes identitet.

Norge er ikke omfattet af EU's toldregler, hvorfor de norske toldmyndigheders kontrol alene følger de nationale toldregler. Hvis den kontrol, der henvises til i spørgsmålet, er udført af de norske toldmyndigheder, vil den således være udført med hjemmel i den norske toldlov (Tolloven), hvorefter de norske toldmyndigheder har ret til at udføre systematisk kontrol på grænsen mellem Sverige og Norge med det formål at afdække eventuelle overtrædelser af toldlovens regler om vareindførsel. Toldmyndighederne har i den forbindelse beføjelse til at kontrollere de rejsendes identitet og eventuelt bagage.

De svenske myndigheder har oplyst, at der normalt ikke foretages kontrol ved de indre grænser. Dette gælder også i forhold til togruten mellem Gøteborg og Oslo, som i øvrigt ikke standser ved den svensk-norske grænse.

De tyske myndigheder har oplyst, at kompetencen til at kontrollere i grænseområder op til 30 km fra Tysklands grænser og på føderale togstrækninger er placeret hos det føderale politi. Politiet har beføjelser til at foretage

interviews, fastslå rejsendes identitet og om nødvendigt at undersøge rejsende og deres ejendele med henblik på at undgå og bekæmpe ulovlig indrejse og kriminalitet, som normalt vil være undergivet det føderale politis kompetence. Kontrollen har desuden til formål at afværge potentielle farer i grænseområder op til 30 km fra grænserne og imødegå de trusler, som togpassager, faciliteter og drift risikerer at blive udsat for.

2. Det kan tilføjes, at Justitsministeriet har nedsat en hurtigarbejdende arbejdsgruppe med deltagelse af Rigspolitiet, Københavns Politi, Syd- og Sønderjyllands Politi, Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi og Udlændingestyrelsen, der bl.a. ser nærmere på muligheden for yderligere at styrke politiets værktøjer i forhold til at afsløre udlændinge med ulovligt ophold i grænseområder.

Resultatet af arbejdsgruppens overvejelser forventes at foreligge snart.

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 29. august 2014
Kontor: Straffulbyrdelseskontoret
Sagsbeh: Sofie Skou Sandager
Sagsnr.: 2014-0030-2366
Dok.: 1243192

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1304 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 7. juli 2014. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Karen Hækkerup

/

Frederik Gammeltoft

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1304 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ministeren bedes redegøre for, om den såkaldte Prüm-aftale giver mulighed for fælles dansk-tyske politipatruljer i grænseområdet i Sønderjylland og i bekræftende fald oplyse, hvornår dette træder i kraft.”

Svar:

1. Rådets afgørelse af 23. juni 2008 om intensivering af det grænseoverskridende samarbejde, navnlig om bekæmpelse af terrorisme og grænseoverskridende kriminalitet (Prümafgørelsen), blev gennemført i dansk ret ved lov nr. 479 af 17. marts 2008.

Prümafgørelsen indeholder bl.a. bestemmelser om grænseoverskridende politisamarbejde i form af fælles operationer.

Efter afgørelsens artikel 17 har de kompetente myndigheder, som medlemsstaterne har udpeget, således mulighed for at etablere fælles patruljer og gennemføre andre fælles operationer på en medlemsstats område med deltagelse af embedsmænd fra en anden medlemsstat med henblik på at opretholde den offentlige orden og sikkerhed og forebygge strafbare handlinger.

Bestemmelsen i artikel 17 i Prümafgørelsen indeholder således hjemmel til, at de kompetente myndigheder kan indgå en aftale om fælles politipatruljering, uden at der behov for at gennemføre ny lovgivning.

2. Det bemærkes, at Danmark i medfør af Prümafgørelsens artikel 17, stk. 4, og artikel 19, stk. 2, har afgivet en erklæring til Generalsekretariatet for Rådet og Europakommissionen, hvori en række praktiske aspekter af samarbejdet om fælles operationer efter artikel 17 fastlægges.

Det fremgår af erklæringen, at Rigspolitiet er udpeget som kontaktpunkt i forhold til anmodninger om etablering af fælles patruljeringer og gennemførelse af andre fælles operationer efter Prümafgørelsens artikel 17.

Med hensyn til de nærmere procedurer for etablering af fælles patruljer fremgår det af erklæringen bl.a., at der skal der indgås en skriftlig aftale herom. Erklæringen fastsætter endvidere nogle rammer for udarbejdelsen af en sådan skriftlig aftale.

3. Det kan endelig oplyses, at spørgsmålet om etablering af fælles dansk-tysk politipatruljering i grænseområdet har været drøftet mellem de danske og tyske myndigheder, herunder mellem dansk og tysk politi. Et pilotprojekt vil således blive påbegyndt allerede næste uge.

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 2. oktober 2014
Kontor: Straffulbyrdelseskontoret
Sagsbeh: Sofie Skou Sandager
Sagsnr.: 2014-0030-2482
Dok.: 1295763

Hermed sendes endelig besvarelse af spørgsmål nr. 1499 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 3. september 2014. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Karen Hækkerup

/

Frederik Gammeltoft

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1499 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren i forlængelse af svar på REU alm. del – spørgsmål 1304 redegøre for omfanget af den fælles dansk-tysk politipatruljering, herunder hvor ofte og hvor mange politipatruljer projektet vil omfatte?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”Rigspolitiet har til brug for besvarelsen indhentet en udtalelse fra Syd- og Sønderjyllands Politi, der har oplyst, at de dansk-tyske fællespatruljer opererer ud fra analysebaserede patruljeoplæg og efterretninger, hvorfor antallet af fællespatruljer vil variere alt efter det aktuelle kriminalitetsbillede.

Syd- og Sønderjyllands Politi har endvidere oplyst, at der i opstartsfasen er afsat to patruljer om ugen, men antallet vil løbende kunne justeres i takt med erfaringerne og resultaterne fra det nye samarbejde. Samarbejdsaftalen omkring de dansk-tyske fællespatruljer og effekten heraf vil blive evalueret efter en prøveperiode på et år. ”

JUSTITSMINISTERIET

Udlændingeafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 19. september 2014
Kontor: Asyl- og Visumkontoret
Sagsbeh: Adam Abdel Khalik
Sagsnr.: 2014-0032-1401
Dok.: 1266583

Hermed sendes endelig besvarelse af spørgsmål nr. 1382 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalget har stillet til justitsministeren den 5. august 2014. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra medlem af Folketinget Peter Skaarup (DF).

Karen Hækkerup

/

Rasmus Kieffer-Kristensen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1382 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalget:

”Ministeren bedes redegøre for kontrollen med busser, der i fast rutetrafik passerer den dansk-tyske grænse ved Kruså, f.eks. i trafik fra Flensborg og til Sønderborg. Er der kontrol af passagerne og i givet fald hvor ofte? I tilfælde af at der meldes om mistænkelige passagerer til politiet ved passage af grænsen, hvad foretager politiet sig da?”

Svar:

Som det fremgår af Schengengrænsekodexens artikel 20, kan de indre Schengengrænser passeres overalt, uden at der gennemføres personkontrol, uanset personernes nationalitet. Ophævelsen af grænsekontrollen berører ikke medlemsstaternes kompetente myndigheders udøvelse af politimæssige beføjelser i henhold til national ret, så længe udøvelsen af disse beføjelser ikke har tilsvarende virkning som grænsekontrol, jf. Schengengrænsekodexens artikel 21, stk. 1, litra a.

Rigspolitiet har om den konkrete kontrolindsats ved den dansk-tyske grænse ved Kruså oplyst, at der ikke foretages en fast kontrol af busser i rutefart over den dansk-tyske grænse ved Kruså, men at der foretages en kontrolindsats rettet mod bekæmpelse af kriminalitet.

Hvis Syd- og Sønderjyllands Politi på baggrund af efterretninger, anmeldelser eller politiets analysearbejde har grundlag for konkrete mistanker om, at der foregår grænseoverstridende kriminalitet via busser i rutetrafik over grænsen, laver politikredsen således kriminalitetskontrol i busserne. Modtager politikredsen f.eks. anmeldelser fra chauffører eller andre passagerer i busserne med mistanke om kriminelle forhold sender Syd- og Sønderjyllands Politis Udlændingekontrolafdeling personale til stedet for nærmere at undersøge anmeldelsen. Der føres imidlertid ikke statistik over, hvor ofte sådanne undersøgelser forekommer.

Det kan tilføjes, at Justitsministeriet for nylig har nedsat en hurtigarbejdende arbejdsgruppe med deltagelse af Rigspolitiet, Københavns Politi, Syd- og Sønderjyllands Politi, Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi og Udlændingestyrelsen, der bl.a. skal se nærmere på muligheden for yderligere at styrke politiets værktøjer i forhold til at afsløre udlændinge med ulovligt ophold i grænseområder.

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 9. september 2014
Kontor: Straffulbyrdelseskontoret
Sagsbeh: Sofie Skou Sandager
Sagsnr.: 2014-0030-2404
Dok.: 1262732

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1356 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 31. juli 2014. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Karen Hækkerup

/

Frederik Gammeltoft

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1356 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Hvordan ser ministeren på at lave fælles aktioner og fælles patruljering i grænselandet mellem Danmark og Tyskland, jf. at Holland og Polen allerede har den slags samarbejde med Tyskland? Hvilke fordele og ulemper ser ministeren på et sådan samarbejde?”

Svar:

1. Et stærkt politisamarbejde på tværs af landegrænser er et væsentligt element i kampen mod international og grænseoverskridende kriminalitet.

Det gælder ikke mindst i det dansk-tyske grænseområde.

Danske og tyske politimyndigheder har allerede i dag etableret et godt samarbejde i grænseområdet. Danmark indgik således i marts 2001 som led i Schengen-samarbejdet en bilateral aftale med Tyskland om politimæssigt samarbejde i grænseområderne. Aftalen, der trådte i kraft den 11. august 2002, indebærer bl.a., at de kompetente myndigheder i henholdsvis Danmark og Tyskland skal samarbejde om at afværge trusler mod den offentlige sikkerhed og om at forebygge og forfølge strafbare forhold.

Kriminalitetsbilledet skifter løbende karakter og er i dag i højere grad end på tidspunktet for den bilaterale aftales indgåelse præget af bl.a. grænseoverskridende kriminalitet begået af omrejsende kriminelle grupperinger i de grænsenære områder.

Der kan derfor peges på, at der er behov for at styrke samarbejdet mellem dansk og tysk politi samt i endnu højere grad end tidligere at få mulighed for operativt samarbejde omkring indsatsen mod den grænseoverskridende kriminalitet.

2. Fælles aktioner i form af fælles patruljering vil kunne gennemføres inden for rammerne af Prüm-afgørelsen (Rådets afgørelse af 23. juni 2008 om intensivering af det grænseoverskridende samarbejde, navnlig om bekæmpelse af terrorisme og grænseoverskridende kriminalitet), som er gennemført i dansk ret ved lov nr. 479 af 17. marts 2008.

Generelt er det min opfattelse, at sådanne fælles patruljer vil medføre en række fordele for indsatsen mod den grænseoverskridende kriminalitet. Der kan i den forbindelse peges på, at en fælles politipatrulje kan krydse

grænsen hurtigt og fleksibelt, ligesom der under patruljeringen kan udveksles og indhentes viden på en enkelt og effektiv måde.

Det er samtidigt væsentligt, at der for et sådant samarbejde, der vil indebære, at tysk politi under en fælles patrulje med dansk politi kan færdes her i landet, og at dansk politi tilsvarende kan færdes i Tyskland, sikres klare rammer.

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 9. september 2014
Kontor: Straffulbyrdelseskontoret
Sagsbeh: Sofie Skou Sandager
Sagsnr.: 2014-0030-2404
Dok.: 1262752

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1358 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 31. juli 2014. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Karen Hækkerup

/

Frederik Gammeltoft

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1358 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Hvad skal der til lovgivningsmæssigt for, at en dansk-tysk aftale om fælles grænsepatruljering kan komme på plads, og vil den kunne iværksættes inden for Prüm-aftalen?”

Svar:

1. Rådets afgørelse af 23. juni 2008 om intensivering af det grænseoverskridende samarbejde, navnlig om bekæmpelse af terrorisme og grænseoverskridende kriminalitet (Prümafgørelsen), blev gennemført i dansk ret ved lov nr. 479 af 17. marts 2008.

Prümafgørelsen indeholder bl.a. bestemmelser om grænseoverskridende politisamarbejde i form af fælles operationer.

Efter afgørelsens artikel 17 har de kompetente myndigheder, som medlemsstaterne har udpeget, således mulighed for at etablere fælles patruljer og gennemføre andre fælles operationer på en medlemsstats område med deltagelse af embedsmænd fra en anden medlemsstat med henblik på at opretholde den offentlige orden og sikkerhed og forebygge strafbare handlinger.

Bestemmelsen i artikel 17 i Prümafgørelsen indeholder således hjemmel til, at de kompetente myndigheder kan indgå en aftale om fælles politipatruljering, uden at der behov for at gennemføre ny lovgivning.

2. Det bemærkes, at Danmark i medfør af Prümafgørelsens artikel 17, stk. 4, og artikel 19, stk. 2, har afgivet en erklæring til Generalsekretariatet for Rådet og Europakommissionen, hvori en række praktiske aspekter af samarbejdet om fælles operationer efter artikel 17 fastlægges.

Det fremgår af erklæringen, at Rigspolitiet er udpeget som kontaktpunkt i forhold til anmodninger om etablering af fælles patruljeringer og gennemførelse af andre fælles operationer efter Prümafgørelsens artikel 17.

Med hensyn til de nærmere procedurer for etablering af fælles patruljer fremgår det af erklæringen bl.a., at der skal der indgås en skriftlig aftale herom. Erklæringen fastsætter endvidere nogle rammer for udarbejdelsen af en sådan skriftlig aftale.

Der henvises i øvrigt til besvarelsen af spørgsmål nr. 1304 (Alm. del) fra Retsudvalget.

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 11. juli 2014
Kontor: Færdselskontoret
Sagsbeh: Marie Louise Skibsted
Als
Sagsnr.: 2014-0030-2362
Dok.: 1239441

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1300 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 4. juli 2014. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Karen Hækkerup

/

Christian Hesthaven

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1300 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren under henvisning til artiklen: ”DF- Kontrolforvirring hos ministeren” bragt i BT den 1. juli 2014 redegøre for, hvorfor ministeren finder, at grænsekontroller er ”det glade vanvid”, der vil genere en masse mennesker, hvorimod storstilede trafikkontroller inde i landet efter ministerens opfattelse er noget, som lovlydige borgere ”har forståelse for”?”

Svar:

1. Schengen-samarbejdet har to hovedformål: For det første at etablere fri personbevægelighed over de indre grænser mellem de deltagende lande og for det andet at styrke indsatsen mod grænseoverskridende kriminalitet og illegal indvandring.

For at forhindre, at bortfaldet af personkontrollen mellem Schengenlandene misbruges til kriminalitet eller illegal indvandring, rummer Schengen-reglerne samtidig en række bestemmelser om såkaldte kompenserende foranstaltninger. Der er navnlig tale om bestemmelser om politisamarbejde, retligt samarbejde, visumregler, kontrol med de ydre grænser og oprettelse og brug af Schengen-informationssystemet (SIS) samt visum-informationssystemet (VIS).

Det regeringens opfattelse, at den danske deltagelse i Schengensamarbejdet er til gavn for Danmark og danske borgere, og at de udfordringer, som samarbejdet indebærer, klart opvejes af fordelene herved.

Der henvises til Justitsministeriets besvarelse af 31. marts 2014 af spørgsmål nr. 372 (Alm. del) fra Folketingets Udvalg for Udlændinge- og Integrationspolitik.

2. Såkaldte ”udvidede rutinekontroller”, hvor al kørende trafik lejlighedsvist standses på et givent sted i landet med henblik på, at politiet kan kontrollere for overtrædelser af færdselsloven, og hvor også andre relevante myndigheder kan være til stede med henblik på kontrol for eventuelle overtrædelser af de pågældende myndigheders regelsæt, er et af de nye initiativer, der indgår som et led i den trafikikkerhedspakke, som regeringen lancerede den 23. august 2012 for at styrke færdselssikkerheden.

Politiet tilbyder relevante myndigheder at være til stede under visse udvidede rutinekontroller, således at disse særmyndigheder i overensstemmelse med de regler og bagvedliggende formål, der gælder for netop de pågæl-

dende myndigheders kontrolopgaver, kan varetage tilsyn og kontrol på deres respektive områder. Formålet med de udvidede rutinekontroller er dels at sikre en effektiv retshåndhævelse, dels en hensigtsmæssig udnyttelse af myndighedernes ressourcer.

Jeg bakker op om denne prioritering, og jeg tror også, at de personer, der berøres af sådanne kontrolaktioner, generelt har stor forståelse for, at sådanne aktioner gennemføres ud fra hensyn til en effektiv retshåndhævelse og hensigtsmæssig udnyttelse af myndighedernes ressourcer.

Der henvises om udvidede rutinekontroller i øvrigt til Justitsministeriets besvarelse af 21. marts 2013 af spørgsmål nr. 465 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg samt til besvarelserne af 29. april af spørgsmål nr. S 1356-1359 fra medlem af Folketinget Simon Emil Ammitzbøll.

JUSTITSMINISTERIET

Udlændingeafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 27. januar 2015
Kontor: Kontoret for Internationalt Udlændingesamarbejde
Sagsbeh: Christine Charlotte Bülow
Sagsnr.: 2015-0037-0114
Dok.: 1459792

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 44 vedrørende forslag til lov om ændring af lov om pas til danske statsborgere m.v., udlændingeloven og retsplejeloven. (Styrket indsats mod rekruttering til væbnede konflikter i udlandet m.v.) (L 99), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 16. januar 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Pernille Skipper (EL).

Mette Frederiksen

/

Mette Johansen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 44 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af lov om pas til danske statsborgere m.v., udlændingeloven og retsplejeloven. (Styrket indsats mod rekruttering til væbnede konflikter i udlandet m.v.) (L 99):

”Har alle grænseovergangssteder ved Schengen-områdets ydre grænser mulighed for elektronisk at efterprøve, om et pas er gyldigt og indehaveren ikke eftersøgt i Schengen Information System, således at danske myndigheders beslutning om, at et pas er ugyldigt, kan håndhæves effektivt?”

Svar:

Justitsministeriet kan oplyse, at det følger af Europa-Parlamentets og Rådets forordning 652/2006 af 15. marts 2006 om indførelse af en fællesskabskodeks for personers grænsepassage (Schengen-grænsekodeks) artikel 7, stk. 2, at medlemsstaterne er forpligtede til at sikre, at alle, der passerer Schengen-områdets ydre grænser, underkastes en ind- og udrejsekontrol, der gør det muligt at fastslå deres identitet på grundlag af forelagte eller foreviste rejsedokumenter, og at denne kontrol om nødvendigt skal gennemføres ved at søge efter oplysninger om bl.a. ugyldige pas i relevante databaser, herunder Schengen-informationssystemet.

Det har af tidsmæssige grunde ikke været muligt at foretage en høring af de øvrige Schengen-lande om den nærmere tilrettelæggelse af kontrollen ved samtlige grænseovergangssteder ved de ydre Schengen-grænser.

JUSTITSMINISTERIET

Udlændingeafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 27. januar 2015
Kontor: Kontoret for Internationalt Udlændingesamarbejde
Sagsbeh: Christine Charlotte Bülow
Sagsnr.: 2015-0037-0114
Dok.: 1459836

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 45 vedrørende forslag til lov om ændring af lov om pas til danske statsborgere m.v., udlændingeloven og retsplejeloven. (Styrket indsats mod rekruttering til væbnede konflikter i udlandet m.v.) (L 99), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 16. januar 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Pernille Skipper (EL).

Mette Frederiksen

/

Mette Johansen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 45 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af lov om pas til danske statsborgere m.v., udlændingeloven og retsplejeloven. (Styrket indsats mod rekruttering til væbnede konflikter i udlandet m.v.) (L 99):

”Hvad kan ministeren oplyse om de igangværende drøftelser om at ændre Schengengrænsekodekset, og hvilken betydning vil de påtænkte ændringer kunne få for mulighederne for at kontrollere personers udrejse til konfliktområder i f.eks. Irak og Syrien (der henvises til lovforslagets bemærkninger pkt. 2.3.1.8. og 2.3.4.3.2)?”

Svar:

Spørgsmålet om, hvordan kontrollen ved EU's ydre grænser kan styrkes, drøftes på en række møder i regi af Rådet og Kommissionen.

Der er i den forbindelse navnlig peget på behovet for at undersøge, om personer med ret til fri bevægelighed ved passage af Schengen-områdets ydre grænser bør kontrolleres systematisk ved opslag i relevante databaser, om der er mulighed for i samarbejde mellem Schengen-medlemslandene at udarbejde et fælles sæt risikoindeks, på baggrund af hvilke kontrollen ved de ydre grænser kan gennemføres, samt om der er behov for en revision af Europa-Parlamentets og Rådets forordning 652/2006 af 15. marts 2006 om indførelse af en fællesskabskodeks for personers grænsepassage (Schengen-grænsekodeks) og Kommissionens praktiske håndbog for grænsevagter.

Det fremgår endvidere af den fælleserklæring, som blev vedtaget af en række af EU's justits- og indenrigsministre i Paris den 11. januar 2015, at Schengen-grænsekodeks bør ændres, så det i videre omfang bliver muligt at kontrollere personer med ret til fri bevægelighed i Schengen-informationssystemet, når de krydser EU's ydre grænser.

Det er endnu for tidligt at sige, hvad der bliver resultatet af de igangværende drøftelser.

JUSTITSMINISTERIET

Udlændingeafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 27. januar 2015
Kontor: Kontoret for Internationalt Udlændingesamarbejde
Sagsbeh: Christine Charlotte Bülow
Sagsnr.: 2015-0037-0114
Dok.: 1459868

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 47 vedrørende forslag til lov om ændring af lov om pas til danske statsborgere m.v., udlændingeloven og retsplejeloven. (Styrket indsats mod rekruttering til væbnede konflikter i udlandet m.v.) (L 99), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 16. januar 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Pernille Skipper (EL).

Mette Frederiksen

/

Mette Johansen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 47 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af lov om pas til danske statsborgere m.v., udlændingeloven og retsplejeloven. (Styrket indsats mod rekruttering til væbnede konflikter i udlandet m.v.) (L 99):

”Kan ministeren, idet fremgår af EU-dokument 16002/14, "Foreign Fighters and returnees: Implementation of the measures decided by the JHA Council on 9-10 October 2014" (<http://www.statewatch.org/news/2014/nov/eu-foreignfighters-16002-14.pdf>) på side 7, at "tekniske årsager i øjeblikket forhindrer medlemslandene i at gennemføre en systematisk kontrol af dokumenters validitet ved de ydre grænser", og blandt de tekniske årsager nævnes i dokumentet bl.a. lange svartider i it-systemer, der indebærer, at passagerstrømmene vil blive forsinket, samt vanskeligheder med de eksisterende tekniske løsninger mht. søgninger i databaser, bekræfte oplysningerne i det nævnte dokument, og kan ministeren på baggrund af dokumentets oplysninger give en vurdering af, om det i praksis i alle tilfælde vil være muligt at stoppe en person, der forsøger at udrejse på trods af et udrejseforbud og på trods af registrering i Schengen Information System ved hjælp af et pas, som af de danske myndigheder er erklæret ugyldigt?”

Svar:

Som anført i bemærkningerne til lovforslaget pågår der for tiden drøftelser i EU om, hvordan man kan styrke grænsekontrollen ved EU's ydre grænser. Justitsministeriet kan bekræfte, at en række medlemsstater i den forbindelse har peget på konkrete udfordringer, som de i dag oplever i forbindelse med kontrollen ved de ydre grænser, jf. det omtalte afsnit i Rådets dokument nr. 16002/14.

Med en vedtagelse af lovforslaget vil politiet skulle opdatere Schengen-informationssystemet og andre relevante databaser, når et pas inddrages eller erklæres ugyldigt, fordi der er grund til at antage, at indehaveren har til hensigt at deltage i aktiviteter i udlandet, som kan indebære en fare for Danmarks eller andre staters sikkerhed eller en væsentlig trussel mod den offentlige orden. Hermed sikres, at grænsemyndighederne i såvel Danmark som andre lande får mulighed for at standse sådanne personer i forbindelse med den kontrol, der foretages ved indrejse i og udrejse fra Schengenområdet, hvis der sker opslag i Schengen-informationssystemet, jf. artikel 7, stk. 2, i Schengen-grænsekodeks.

Der henvises i øvrigt til Justitsministeriets samtidige besvarelser af spørgsmål nr. 44 og nr. 45 vedrørende lovforslaget.

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 27. januar 2015
Kontor: Sikkerheds- og Forebyggelseskontoret
Sagsbeh: Rasmus Krogh Pedersen
Sagsnr.: 2015-0037-0114
Dok.: 1462732

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 61 vedrørende forslag til lov om ændring af lov om pas til danske statsborgere m.v., udlændingeloven og retsplejeloven. (Styrket indsats mod rekruttering til væbnede konflikter i udlandet m.v.) (L 99), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 20. januar 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Martin Geertsen (V)

Mette Frederiksen

/

Rikke-Louise Ørum Petersen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 61 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af lov om pas til danske statsborgere m.v., udlændingeloven og retsplejeloven. (Styrket indsats mod rekruttering til væbnede konflikter i udlandet m.v.) (L 99):

”Vil ministeren redegøre for effekten af de nye bestemmelser al den stund, at Danmarks deltagelse i Schengen-samarbejdet medfører, at personer i vidt omfang kan rejse ud af og ind i Danmark uden at blive kontrolleret ved den danske grænse?”

Svar:

For så vidt angår danske statsborgere henvises til pkt. 2.3.4.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger om effektivering af politiets afgørelser om at nægte udstedelse af pas eller inddrage et allerede udstedt pas og meddele et udrejseforbud.

Med hensyn til udlændinge, hvis opholdstilladelse bortfalder efter den foreslåede bortfaldsbestemmelse, henvises til pkt. 3.2.4 og pkt. 3.2.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger om henholdsvis indrejseforbud og udelukkelse samt indberetning af udlændinge som uønskede i Schengeninformationssystemet (SIS II).

Det bemærkes i øvrigt, at regeringen arbejder på at styrke indsatsen mod ulovlig indvandring, menneskesmugling og tilrejsende kriminelle ved at forbedre politiets kontrolmuligheder i grænseområder og lufthavne, herunder ved de indre grænser.

Regeringen har således den 12. december 2014 fremsat et lovforslag om styrkede kontrolmuligheder i grænseområder og lufthavne samt skærpelse af bødeniveauet for udlændinges ulovlige indrejse, ophold og arbejde (L 95).

Spørgsmål om Grønland/Færøerne

JUSTITSMINISTERIET

Civilafdelingen

Folketinget
Færøudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 7. oktober 2015
Kontor: Nordatlantenheden
Sagsbeh: Christina Hjeresen
Sagsnr.: 2015-0032/35-0005
Dok.: 1747582

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 3 (Alm. del), som Folketingets Færøudvalg har stillet til justitsministeren den 30. september 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Sjørður Skaale (JF).

Søren Pind

/

Anders Aagaard

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 3 (Alm. del) fra Folketingets Færøudvalg:

”Såfremt EU-retsforbeholdet ophæves ved folkeafstemningen den 3. december 2015, og der på overstatsligt niveau vedtages lovgivning vedrørende et rigsansliggende, som medfører, at den danske lov i sin helhed ophæves, kan Danmark så vedtage love, som alene skal gælde for Færøerne?”

Svar:

Der henvises til Justitsministeriets og Udenrigsministeriets notat om konsekvenser for Færøerne af en eventuel omdannelse af det danske retsforbehold til en tilvalgsordning. Notatet, der er sendt til Færøernes Repræsentation i København den 28. september 2015, vedlægges til Færøudvalgets orientering.

Som det fremgår af notatet, kan der – hvis en dansk lov i sin helhed ophæves som følge af en EU-retsakt – være behov for at sikre, at retstilstanden på Færøerne ikke påvirkes heraf. Dette kan ske gennem Folketingets vedtagelse af love, der udelukkende gælder for Færøerne.

Færøerne kan i øvrigt også – i det omfang det er muligt efter den færøske hjemmestyreordning – overtage et givent sagsområde. Det bemærkes, at der er tale om en ret, men ikke en pligt for Færøerne.

Endelig bemærkes for en god ordens skyld, at der ikke er tale om, at det nuværende retsforbehold eventuelt skal ophæves, men at det eventuelt skal omdannes til en tilvalgsordning. En sådan omdannelse ændrer ikke på udgangspunktet om, at Danmark ikke deltager i – og ikke bliver bundet af – retsakter, der vedtages med hjemmel i traktatens afsnit om retlige og indre anliggender (tredje del, afsnit V, i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde). Omdannelsen til en tilvalgsordning indebærer derimod som noget nyt, at Danmark – sag for sag – får ret til at træffe beslutning om at deltage i samarbejdet om konkrete retsakter mv.

**Notat om
konsekvenser for Færøerne
af en eventuel omdannelse af det danske retsforbehold til en tilvalgsordning**

1. Den 10. december 2014 indgik Socialdemokraterne, Venstre, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti "Aftale om Danmark i Europol". Aftalepartierne indgik endvidere den 17. marts 2015 "Aftale om tilvalg af retsakter på området for retlige og indre anliggender". Aftalepartierne er med disse aftaler enige om at omdanne retsforbeholdet til en tilvalgsordning, og at Danmark – hvis resultatet af folkeafstemningen bliver et ja til omdannelse af retsforbeholdet til en tilvalgsordning – skal tilvælge de i aftalen af 17. marts 2015 nærmere angivne 22 eksisterende EU-retsakter samt den kommende forordning om Europol.

Det fremgår derudover af den politiske aftale af 10. december 2014 om Danmark i Europol, at Danmark på området for asyl og indvandring ønsker at tilvælge de retsakter, hvor Danmark i dag har parallelaftaler med EU, dvs. henholdsvis Dublin III-forordningen (Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 604/2013 af 26. juni 2013) og Eurodac-forordningen (Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 603/2013 af 26. juni 2013) med henblik på fortsat dansk deltagelse. Danmark har herudover to parallelaftaler på det civile område om henholdsvis Bruxelles I-forordningen (Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22. december 2000) og forkyndelsesforordningen (Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1393/2007 af 13. november 2007).

Hertil kommer, at det følger af tilvalgsordningen, at alle de Schengen-retsakter, der er vedtaget forud for en eventuel omdannelse af forbeholdet til en tilvalgsordning, automatisk vil blive anset for tilvalgt af Danmark, hvis retsforbeholdet bliver omdannet til en tilvalgsordning.

For en nærmere gennemgang af tilvalgsordningen og de nævnte retsakter henvises til regeringsanalysen "Samarbejdet om retlige og indre anliggender", der blev offentliggjort i marts 2015. Redegørelsen findes på Udenrigsministeriets hjemmeside (www.um.dk) såvel som på Justitsministeriets hjemmeside (www.jm.dk).

2. Færøerne er ikke omfattet af det danske EU-medlemskab. Det færøske hjemmestyre ønskede ikke at være medlem af det daværende EF, hvorfor den danske tiltrædelse af EF i 1973 efter færøsk ønske ikke kom til at gælde for Færøerne. Færøerne har efterfølgende indgået en fiskeriaftale og en handelsaftale med EU. Det følger således af art. 355, stk. 5, litra a) i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF), at traktaterne ikke finder anvendelse på Færøerne. Færøerne deltager derfor ikke i EU-samarbejdet om retlige og indre anliggender. For en nærmere beskrivelse af Færøernes stilling i forhold til EU henvises til Udenrigsministeriets redegørelse af 29. marts 2005 om konsekvenserne for Færøerne og Grønland af forfatningstraktaten.

3. Udenrigsministeriet har den 1. september 2015 sendt udkast til Forslag til Lov om omdannelse af retsforbeholdet til en tilvalgsordning i offentlig høring. Udkastet til lovforslag findes på www.høringsportalen.dk.

Formålet med lovforslaget er at gøre det muligt for Danmark at omdanne det nuværende retsforbehold til en tilvalgsordning. En sådan omdannelse ændrer ikke på udgangspunktet om, at Danmark ikke deltager i – og ikke bliver bundet af – retsakter, der vedtages med hjemmel i traktatens afsnit om retlige og indre anliggender (TEUF's tredje del, afsnit V). Omdannelsen til en tilvalgsordning indebærer derimod som noget nyt, at Danmark – sag for sag – får ret til at træffe beslutning om at deltage i samarbejdet om den pågældende retsakt mv.

4. En eventuel omdannelse af det danske retsforbehold til en tilvalgsordning vil ikke i sig selv have konsekvenser for Færøerne. Heller ikke det forhold, at Danmark i medfør af tilvalgsordningen tilvælger de EU-retsakter, der fremgår af ovennævnte politiske aftaler, forventes at ville have nogen umiddelbare konsekvenser for Færøerne.

Som det fremgår af ovennævnte regeringsanalyse, vil et eventuelt tilvalg af EU-retsakterne nødvendiggøre en række ændringer af dansk lovgivning. Det bemærkes i den forbindelse, at danske love om gennemførelse/ anvendelse af EU-retsakter, der måtte blive tilvalgt efter en eventuel omdannelse af retsforbeholdet til en tilvalgsordning, og som vedrører et rigsanliggende, ikke vil blive sat i kraft for Færøerne, uden at spørgsmålet om ikraftsættelse af lovgivningen – i overensstemmelse med almindelig praksis for ikraftsættelse af lovgivning for Færøerne – har været forelagt Færøerne.

Skal indholdet af et direktiv have virkning for Færøerne, kan dette ske ved, at den danske lovgivning, som implementerer direktivet i dansk ret, gøres gældende eller sættes i kraft for Færøerne. Skal indholdet af en forordning have virkning for Færøerne, kan dette ske ved, at der gennemføres en særlig lov for Færøerne med samme indhold som forordningen.

For en nærmere beskrivelse af proceduren for ikraftsættelse af lovgivning på Færøerne henvises til Statsministeriets vejledning nr. 59 af 2. juli 2012 om ministeriers behandling af sager vedrørende Færøerne.

Hvis en dansk lov i sin helhed ophæves som følge af en EU-retsakt, kan der være behov for at sikre, at retstilstanden på Færøerne ikke påvirkes heraf. Dette kan ske gennem Folketingets vedtagelse af love, der udelukkende gælder for Færøerne.

Endelig skal det bemærkes, at ikraftsættelse af lovgivning vedrørende EU-regler for Færøerne som udgangspunkt kun har effekt internt i den danske retsorden. Færøerne får således ikke nogen gensidige rettigheder eller forpligtelser i forhold til EU eller EU's medlemsstater, medmindre der indgås specifikke aftaler herom.

JUSTITISMINISTERIET

Civilafdelingen

Folketinget
Grønlandsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 28. september 2015
Kontor: Nordatlantenheden
Sagsbeh: Anders Aagaard
Sagsnr.: 2015-0032/09-0007
Dok.: 1721190

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 17 (Alm. del), som Folketingets Grønlandsudvalg har stillet til justitsministeren den 7. september 2015. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Aaja Chemnitz Larsen (IA).

Søren Pind

/

Anders Aagaard

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 17 (Alm. del) fra Folketingets Grønlandsudvalg:

”Da Grønland ikke er en del af EU, vil eventuel afskaffelse af retsforbeholdet ved folkeafstemningen i Danmark i udgangspunktet have en begrænset betydning for Grønland. Imidlertid er Grønland en del af det danske rigsfællesskab, og i den sammenhæng bedes ministeren redegøre for, hvilke konsekvenser en eventuel afskaffelse af retsforbeholdet vil have for Grønland.”

Svar:

1. Den 10. december 2014 indgik Socialdemokraterne, Venstre, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti ”Aftale om Danmark i Europol”. Aftalepartierne indgik endvidere den 17. marts 2015 ”Aftale om tilvalg af retsakter på området for retlige og indre anliggender”. Aftalepartierne er med disse aftaler enige om at omdanne retsforbeholdet til en tilvalgsordning, og at Danmark – hvis resultatet af folkeafstemningen bliver et ja til omdannelse af retsforbeholdet til en tilvalgsordning – skal tilvælge de i aftalen af 17. marts 2015 nærmere angivne 22 eksisterende EU-retsakter samt den kommende forordning om Europol.

Det fremgår derudover af den politiske aftale af 10. december 2014 om Danmark i Europol, at Danmark på området for asyl og indvandring ønsker at tilvælge de retsakter, hvor Danmark i dag har parallelaftaler med EU, dvs. henholdsvis Dublin III-forordningen (Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 604/2013 af 26. juni 2013) og Eurodac-forordningen (Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 603/2013 af 26. juni 2013) med henblik på fortsat dansk deltagelse. Danmark har herudover to parallelaftaler på det civilretlige område om henholdsvis Bruxelles I-forordningen (Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22. december 2000) og forkyndelsesforordningen (Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1393/2007 af 13. november 2007).

Hertil kommer, at det følger af tilvalgsordningen, at alle de Schengen-retsakter, der er vedtaget forud for en eventuel omdannelse af forbeholdet til en tilvalgsordning, automatisk vil blive anset for tilvalgt af Danmark, hvis retsforbeholdet bliver omdannet til en tilvalgsordning.

For en nærmere gennemgang af tilvalgsordningen og de nævnte retsakter henvises til regeringsanalysen ”Samarbejdet om retlige og indre anliggender”, der blev offentliggjort i marts 2015. Redegørelsen findes på Uden-

rigsministeriets hjemmeside (www.um.dk) såvel som på Justitsministeriets hjemmeside (www.jm.dk).

2. Grønland blev som en del af Danmark medlem af EF ved Danmarks indtræden i EF i 1973. Det grønlandske hjemmestyre blev indført i 1979. Efter en vejledende folkeafstemning valgte Grønland at træde ud af EF med virkning fra den 1. februar 1985. Grønland fik ved udtrædelsen en særlig fiskeriordning med EU og er herudover optaget som et af de såkaldte oversøiske lande og territorier, der har handels- og associeringsaftaler (særlige forbindelser) med EU.

Efter Lissabon-traktaten er Grønlands stilling nu beskrevet i artikel 355, stk. 2, i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF). Heraf fremgår følgende:

”På de oversøiske lande og territorier, der er opregnet i listen i bilag II, anvendes den særlige associeringsordning, som er nærmere fastlagt i fjerde del” (Grønland er opført på bilag II).

Protokollen om den særlige ordning for Grønland er – med en mindre teknisk tilpasning – opretholdt også efter Lissabon-traktaten. Den særlige bestemmelse om Grønland er videreført i TEUF artikel 204 om Grønlands stilling i forhold til traktatens regler om de oversøiske lande og territoriers associering til EU.

For en nærmere beskrivelse af Grønlands stilling i forhold til EU henvises til Udenrigsministeriets redegørelse af 29. marts 2005 om konsekvenserne for Færøerne og Grønland af forfatningstraktaten.

3. Udenrigsministeriet har den 1. september 2015 sendt udkast til Forslag til Lov om omdannelse af retsforbeholdet til en tilvalgsordning i offentlig høring. Udkastet til lovforslag findes på www.høringsportalen.dk.

Formålet med lovforslaget er at gøre det muligt for Danmark at omdanne det nuværende retsforbehold til en tilvalgsordning. En sådan omdannelse ændrer ikke på udgangspunktet om, at Danmark ikke deltager i – og ikke bliver bundet af – retsakter, der vedtages med hjemmel i traktatens afsnit om retlige og indre anliggender (TEUF's tredje del, afsnit V). Omdannelsen til en tilvalgsordning indebærer derimod som noget nyt, at Danmark – sag for sag – får ret til at træffe beslutning om at deltage i samarbejdet om den pågældende retsakt mv.

4. En eventuel omdannelse af det danske retsforbehold til en tilvalgsordning vil ikke i sig selv have konsekvenser for Grønland. Heller ikke det forhold, at Danmark i medfør af tilvalgsordningen tilvælger de EU-retsakter, der fremgår af ovennævnte politiske aftaler, forventes at ville have nogen umiddelbare konsekvenser for Grønland.

Som det fremgår af ovennævnte regeringsanalyse, vil et eventuelt tilvalg af EU-retsakterne nødvendiggøre en række ændringer af dansk lovgivning. Det bemærkes i den forbindelse, at danske love om gennemførelse/ anvendelse af EU-retsakter, der måtte blive tilvalgt efter en eventuel omdannelse af retsforbeholdet til en tilvalgsordning, og som vedrører et rigsansliggende, ikke vil blive sat i kraft for Grønland, uden at spørgsmålet om ikraftsættelse af lovgivningen – i overensstemmelse med almindelig praksis for ikraftsættelse af lovgivning for Grønland – har været forelagt Grønland.

Skal indholdet af et direktiv have virkning for Grønland, kan dette ske ved, at den danske lovgivning, som implementerer direktivet i dansk ret, gøres gældende eller sættes i kraft for Grønland. Skal indholdet af en forordning have virkning for Grønland, kan dette ske ved, at der gennemføres en særlig lov for Grønland med samme indhold som forordningen.

For en nærmere beskrivelse af proceduren for ikraftsættelse af lovgivning for Grønland henvises til Statsministeriets vejledning nr. 58 af 2. juli 2012 om ministeriers behandling af sager vedrørende Grønland.

Hvis en dansk lov i sin helhed ophæves som følge af en EU-retsakt, kan der være behov for at sikre, at retstilstanden i Grønland ikke påvirkes heraf. Dette kan ske gennem Folketingets vedtagelse af love, der udelukkende gælder for Grønland.

Endelig skal det bemærkes, at ikraftsættelse af lovgivning vedrørende EU-regler for Grønland som udgangspunkt kun har effekt internt i den danske retsorden. Grønland får således ikke nogen gensidige rettigheder eller forpligtelser i forhold til EU eller EU's medlemsstater, medmindre der indgås specifikke aftaler herom.

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Færøudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 24. november 2014
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Lene Steen
Sagsnr.: 2014-0032-1598
Dok.: 1349078

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1 (Alm. del), som Folketingets Færøudvalg har stillet til justitsministeren den 21. oktober 2014.

Mette Frederiksen

/

Esben Haugland

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1 (Alm. del) fra Folketingets Færøudvalg:

”Ministeren bedes oplyse, hvilke konsekvenser de kommende ændringer af EUROPOL samarbejdet kan have for Færøerne, da Færøerne formelt er en del af Danmarks retsvæsen, men ikke er en del af EU.”

Svar:

Færøernes Politi udgør en selvstændig politikreds og er en del af dansk politi.

For en mere generel beskrivelse af de konsekvenser, som det i givet fald vil have for dansk politi, hvis Danmark ikke længere kan deltage i Europol-samarbejdet, henvises til Justitsministeriets besvarelse af 13. februar 2014 af spørgsmål nr. 280 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.

Det bemærkes i øvrigt, at Færøernes Politi – ligesom de øvrige danske politikredse – ikke har direkte kontakt til Europol eller direkte adgang til Europols database, idet Rigspolitiet som national enhed i henhold til den gældende rådsafgørelse om Europol fungerer som det eneste forbindelsesled mellem Europol og dansk politi.